6
6-c M
7

6
3 E
31

~~10-B-57~~
6-3-A-16

Digitized by Google

MICHAELIS ANTONII
VASSALLI
MYLSEN

PHOENICO-PUNICUM

SIVE

GRAMMATICA
MELITENSIS

ROMAE MDCCXCI.
SUMPTIBUS AUCTORIS

APUD ANTONIUM FULGONI
Praesidum Facultate

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

Digitized by Google

ELENCHUS TOTIUS OPERIS.

Praefatio Hiſtorica	Pag. 1
Iſagoge ad Orthographiam	59
Alphabetum Melitenſe	70
LIBER I. De Elementis	79
Cap. I. De Litteris, earum ſonis, & uſu ordine alphabetico	ibid.
Cap. II. De quarumdam litterarum affinium Differentia.	92
Cap. III. De Mutatione ſonorum, & cauſſa mutationis eorumdem	95
Canon Generalis conſulendus in dubiis	96
Cap. IV. De Vocalibus	97
Cap. V. De Mutatione Litterarum	101
Cap. VI. De Methodi adhibitae Rationibus	105
LIBER II. De Dictionibus	107
PARS I. De Nomine	ibid.
Cap. I. De Qualitate Nominis	108
Cap. II. De Specie Nominis	109
Cap. III. De Genere Nominis	111
Cap. IV. De Numeris Nominum	113
De Numero Duali	115
De Numero Plurali	118

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

De Plurali Irregulari 119
Primus Ordo Pluralium Irregularium 120
Secundus Ordo Pluralium Irregularium 122
De Nominibus quae habent plures Pluralium Claſſes 125
De Pluralium Differentia 128
Cap. V. De Formatione Nominum 129
De Formatione Appellativorum, Nominum actionis & vicis 130
De Formatione Poſſeſſivorum, Gentilium, & Adjectivorum 131
De Formatione Mymmatorum 132
De Formatione Agentis 134
De Formatione Comparativi 135
De Formatione Superlativi 136
De Formatione Diminutivi 137
Cap. VI De Caſibus 138
De Articulo ibid.
De Caſuum Particulis 139
Cap. VII. De Declinatione 140
Cap. VIII. De Numeralibus 143
PARS II. De Pronomine 145
Cap. I. De Pronomine Separato 146
De Pronomine Perſonali ibid.
De Demonſtrativo ibid.
De Relativo 147
De Interrogativo 148

Cap. II. De Pronomine Conjuncto ibid.
PARS III. De Verbo 150
Cap. I. De Accidentibus Verbi 151
Obſervatio ibid.
Typus Conjugationis 153
Cap. II. De Verbo Radicali 156
I.ª Claſſis Verborum Radicalium 157
Paradigmata XIII. Formarum Primae Claſſis Verborum Radicalium 160
II.ª Claſſis Verborum Radicalium 167
III.ª Claſſis Verborum Radicalium 168
IV.ª Claſſis Verborum Radicalium 170
V.ª Claſſis Verborum Radicalium 173
VI.ª Claſſis Verborum Radicalium 176
VII.ª Claſſis Verborum Radicalium 178
VIII.ª Claſſis Verborum Radicalium 179
IX.ª & Ultima Claſſis Verborum Radicalium 181
De Verbo Radicali Vauuato 182
Cap. III. De Verbo Aucto 183
I.ª Species Verborum Auctuum 184
Exempla I. Aucti ibid.
II.ª SpecieVerborum Auctuum 187
Exempla II. Aucti. ibid.
III.ª & IV.ª Specis Auctuum 189
V.ª Species Verborum Auctum 190
VI.ª VII.ª Species Auctuum 191
VIII.ª SpeciesVerborum Auctuum 192

IX.ª & Ultima Species Verborum Auctuum 193
Exempla ultimi Aucti ibid.
Cap. IV. De Verbis Anomalis, Defectivis, & Peregrinis 195
De Verbo Anomalo ibid.
De Verbo Defectivo 197
De Verbo Peregrino, ſeu Barbaro 198
Cap. V. De Accidentibus Impropriis Verborum 199
De Tempore Imperfecto ibid.
De Tempore Pluſquamperfecto 201
De Praeſenti Tranſitivorum ibid.
De Futuro Propinquo & Remoto 202
Cap. VI. De Modis 203
Cap. VII. De Significatione Verborum 206
PARS IV. De Particulis 208
Cap. I. De Particulis Conjunctis ibid.
Cap. II. De Particulis Separatis 209
LIBER III. De Syntaxi 212
Cap. I. De Conſtructione Nominis cum alio 213
Cap. II. De Conſtructione Verbi cum alio 215
Cap. III. De Conſtructione Verborum cum Nominibus, & viceverſa ibid.
Cap. IV. De Conſtructione Pronominis cum aliis partibus 217

De Affixis Nomini 218
De Affixis Verbo 220
De Affixis Particulae 224
Cap. Ultimum . De Phraſibus & nonnullis peculiaribus dicendi Modis a variis partibus conflatis . 225
PRAXIS 230
Taωrir fyl ꝗari Mâlti i. e. *Exercitatio in lectione Melitenſi* 231
Lyl Mâlti li ꝗŷned jaġra i. e. *Lectori Melitenſi* 235
Index rerum principalium

Pag.		ERRATA	CORRIGE
3	lin.20.	Gualitanos	Gaulitanos
10	l.16.	Sŭs a *tinea*	Sŭsa *tinea*
52	l.5.	*ilbro*	*libro*
82	l.ult.	ſyllabas quae	ſyllabae quae
84	l. 3.	Kha	Hha
114	l.19.	Îd *manus* Idejn	İd *manus* idejn
142	l.16.	ly mɋaʒʒa	mɋaʒʒa
&	l.17.	mɋaʒʒa	ly mɋaʒʒa
160	l.5.	Phoeni-Punicis	Phoenico-Punicis
180	l.12.	nsûm	nsŭm
206	l. 2.	nâraft	naraft
224	l. 3.	yn-nyſti	yn-nyſsi
&	l. 5.	*amaviſti*	*amaviſtis*

ROMA VITTORIO EMANUEL

PRAEFATIO HISTORICA

QUod adhuc de ſuperſtiti Melitenſium Lingua in Republica litteraria, & praeſertim apud Orientalium linguarum cultores erat undequaque optatum; nunc tenuibus meis hiſce obſervationibus ac ſtudiis poterit, uti ſpero, expleri. Hoc equidem orbi litterario proferre non auderem, niſi ſatis mihi notum eſſet multos; tum ex noſtris; cum ab eruditis variis quamdam

hujus idiomatis dilucidationem vehementer expectare, eandemque non modo exoticarum linguarum maxime Orientalium Studioſis jucundiſſimam, verum etiam ipſis antiquitatum indagatoribus valde utilem eſſe, ac ſaepe neceſſariam. Quapropter vivae hujus noſtrae Melitenſis linguae naturam ſtructuramque univerſam introſpiciens, ab eadem ipſa, tanquam a vero ac primigenio fonte praecipua ipſius fundamenta depromſi ac collegi: quaeque inde ita deprompta atque collecta, in Grammaticae methodum diſponere, ac diſpoſita publici juris facere admodum utile exiſtimavi. Id autem, ut clarius quam fieri poteſt evadat, opportunum eſſe duxi nonnulla

in operis veſtibulo, quae ad hujus linguae naturam, originem, antiquitatem, progreſſum, utilitatem, praeſtantiam, ceteroſque characteres ſpectant, praemittere, ut de ea plenam ac perfectam notionem quiſque conſequi facile per ſe poſſit.

II. Lingua igitur illa, quam tradimus, Melitenſis, eſt quoddam celebre & pretioſum venerandae antiquitatis monumentum ex primaevis & antiquioribus illis Orientis idiomatibus, quod olim ibi, & in objacentibus noſtrarum Inſularum locis florebat, atque ad haec noſtra uſque tempora apud Melitenſes & Gualitanos mirum in modum retentum atque conſervatum: quodque licet in anguſtis limiti-

bus utriuſque dumtaxat Inſulae aſſervetur; inſpectis tamen ejus, quas innuimus qualitatibus, atque bene perpenſis, locum merito prae celebrioribus ac primariis orientalibus linguis erit plane habendum. Nec eſt in hac aſſertione admirationis locus, ut aliquis fortaſſe credat: quod enim aſſerui, cuique facile perſpicuum fiet, ſi ad inveſtigandam hujus linguae antiquitatem, & primaevam originem ſe extenderit.

III. Nam, ut ab inveſtiganda antiquitate exordiamur, certum eſt Melitenſem linguam a Phoenicibus originem trahere; quum hi primi fuerint, qui per plurima finitima loca peragrarint, & primi, qui navibus Melitam per-

venerint, eandemque tum ob portuum commoditatem, tum ob ſpectabilem in alto mari ſitum, tum quoque propter navigationem, atque negotiationis cauſſam ad longum tempus incoluere. Hoc quantum ſit manifeſte exploratum, eruditorum neminem profecto fallere poteſt: quoniam id non ſolum ſcriptores tum veteres tum recentiores unanimi conſenſu comprobant, ſed plurima quoque ac inſignia Phoenicium monumenta diverſis temporibus comperta, atque in variis Melitae & Gauli locis effoſſa. Phoenicium hocce idioma ex Chaldaeorum lingua, veluti ab Orientalium linguarum *Matre* ſua primordia obtinuit: quo Cananaei & Phoenices omnes,

ut & Hebraei, qui dialectu tantum diſtinguebantur, loquuti ſunt. Ut igitur magis clare ac perſpicue, quae modo de hujus linguae Melitenſis origine diximus, intelligantur, nonnulla ex Chaldaico, Syriaco atque Hebraico excerpta velim adnotemus, ex quibus manifeſto conſtet vetera haec idiomata cum hodierna Melitenſi valde convenire, eo ferme pacto quo olim haec cum illis conveniebat: quod comprobari poteſt innumeris vocabulis, quae in die eodem ſenſu ac ſono ex ore noſtro proferuntur.

IV. Et revera eſt quidem inſenſibilis differentia illa, quae inter multas dictiones Chaldaicas intercedit, & Melitenſes, ut

Armla *vidua* Chald. ܐܪܡܠܐ *vidua* II. Reg. 14. 5.

Deheb *aurum* Chaldaic. ܕܗܒ *aurum*. Gen. 24. 53.

Drŷn (ut bene verba Melitenſia legas, conſule Alphabet. noſtrum ad finem Iſagog. n. 12. & lib. 1. c. 1.) Drŷn: *brachium* Chald. ܕܪܥ *brachium*. Iſa. 63. 5.

Kybrit: *ſulphur* ܟܒܪܝܬ *ſulphur* Pſalm. 11. 6.

Sykkina: *culter* ܣܟܝܢܐ *culter* Prov. 23. 2.

щemщ: *ſol*, Chald. ܫܡܫ *Sol* Malac. 4. 2.

щytla *planta* ܫܬܠܐ *planta*. Deut. 32. 32.

Kevkba *ſtella* ܟܘܟܒܐ, & innumera alia tam in radice,

quam in ſignificatione conſonantia.

V. Hinc veluti neceſſaria exoritur Melitenſis linguae affinitas cum Aramaea ſive Syriaca, quia haec diſcrepat a Chaldaica in ſola accidentali dictionum prolatione, cum qua nonnullos ex Melitenſibus in efferendis quibuſdam vocibus etiam convenire ſæpiſſime meis auribus audivi. Sic quidam pro LE: *non*, dicunt uti Syri ܠܐ lo: *non*. Pariter Sôm *jejunavit*, & Matt. 4. 2. habet ܘܨܡ u ſom *& jejunavit*; uti etiam idem Matt. 13. 30. ܚܨܕܐ *meſſis*, & nos ħsôd. Immo nonnullas inflexiones cum Syris in parte communes habemus; ut ܨܡܬ ſomt *jejunaſti*, ܨܘܡ ſum *je-*

juna, ܩܘܡ Ꝕům *ſurge*, ܡܝܬ mẏt: *mortuus eſt*, ܡܝܬܬ mytt: *mortuus es*, ܡܘܬ mût *morere* &c. quae ſono, & inflexione omnino conveniunt.

VI. Alia deinde habemus vocabula contractis Syrorum vocibus ſimilia, & ut ſupra in ſono ac ſignificatione congruentia: ſic =

Demm *ſanguis*, Syriace ܕܡ, *ſanguis* Matt. 16. 17.

Id *manus*, Syr. ܐܝܕ *manus* Mat. 18. 8.

Rûħ *ſpiritus*, ܪܘܚ *ſpiritus* Matt. 27. 50.

ħajn *oculus*, ܥܝܢ *oculus* Matt. 18. 9.

ɰybt *anethum*, ܫܒܬ *anethum* Matt. 23. 23.

Jûm *dies*; ܝܘܡ *dies*, uti Koljûm, vel Kuljûm *quotidie*, & Syri ܟܠܝܘܡ *quotidie* Matt. 26.55. Ħanût *caupona* ܚܢܘܬܐ &c. Nec non alia Chaldaico more prolata; ut Sajjem, ſajma *plur.* ſajmin: *jejuno*, *jejunas*, *jejunat*, *jejunamus*, *jejunatis*, *jejunant* in utroque genere: quibus Melitenſium vocibus ſimiles habebis ܨܐܡ ܨܝܡܐ ܨܝܡܝܢ ſi eas Chaldaice proferas. Alia tandem a Syris orientia; ut Sabar *patientia* a Syriaco ܣܒܪ *expectavit*, *ſuſtinuit* Pſalm. 5.6., Sŭſ a *tinea* a Syr. ܣܣܐ *tinea* Iſaj. 51. 8., ɿydma *morſus*, & ܓܕܡܐ apud Syrorum grammaticos *contractio*; quae quid aliud eſt, niſi ablatio litterarum e dictionibus & quaſi morſus dictionum.

VII. Nec mirari hic debemus, ſi in noſtra Melitenſi loquutione permultas dictiones Hebraicas inveniamus: hoc enim fit ex harmonia illa, quam in loquendo cum Chaldaeis, Cananaeis, Phoenicibus, & Syris habebant Hebraei, ac proinde cum primaevis Melitenſibus; ita

Bŷrek *benedixit*, Hebraice ברך *benedixit* Pſ. 10. 3.

Tbŷrek *benedictus eſt*, paſſive תתברך Gen. 22. 18.

Fydæ *redemit*, Hebr. פדה *redemit* Job. 5. 20.

Faȣma *carbo*, Hebr. פחם *carbo* Prov. 26. 21.

ŋynba *uva*, Hebr. ענב *uva* Deut. 32. 14.

Bnŷdem *homo*, Hebr. בנאדם

a בן *filius* & אדם *homo* ſeu *Adam*: unde Melitenſis vox Bnŷdem *homo* filius hominis ſeu Adae valet, quaſi dicitur Byn-Adâm. Phraſes quoque cum Hebraeis communes retinemus; ut עיניכם *oculi veſtri*, & nos naјneјkem vel naјneјkom. מלא ידו *implevit manum ſuam*, & Melit. = Mylæ idu. עינו לא תשבע *oculus ejus non ſatiabitur*, & nos dicimus: naјnu ma tyщbâщ = quod idem valet, ac naјnu la tyщbañ. *La* enim ſeu *Le* apud nos negat, quemadmodum in Hebraico לא *non*.

VIII. Quapropter cum Rabbinica lectione communicat Melitenſis loquutio, eique quam maxime eſt affinis; quum Rabbi-

nica lectio non Hebraicis tantum vocibus conſtet, ſed Chaldaicis aliiſque orientalibus. Atque ex ipſis quoque Samaritanis dictionibus poſſidet idioma noſtrum; ut ࠆࠓࠄ *diſperſit* Lev. 26. 33. Melit. Derræ *diſperſit*, ࠎࠂࠓࠅ *clauſerunt* Gen. 19. 10. & nos dicimus ¢aflu *clauſerunt*, & aliae, quas vid. poſtea (XIV.). Haec omnia hactenus expoſita vivide demonſtrant apud hodiernos Melitenſes utique vetus illud idioma ſuperſtes conſervari, & ad haec noſtra uſque tempora perveniſſe.

IX. Floruit Phoenicium idioma in Melita nitidum & incorruptum ad multa faecula. Nam licet poſt Phoenices, Graeci,

Carthaginenſes, & inde Romani in Melitam ſucceſſerint; nihilominus Phoenicibus adhuc eam incolentibus illae gentes nihil Phoenicae dialectui officere aut corrumpere potuerunt: quum praeſertim Graecorum & Romanorum linguae Phoenico idiomati prorſus eſſent heterogeneae. Praeterquamquod ſciendum eſt, quod Graeci in Melitam negotii cauſſa tranſiebant; Poeni ſeu Carthaginenſes, qui una cum Phoenicibus, ex quibus orti erant, diu Melitam incoluere, linguam communem habebant; & Romani brevi temporis ſpatio Melitam dominarunt. Unde patet primum Melitenſe idioma a Phoenicium temporibus per nonnulla ſaecula poſt

Romanorum imperium ſemper nitidum, & incorruptum floruiſſe.

X. Capta vero a Saracaenis Melita, res non ita ſe habuit. Etenim quemadmodum inter Saracaenam linguam, quae eadem eſt ac Arabica, & noſtram veterem Melitenſem tunc temporis omnino Phoenicam ac Punicam, originis gratia magna inerat affinitas & analogia; ita facile erat Melitenſem in Arabicam degenerari. Quod ſi eam Arabes in eorum Arabicam non permutarunt, ratio per ſe manifeſte evincitur, ex eo quod Melitenſes, quamquam mille mala paſſi, Religioni tamen Catholicae, & patriis ritibus a D. Pauli adventu addictiſſimi, nunquam

cum Saracaenis conſortium aut coalitionem ſuſtinuerunt ; ſed infenſiſſima & aeterna , ut ita dicam , odia coluerunt, atque Arabum nomen, mores, religionem , ac proinde linguam deteſtarunt. Haec eſt princeps cauſſa, qua idioma noſtrum Arabiſmi audit, revera autem Arabicum non eſt.

XI. Verumtamen vocabula Arabica, quae nunc apud nos extant Arabum omnium & Arabicae linguae cultorum conſenſu tanquam per *ſelectiſſima* habentur. Nec eſt dubitandi locus; ipſa enim per ſe patent, & ex comparatione dignoſci poſſunt. At ſi quis ſcire velit, unde hoc evenit, ſtatim probabile, immo rei ipſi valde conſentaneum in-

venerit,quod Saracaenorum tempore lingua Arabica omnino nitida erat : propterea quas ipſi reliquerunt in Melita voces nitidae fuerunt ac purae . Sic

Bír *puteus* , Arabice بير *puteus*.

Barad *limavit*, Arab. برد *limavit*.

DaΦal *ingreſſus eſt*, Arab. دخل *ingreſſus eſt*.

DaΦΦal *ingredi fecit* ſeu *introduxit* , & pariter Arabic. دخّل *ingredi fecit*.

Dâr *domus* , & Arab. دار juxta Algazel in *expoſit. Fid. Sonnit.* & Abu-Iſmaelem Togкraj in *poem.* لامية العجم verſ. LVII. aliosſque *domus* interpretatur, licet apud pleroſque Arabum بيت *domus* , quae vox apud nos Melitenſes, ſcilicet Bejt

tectum ſolare ſignificat , & nunquam pro domo tota accipitur.

Pariter جرّة *hydria*, & nos ᴦarra *hydria*. ᴦenna *paradiſus* Arab. جنّة ſtilo coranico *paradiſum* quoque ſignificat.

ᴦezzæ *tonſura* Arab. جزّة *tonſura*.

ȣâreb *cilium* Ar. حاجب *cilium*.

ɷareᴦ *exivit* Arab. خرج *exivit*.

ȣama *limus* Arab. حما *limus* &c.

Nec non inflexiones etiam , phraſes , nonnullae dicendi formulae , ſententiae , ac proverbia , & alia cum Arabibus communia adſervant Melitenſes.

XII. Atque hac de cauſſa habentur quoque in Melitenſi

idiomate nonnullae dictiones veteribus Sabaeis ac Aethiopibus affines; ut ዝቅ *uter*, & nos Zaɋɋ *uter*. ተሬት *mollis*, & Melitenſes Tyræ vocant *terram ſubtus humidam & mollem*. ቀሲስ *vetus*, *ſenex* a quo licet inferre ɋassis Melitenſium uti & Arabum قسّيس *ſacerdos*, *presbyter*; nempe ea ferme lege qua Latini a Graeco πρεσβύτερον ſacerdotem appellarunt *presbyterum*, ſcilicet ſenem, ita Melitenſes ſacerdotem ɋassis ab Aethiopico Kasis appellaſſe videtur.

XIII. Hiſce clare praemiſſis legitima veluti exurgit Melitenſis linguae affinitas & conſonantia quammaxima cum primariis orientalibus linguis, & praecipue cum omnibus dialectis

a Chaldaica ortis. Nam eo pacto quo hae inter ſe tanquam ſorores & filiae innumerabiles voces tum in ſono, tum in ſignificatione, tum quoque in inflexionibus, ac maxime in radicalibus litteris communes poſſident; ita lingua Melitenſium hodierna veluti illarum dialectorum ſoror, & Chaldaicae filia, cum omnibus multa habet communia, & quidem eodem modo, quo illae inter ſe.

XIV. Nec mea me fallit opinio: quae enim aſſero ipſa experientia optima rerum magiſtra docet, ac demonſtrat. Quoniam quod Melitenſes dicunt. Bykæ *flevit* Chal. ܒܟܐ Hebr. בכה Syr. ܒܟܐ Samar. ࠁࠊࠄ Arab. بكا Aeth. በከየ.

Bynæ *ædificavit*, Chald. & Syr. ܒܢܐ Hebr. בנה Arab. بنا.

Ϩaleb *mulſit*, *lac e mammis extraxit* Chald. & Syr. ܚܠܒ Hebr. חלב Arab. حلب.

Φôm *ſurrexit* Chald. [illegible] Syr. ܩܡ Hebr. קום Samar. [illegible] Arab. قام Aeth. ቆመ.

Mŷt *mortuus eſt* Chald. & Syr. ܡܝܬ Hebr. מת Arab. مات.

Mylæ *implevit*, *hauſit aquam* Ch. [illegible] Sam. [illegible] *proprie hauſit aquam* Aeth. [illegible].

Ϣajn *oculus* Chal. & Syr. ܥܝܢ Hebr. עין Samarit. [illegible] Arab. عين.

Ϣaφad *nodavit* Chaldaice [illegible] Hebr. עקר Arab. عقد.

Ryſes *conculcavit*, *quaſſavit* Chal.

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE

& Syr. ܪܦܣ Hebr. רפס vel רפשׂ Arab. رفص .
Rûȣ *ſpiritus* Chaldaic. ܪܘܚ Hebr. ריח Arab. روح & alia permulta.

Ex his omnibus modo expoſitis evidentiſſime colligitur. quam perſpicuitatem, quod magnum lumen affert Melitenſis lingua ceteris orientalium antiquioribus, atque inde ex illarum analogia & conſonantia cum hac noſtra, quammaximas utilitates atque adjumenta noſtrates trahere poſſunt in edocendis ſcilicet addiſcendiſque orientalibus linguis.

XV. Nunc bene ſaltem eſt per tranſennam adnotare, hanc eandem conſonantiam, & analo-

giam cum orientalibus dialectis, alioſque hujus idiomatis characteres, iis, qui ipſum idioma noſtrum, MELITENSE nolunt, aut quod ineptius dedignantur appellare, anſam praebuiſſe, in varias ac ſoepe contrarias opiniones abeundi. Etenim qui cognitionem linguae Hebraicae & aliquid luminis noſtrae habebant, ſtatim noſtram hanc Melitenſem eſſe *Hebraicam*, veluti a tripode Delphico deciderunt, qui Chaldaicae & Melitenſis, libere noſtram *Chaldaicam* eſſe adfirmarunt; qui Syriacae, *Syriacam*: alii tandem *Samariticam*, *Aethiopicam*, nonnulli *Mauram*, *Aegyptiacam*, nec non Turcicam, Perſicam putarunt, unuſ-

quiſque ſcilicet juxta captum ſuum: multi vero *Punicam*, multique *Arabicam* omnino eſſe volunt. Quas inter opiniones, duae poſteriores pro unaquaque parte aſſertoribus ac ſectatoribus minime deſunt: quos omnes ad experientiam magiſtram ac talia diſcrimina ſolventem mitto. Ego enim linguam hanc noſtram, & mihi maternam, ac naturalem neſcio, immo nequeo ſecus vocare, niſi *Meliteɲſem*. Nam quis audet Italum idioma Latinum dicere, aut Graecum, quamvis latiniſmis & graeciſmis plenum? Ita Meliteɲſe. Congruum eſt potius dicere Italum a Latino Graecoque oriri, & Meliteɲſe a Phoenico & Punico.

XVI. Quod ſi quis clariorem ideam linguae hujus habere cupierit, nempe quibus vocibus magis abundet, aut quibus linguis ex enumeratis magis amice uniformetur; in hac occaſione velim quiſque bene animadvertat: quod licet in hodierno Melitenſium Idiomate quamplurima dentur vocabula, quae cum Arabico ſermone magnum habeant conſenſum; nihilominus *ultimam originem & natales a Phoenicibus atque Poenis trahunt*. Magnus eſt enim in noſtra lingua numerus vocum, quae etſi orientales ſint, & gutture exprimantur, nullam tamen cum Arabicis dictionibus agnoſcunt communionem. Haſce voces quis dubitat Phoeni-

co-Punicas non eſſe, & ad nos a Phoenicibus atque Poenis tranſmiſſas? praeſertim quum innumeras dictiones ac infle-ctendi modos Chaldaicis & Aramaeis ſimiles, vel ſaltem multum affines habeamus, teſtimonium valde clarum ipſas Phoenicas eſſe.

XVII. Quod ſi denique innumera habentur apud nos vocabula Arabicis vocibus ſimilia; ex hoc inde minime infertur eadem ex Phoenicum idiomate haud ortas eſſe; quum veterum orientalium linguarum major pars radicalium vocum cum inflexionibus quoque in Arabicam migrarint, & in ea uti in iſtarum linguarum hodie centro ſedem poſuerint, immo vocabu-

la , quae in illis periere , viva in hac extant . Quâe omnia hic aſſerta , eos qui cum hiſtoria linguam Chaldaicam , Hebraicam , Syriacam , Arabicam &c. callent , minime fugiunt .

XVIII. Quocirca non abs re erit obiter in hoc loco indigitare ſuperſtitem hanc linguam variis gaudere dialectulis (quod in Grammaticae proceſſu obſervabimus) conſiſtentibus peculiariter in varia matruum lectionis ſeu vocalium magnarum pronunciatione (11. 25. & ſeq.) : multi enim eam ut plurimum Arabicam poſſident, ſed non bene ſartam ac integram ratione dumtaxat pronunciationis litterarum gutturalium ɸ ʒ & ȼ (Arabicis

ق ع خ reſpondentium) quas per ȣ ∩ & k quidam abuſive ac vitioſe pronunciant ; alii efferunt potius Hebraice, nonnulli quiddam habent Syriaſmi (V.) ; ſed plerique Chaldaico modo proferunt : quorum naturalis , & nil affectata pronunciatio , eo quod ceterarum antiquiſſima , & Phoeniciae linguae , atque primaevae Melitenſi proxime accedat, reliquis omnibus pronunciandi uſibus eſt anteponenda , ac proinde optima dici poteſt .

XIX. Et ut Lectores noſtri hodiernae Melitae & Gauli linguae naturam melius inveſtigent, claramque inde poſſint effingere ideam , neceſſe eſt ad

ultimum ejuſdem loquelae viciſſitudines enucleemus : Quod nempe ejectis e Melita Saracaenis idioma noſtrum in eodem ſtatu , ſcilicet Phoenico-Punicum Arabicis dictionibus , & quidem ex aureis ditiſſimum ad praeſens uſque remanſit , etiamſi ex eo tempore admixtum fuerit exoticis quibuſdam vocibus a linguis ſibi prorſus omnino heterogeneis . Non quod lingua Melitenſium ſuperſtes ex ſe ſterilis ſit , & vocum in omni dictionum genere inops : eſt enim & verborum & elegantiarum ſatis valde plena , & , ſi libet , ad luxuriem magis abunde copioſa , maxime in familiari loquutione , in qua nec quidquam deeſt , quin ex propria ſupellectili acutiſſi-

mos ſenſus valeamus ſignanter (1) exprimere, & quidem

(1) Notandum eſt in vocibus phraſibus ac nativis noſtrae linguae ſententiis, magnum ut plurimum cum re ſignificata con, ſenſum reperiri; adeoque ſoni, ex quibus voces & dicendi modi formantur, omnem affectuum varietatem quam aptiſſime exprimunt: ſunt enim tenuiores, leviores, molliores, acutiores, fortiores, clariores, obſcuriores, craſſiores, obtuſiores, magis ſtriduli &c, ita ut in dicendo & loquendo res ipſae & actiones ſignificandae ſono tantum vivide audiuntur deſcriptae, & ſoni varietas ac naturalis harmonia eaſdem veluti pictas innuit atque exprimit. Sic Bart *frigus ſpirante Borea*, Ksŷʀ *frigus ſine vento*, Kŷsaʀ u rŷzaʀ *frigidus & frigore tremens*, Jbaɋaɋ *ebullit fortiter*, Чaɋчĭɋ *fragor*, Faɋɋaп̄ *diſploſit*, Шlytæ *pluvia*, Jbekbek *ingurgitat in ſe vinum*, Tlaɋlaɋ *glocitat* gallina, Jyzher *hinnit* equus, Jpeſpes *pipit* pullaſter ſeu avicula, Jſŭr *ad ſummum plenus evadit* puteus ſeu yas *emittens aquam*, vel *jus fervendo emittit* olla ſeu cacabus, Ꝋymdæ *taciturnitas*, Skŷt *ſilentium*, Saʀva *ceſſatio pluviæ*

ἐμφαἰικῶς: ſed partim quod ob varia poſt Saracaenos exterarum gentium commercia, quarum

---

ſeu *tempeſtatis*, & ſimilia. Quare ſono placida, mitia, & jucunda in hoc idiomate invenies verba pro amore aut ſimili affectu excitando; ut Ejja fejni ja hena ta ɋalbi *veni ad me o tu* qui es *conſolatio cordis mei*; quemadmodum e contra pro indignatione aut ira exprimenda habebis verba ſono ipſo increpantia, ac timorem pavoremque incutientia; ut Ahrab u dûb myn ɋoddŷm ɲajnejja, ɲaɰ jŷk naȣkmek, nɜazzzek u naɲmlek trŷtaɋ: *fuge & abi in nihilum a praeſentia oculorum meorum, quia ſi prehendam te*, irato dente *devorabo te, & concidam te in fruſta*. Sic pariter deſcribuntur vehementia, ut in deſcribenda ventorum tempeſtate Ꝗômet zyffæ rĭȣ, bydæ jytɷâbat jonfoɷ u jɷabbat, ylli kŷn donnu jrĭd jarfañ yn-nŷs, jaɋlañ ys-syrar, jrarraf yd-djâr, u jaɋleb yd-dynjæ: *orta eſt tempeſtas venti*, qui *coepit* tanto *agitari* impetu *inflare & agitare, ut videretur velle elev are homines, evellere arbores, diruere domos, & evertere mundum*.

exotica, & idiomate noſtro toto caelo differens loquela, peculiariter in maritimis portuum

---

Eſt praeterea lingua haec Synonymis plena, ut Ysket, yzzŷf, yrzan, oꝗnod, tytkellemщ, razzan lsŷneк, âra tytnyffes, tytnyffeщ, ẏꝍmed: *ſile*, *tace*. Ita etiam Чaꝗlaꝗ, ĭsa, yrꝍĭlhæ, wenwen, ytlaꝗ, ytylꝗylhæ, rûȣ, revvaȣ, hajdar, ymщi, zŭl, mŭr: *ito*, *abi*, Baккar, dŷreк, ȣyreк, ꝗôm кmŷni, ꝗabel yl vaꝗt, byкꝗi: *mane ante tempus ſurrexit*. Ideoque ad Poeſim aptiſſima, non ſolum quia vocibus modo valde, modo minus ſonoris dulcioribus & emphaticis plena, & omni ſententiarum ac phraſium gratia & venere luxuriens: verum etiam quia loco & tempore ob vocum abundantiam atque copiam voces diverſas ſive proprias ſive figuratas in rebus indicandis adhibere poteſt. Immo in Poeſi utitur quibuſdam vocibus, quas in alio dicendi genere minime adhibet; ut Ȣanĭni *amans meus*, *dilectus meus*, Ȣanĭnti, vel ylȣanĭna tĭni *amans mea*, *dilecta mea* &c. quae expreſſiones non audiuntur niſi in Poeſi: *Amans* enim in alia oratione Ȣabĭb dicitur &c.

principalium locis ſenſim introducta, aegre potuerit evitari; partim quod nimia innovandi affectatio inordinata prurigine multos irritaverit voces, praeter neceſſitatem peregrinas, ac barbaras adoptandi, conquirendique; qui nihil bene ac eleganter dici poſſe credunt, quod non inſolitum quiddam, aut peregrinum ſonum ſapiat; partim tandem quod noſtrates a Saracaenorum tempeſtate ad praeſens uſque proprium idioma nullius momenti eſſe exiſtimaverint; ſomniantes fortaſſe, ſaltem nonnulli, perplexam & intricatiorem vernaculae linguae rationem, ut aegre poſſit Grammaticae leges ſubire, & grammaticos canones amplecti. Atque

hiſce partim mixturis, partim incuriis, partim quoque longiori temporis tractu, qui etiam in aliis linguis magnam ſolet praeſtare mutationem factum eſt, ut naturalis Melitenſium lingua ortu & antiquitate tam nobilis, tamque excellens, & natura ſua elegans, nonnullis in locis, vel omnino neglecta, vel nihili facta, ac proinde exteris ſibique heterogeneis vocibus adulterata evaſiſſet.

XX. Eſt ne ergo his de cauſſis nunc quoque negligenda, quemadmodum adhuc neglecta fuit? Nemo ſanus hoc aſſerere audet, niſi qui omnino ignorat qualitatem ejuſdem ac naturam, atque inde ipſummet latent utilitates quammaximae, quas ex

ſuperſtiti noſtra lingua expectat litterarum Reſpublica: quoniam haec illius culturam valde optat, poſtulant id non ſolum utilitates quae ex hoc idiomate exculto trahantur, ſed ipſius loquelae dignitas ac praeſtantia. Nam qualis lingua nobilior dici poteſt illa, cujus ortus a Chaldaica orientalium fere omnium linguarum protoparente? Qualis illuſtrior illa, quae ex Arabica antiqua quamplurimas dictiones aureas ac puras hauſit, atque in latebris ſuis conſervat, ac una eademque veluti eſt cum primaria & vaſtiori inter orientalium linguas? Qualis tandem ſanctior illa, quae cum Hebraica & Syriaca uniformatur, cum duabus ſcilicet linguis ſanctis, prima a

Deo legem dictante conſecrata, altera a Deo homine facto & inter homines humiliter vitam degente, familiariterque loquente condecorata?

XXI. Quapropter multi viri clariſſimi, praeſertim veterum orientis linguarum philologi, antiquitatumq; indagatores, quum vix pauca de noſtra lingua deguſtaſſent, ſtatim horum deſideria de hujus linguae dilucidatione oſtendere coeperunt, ad hoc ut primum ejus inveſtigarent qualitatem, ut inde lumina varia ac fere innumera expiſcarentur. Et ſane: quid inquirere auſus non eſt cl. Jo. Henricus Majus in ſuo *Specim. linguae Punicae in hodierna Melitenſium ſuperſtitis*? Quid ante hunc alii de hac

lingua non opinarunt ? nempe Quintinus Haedus in *Deſcript. Inſ. Melitae ad Sophum*, Philippus Cluverius *Sicul. antiq.* Thomas Fazellus *de rebus ſiculis Dec.* I., Samuel Bochart. in *Geogr. Sacr. ſeu Phaleg. & Canaan*, aliique, qui licet linguae Melitenſis parum haberent luminis, ſuas tamen opiniones de ea ediderunt. Quibus addi poſſunt, praeter noſtros varios, innumeri ex Germanis, Anglis, Gallis, Italis orbi litterario noti, uti ſunt Burchard Niderſtedt, Goyot de la Marne, Hieronym. Megiſerius, P. Bonifac. Finetti ceterique, quorum nomina brevitate ſileo, qui linguam hanc Melitenſem e tenebris erutam atque eruditis omnibus commu-

nem redditam deſiderarunt.

XXII. Horum deſideria excitavit procul dubio multiplex illa utilitas ac commoda, quae ab hoc idiomate bene elucidato orbis litterarius erat percepturus, etiamſi haec commoda aut nihil, aut niſi confuſe ipſi praecognoverint. Nam ex eius antiquitate adhuc vigente, lumina non exigua poſſunt perhiberi pro interpretationibus veterum monumentorum, antiquarum linguarum, uti monumenta inſcripta Phoenicorum (2),

(2) Phoenicorum & Poenorum monumenta eorum characteribus inſcripta non pauca ſunt adhuc in variis locis defoſſa, ubi olim illae gentes inhabitarunt. Ad ea autem explicanda quamplures Eru-

Poenorum , aliarumque gentium; nenon interpretari dilucidarique verba , phraſes , &

---

ditiſſimi viri deſudarunt , quorum tamen interpretationes nonnullae ſunt potius ad ingenii libitum effictae . Iſta vero monumenta , in quibus Phoeniciae litteraturae rudera adſervantur , melius clarius ac magis proprie interpretari poſſunt per hanc veterem Melitenſium linguam , in qua antiqua Phoeniciae & Punicae reliquia adhuc , ut obſervavimus remanent . Hinc noſtri idiomatis lumine valemus potiori ratione interpretari tot illas Phoenicas ac Punicas inſcriptiones, quae obſervantur in nummis regum Syriae , & in aliis Sidoniorum , Tyriorum , Carthaginenſium , Melitenſium , Panormitanorum Coſyrenſium &c. quas quamplurimi cl. viri edidere . Quod de nummorum characteribus dico , dic pariter de ceteris Phoeniciis ac Poenis inſcriptionibus , Citienſibus in Cypri inſula defoſſis , Erycinis & Panormitanis in Sicilia , Melitenſibus , Gaulitanis , & aliis , quae paſſim quotidie per Meli-

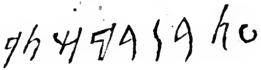
& alii dicendi modi ſaepe incomprehenſibiles, qui in variis codicum antiquorum locis inveniuntur, in quibus non raro occurrunt dictiones vel nimis

---

tam Siciliam aliaque loca effodiuntur. Et ſane, Melitae in quodam ſubterraneo ſepulcro in loco dicto Tabyn Iſa (Melit. Tabyn ſlĭsæ) fuit anno MDCCLXI. defoſſa quaedam inſcriptio, cujus characteres ſunt procul dubio Phoenicii. Litterae in ea habebantur XLVII. nempe XV in primo verſiculo, XI vel XII in ſecundo, XI in tertio, & in quarto ſeu ultimo IX. Hanc inſcriptionem omnino interpretatam hic non edidi ob quaſdam difficultates mihi exortas e varietate & diſcrepantia exemplariorum quae penes me ſervantur, & aliorum, quae in quibuſdam libris edita vidi. In ultimo tantum verſiculo cyfrae omnium exemplariorum conveniunt; & ſunt prima Aain, 2, Lamed, 3. Beth, 4. Nun, 5. pariter Beth, 6. Teth, 7. Mem, 8. etiam Lamed, 9. tandem

antiquae & obſcurae, vel obſoletae ac in oblivione jacentes,

Caſ. Ex his novem quatuor componuntur dictiones Phoeniciae, uti vides

Quae ſic leguntur

	ΠAL	BYN	BAT	MALEK
id eſt	Pro	Filio	Bati	Regis.

Nam particula nal apud nos ſignificat *per*, *pro*; *ad*; ut
Dân nal mïn? nalïa: *hoc pro quo? pro me*.
Byn *filius*, ut Byn oïa *filius fratris mei* ſeu *nepos ex fratre*.
Bat eſt nomen proprium, & nomina propria eadem ſemper remanent.
Malek *rex*, ſed hodie apud Melitenſes eſt vox inuſitata, & pro ea utimur voce Sultân, quae tam pro rege, ut Sultân tal lhùd *rex Judaeorum*, quàm pro quocunque principe ac imperanti accipitur.

& ideo nobis prorſus ignotae ; quae tamen ſive Chaldaicae ſint,

---

Sed olim in uſu fuit, & originem habuit a Phenicibus, qui eam cum Hebraeis aliiſque orientalibus communem habuerunt. Nam Hebraice מלך eſt Rex *proprie & legitime conſtitutus, & qui certis legibus moderatur* Deuter. c. 28. v. 3. a quo differt סלתאן Sultân ab Arabico سلطان *Dominus, princeps abſolutus, deſpota cum poteſtate abſoluta, a cujus ſola voluntate omnes pendent*.

Haec ergo inſcriptio eſt procul dubio Epitaphium Filii Regis Batti. De hoc Melitenſi Principe ſic cecinit Ovidius Faſt. lib. III.

Fertilis eſt Milite ſterili vicina Coſyrae
Inſula, quam Libyci verberat unda freti,
Hanc petit, hoſpitio Regis confiſa vetuſto,
Hoſpes opum dives, Rex ibi Battus erat.

Totius inſcriptionis interpretationem daturum ſpero, quando ex originali verum exemplar habebo.

ſive Hebraicae aut Samariticae, ſiveSaracaenicae ſeu veteresArabicae, Melitenſibus adhuc ſervatis vocibus, phraſibus, vivifque ſuperſtitis loquutionis uſibus, quos in die conſervamus. valent proprie ac non raro perfecte determinari, commentari (3).

(3) Ne mireris Lector Erudite ſi tanta aſſerere audeo: quae enim ajo firmiſſimis queant corroborari argumentis deductis e ſola tantum analogia & convenientia cum ceteris orientalibus dialectis, uti adhuc jam obſervavimus. Sed ut magis quod aſſero confirmem, mihi viſum eſt in hac adnotatione nonnulla in medium proferre exempla, quibus obiter indigitem, quod per hanc ſuperſtitem linguam optime commentari ac interpretari poſſunt tum quaedam monumenta vetera, ut modo adnotavimus, tum dictiones nonnullae; quarum nos adhuc latet genuina propria ac ra-

XXIII. Item aliae utilitates & commoda ex hujus linguae

---

dicalis ſignificatio . Sic ex. gr. commentari poteſt vox illa Hebraica יתפרן Geneſ. cap. 3. v. 7. cui ſimilem vocem invenies in Melitenſi ſermone nempe Dafru (licet 1. radicalis Dalet ſit Tau in Hebraico, quae mutationes in Orientalibus dialectis non raro obſervantur ac eveniunt) *contexuerunt*, a verbo radicali Dafar jydſor *contexere* ital. *intrecciare*: unde vox Hebraica יתפרן *conſuerunt* melius intelligi ac clarius commentari poteſt *contexuerunt*, ital. *intrecciarono* ; & id non ſolum quia Phoenicia & Hebraica dialectus veluti ſorores conſiderantur, verum etiam quia tunc temporis acus & filum ad conſuendum minime erant. Verbum enim Dafar jydſor apud nos proprie ſignificat quando aliquis ruſticus herbas & frondes contexit, ac agreſtia ligamina componit, ut ſerta caeparum, alliorum, foliorum ſurculorumque &c. unde per ſimilitudinem orta eſt alia ſignificatio *contexendi capillamenti*. Nec commentationi huic

Digitized by Google

cultura colligentur; quae quaevis lingua, dummodo excolatur,

---

obſtant Targ. Onkel; verſio Samar. aut Graeca LXX. Nam in interpretando *clarioribus ſenſuique aptioribus* inniti debemus. Et quidem verſio Syr. habet ܕܒܩܘ *compoſuerunt*; quia verbum ܕܒܩ *componere collecta coaptando* ſignificat. Huic verbo ſimile eſt noſtrum Tebaꝗ (ܕ in T noſtrum converſo) *bene claudere*, ita ut aer quaſi penetrare nequeat, *filamenta in texendis pannis compaginare*.

Pariter Raca ſacroſancti Evangelii. Variant interpretes in aſſignanda voci huic ſignificatione. Quidam enim eam traxere a voce graeca *ῥάκος pannus*; alii arbitrarunt eſſe interjectionem indignantis animi motum exprimentem, & alii alias dederunt interpretationes. Sed vis talis expreſſionis Raca per Melitenſem linguam clare patet: nam habetur vox Riꝗ *ſputum*, *ſaliva* ab inuſitato verbo radicali Raꝗ jrūꝗ *ſpuere*, cujus auctum Rejjaꝗ *ſputo tingere* adſervamus. Et in hac ſputi ſeu ſalivae ſignificatione ſumi poſſe vocem Raca arbitror:

producit. Nam quibus adjumentis in noſtris ſcholis, doctrinaſ-

ſcilicet „qui dixerit fratri ſuo raca, reus erit concilio *Matt.* 5. 22, *id eſt*, qui fratri ſuo expuendo contempſerit, ſeu conſpuerit ei, reus erit concilio.

Similiter Mammona ex particula Myn: *a*, *ab*, *ex* & Mŭnæ, quod proprie ſignificat apud Mel. *quidquid reponitur*, nempe frumentum, oleum. vinum, carbones, ligna, ſarmenta, & omne cibarium annuum aut menſtruale, uno verbo quaeque repoſitio, & ideo dicimus Mŭnæ tat-tnâm *repoſitio frumenti*, mŭnæ tal-laꝁam *repoſitio carnis* &c. Aſt hae facultates apud veteres habebantur tanquam divitiae, uti reapſe ſunt; quocirca per divitias accipiebantur. Quoad particulam Myn *ex*, haec vim majorem praebet voci Mŭnæ, ac ſi diceres habeo *ex divitiis* pro *divitias*, ſunt mihi *ex divitiis* pro *divitiae*. Hi dicendi modi Orientalium proprii ſunt & communes. Et ita per linguam Melitenſem alia quamplurima verba commentari poſſunt.

Invenies quoque in hoc idiomate etymologiam & originem nonnullarum di-

que ac ſcientiis ob propriae & nativae linguae inculturam ca-

---

ctionum Graecarum, praeſertim illarum quae a Phoeniciis ortum habuere. Sic Καδμος Cadmus ille apud Graecos tam celebris, eo quod e Phoenicia in Graeciam litteras primus attuliſſet, dictus fuit Cadmus vel a Phoenicio Cadm (cum Qof nempe Ꝗadm) id eſt *portator* a verbo radicali Ꝗadem, a quo noſtrum auctum Ꝗaddem jꝗaddem,. *portare*, *ferre*, *adducere ad aliquem*, vel dictus Cadmus a Cadim (cum Qof Ꝗadĭm) *antiquus*, quod etiam valere poteſt *primus* uti apud Syros ܩܕܡܝܐ; ideoque Graeci celebris hujus viri memores, illum dicebant Cadmum id eſt *Antiquum* aut *Primum*, quia olim primus iis litteras adduxit. Haec ſignificatio *antiquus* in Melita per vocem Ꝗadĭm hodie quoque exprimitur.

Μυστήριον *Myſterium* eſt potius a Myſtŭr quod a Satar *latere*, *abdere* Phoeniciae originis, quam a *μύω claudo*. Myſtŭr apud nos valet *velatum*, *tectum*, *quod latet*, *celatum*, *abditum* a Satar jyſtor: *velare*, *celare*, *abdere*, quod Hebraeis סתר eſt *latere*.

remus ! in docenda nempe erudiendaque juventute ? Notum

Βάρβαροι Barbari Actor. 28. v. 1, & 3. variam voci huic dedere ſignificationem auctores. Sed magis naturalis ac genuina quoad hunc locum dari mihi poſſe videtur, ſi vocis originem inſpiciamus; quippe quae ſpecialem ſignificatum in ſua radice habeat. Barbarus eſt vox omnino orientalis, ad graecos & latinos tractu temporis migrata. In ejus origine nihil aliud ſignificat niſi *agreſtis*, *agricultor*, *habitator deſerti*: componitur enim e duobus nominibus, nempe Bar *filius* ſyriace, & Barr *campus*, *ager*, *ſylva*, quae vox Barr remanſit quoque apud nos Melitenſes, qui dicimus ex. c. Ȣamŷm yl barr *columbae ſylveſtres* &c. Aſt quemadmodum apud Orientales in efformandis adjectivis uſus ſoepe fuit adhibendae vocis Bar *filius* una cum re adjectivanda, & ſic adjectivum indicare; ſimili ratione ad indicandum agreſtem ſeu habitatorem campi dicebant *filius campi*, *filius agri*, quod proprie ſignificat Barbarus a Barbarr, nempe *agreſtis*, *agricola*, *ru-*

eſt ſane cuique, quod communis, recta, ac legitima docendi via ſolet eſſe primum maternam linguam excolere, & inde excultam, tanquam inſtrumentum prae manibus adhibere; & hoc modo unuſquiſque, qui exteras linguas, uti Latinam,

---

ſticus &c. Hinc eſt quod D. Lucas quum noluiſſet alios, niſi agreſtes & ruricolas ſcilicet Mellyhhienſes & finitimos, qui rura & loca maritima, quo naufragus appulit, hyberno tempore colebant, indicare, voce Barbari proprie uſus eſt. Et revera quoſnam alios hiemis tempeſtate potuit D. Paulus in horridulis illis locis invenire, niſi *filios ruris* ſcil. ruſticos, qui arandi paſcendique cauſſa loca illa inhabitabant? Certe cives & Medinenſes (Medina olim princeps urbs Melitæ, quo nomine ad praeſens uſque a Melitenſibus propria dialectu, nempe Mdĭna, vocatur) ſaeviente illa procella, quae Paulum illuc naufra-

Italam, Graecam, Gallicam, aliamve ediſcere cupit, propria lingua, ſaltem in ediſcenda prima, veluti *medio omnino neceſſario* oportet utatur, quemadmodum utitur Itala lingua Italus, Gallica Gallus, Hiſpanus Hiſpana &c. dum exoticas lo-

---

gum adegit, non erant. Ad hanc interpretationem a nobis per linguam Melitenſem datam magis corroborandam accedit Aethiopica verſio, quae ubi vulgata habet *Barbari*, ibi utitur voce ኀቃሊ aut cum ሐ ሐቃሊ *ruſtici*, *agreſtes*, *villici*, ſeu *agri colentes*, *deſerti habitantes* a ሐቅል *deſertum*, *villa*, *rus*, *ager*, *locus ſolitarius*. Non me fugit vocem *Barbarus* exterum quoque, ac crudelem ſignificare, ſed non in caſu noſtro. Haec per tranſennam hic dicta aſſertionum noſtrarum corroborandarum gratia ſufficiunt; de ceteris innumeris, quorum hic non eſt diſſerendi locus, alibi fusius agemus.

quelas diſcit aut docet: ſecus enim ſemper in incerta & obſcura, tanquam caecus tentabundus neceſſum eſt gradiri.

XXIV. Cui ego malo, ut remedium quamcitius ferrem, opus hoc elaborandum ſuſcepi hodiernam Melitenſem linguam inſtaurando atque elucidando triplici tractatione. *Prima* ſonos omnes, eorumque varietates inveſtigando, eis cyfras adſignabo; quod fiet in Iſagoge orthographica, & poſtea in *libro primo* ubi de ELEMENTIS. *Altera* dictiones & earum accidentia perpendendo, regulas ac firma praecepta inſtituam; & haec erunt in *libro ſecundo*, in quo de DICTIONIBUS agetur. *Tertia* inflectas ac regulis conjuga-

tas dictiones, compactas ordinataſque ac conſtructas demonſtrabo; & hoc in *tertio* & *ultimo libro*, ubi de Syntaxi tractatum inſtituemus. Nec omittetur poſt haec Lexicon Melitenſe jam a nobis incep tum, ubi dictiones omnes ex Melitenſium & Gaulitanorum ore expiſcatas ad Alphabeticum ordinem reducemus, enucleando proprias & figuraratas ſignificationes: ita ut elucidatis quadruplici labore, D.O.M. dante, praeceptis, obſervationibus, & omnibus Melitenſis linguae fundamentis, alias ea mediante, ipſammet, quod eſt omnium gentium, excolere valeamus. Scindamus ergo velum hocce adhuc a nemine ſciſſum, ut diſperſis tenebris, linguam

hanc veterem Phoenico Punicoque ſplendore coruſcantem, atque ceteris orientalibus dialectis venuſtiorem, nudam ejus naturam, phraſes, elegantias ac veneres, quas ipſa in ſuis latebris ignobiliter, ſed ſimpliciter adſervat, clara luce obſervemus. Atque ne tempus in praefando teratur, alia permulta, quae de eadem lingua differi poſſunt, omittamus; haec enim alibi exponi poterunt.

Digitized by Google

IMPRIMATUR

Si videbitur Rm̃o Patri Sac. Palat. Apoſt. Magiſt.

F. X. Paſſari Archiep. Lariſſ. Viceſg.

APPROBATIONES

JUſſu Rm̃i Patris Sacri Palatii Apoſtolici Magiſtri quanto licuit ſtudio expendi opus, cui titulus Grammatica Melitenſis *ab eruditiſſimo viro Michaele Antonio Vaſſallo Melitenſi Orientalium Linguarum Magiſtro elucubratum, cumque in eo nihil prorſus deprehenderim quod recta orthodoxaque Fidei, ac bonis moribus adverſetur; imo potius complura paſſim offenderim valde commoda atque utilia ad Melitenſem ſermonem illuſtrandum, nec non Orientalium linguarum excolentibus*

gratiſſima: idcirco publica luce dignum exiſtimo.

Romæ in Carmelo S. Griſogoni de Urbe 14. *Septembris* 1790.

Fr. Vincentius Ellùl Carmelita Sac. Theologiæ Mag. ac Doctor.

Quod de antiquiſſima Melitenſi Lingua longo jam tempore maxime erat exoptatum, ut ejus natura, origo, antiquitates, analogia, characteres cum ceteris vetuſtioribus Orientalium Linguis, firmiſſimis decernerentur argumentis; expletum tandem nunc eſt ab erudit. Viro Michaeli Antonio Vaſſallo Melitenſi Orientalium Linguarum Magiſtro, egregio ſuo Opere inſcripto, GRAMMATICA MELITENSIS improbo labore, ſummoque ſtudio confecto. In eo enim variis, elegantiſſimiſque exemplis ex primaevis Orientalibus Linguis laudabiliter excerptis origines, antiquitates, affinitates, ceteriſque hujus Linguae characteres cum antiquioribus clariſſime illuſtrantur, ac firmiſſime conſtituuntur. Prae-

cepta quoque, ac principia non arbitrio, aut voluptate more Paedagogorum tradita, ſed ex Ipſius Linguae natura, & uſu ſunt deprompta, expiſcata, ac mira methodo concinnata, atque expoſita. Vitia autem fere omnia per inſcitiam in illam ſubingreſſa acute ſunt detecta, ac felici modo explanata, atque correcta. Quibus vero principiis ſic clare, ac firmiter inſtitutis viam quamdam, eamque brevem, & quaſi compendiariam, arduo ſane conatu, feliciſſimoque ſucceſſu ad perfectam hujus Linguae cognitionem maxima omnium voluptate Erudit. Auctor omnino reſeravit; per quem Melitenſis Lingua hiſce principiis, atque exemplis inſtituta priſtinum ſuum decus, atque ſplendorem inter antiquiores Orientalium Linguas recuperaſſe, quis non videt? Quod Opus quum juſſu Rmi P. Sacri Palatii Apoſtolici Magiſtri diligenter evolviſſem, atque perlegiſſem, nihilque in eo, quod ſanctiſſima Religionis Dogmata, vel bonos mores laedere, offendiſſem, ut in publicam lucem quam citius prodeat, digniſſimum cenſeo. Dabam Romae XIII. Kalend. Octobris CIↃIↃCCLXXXX.

Antonius Simonius Aſſemanus in Romano Sapientiae Archigymnaſio, in Ur-

bano Sacrae Congregationis de Propaganda Fide Collegio, & in Apoſtolica Bib liotheca Vaticana Linguarum Arabicae, & Chaldaico-Syriacae Profeſſor publicus.

IMPRIMATUR

Fr. Thomas Maria Mamachius Ord. Præd. Sac. Palatii Apoſt. Magiſter.

Digitized by Google

ISAGOGE

Ad inſtituendam Orthographiam Melitenſem

1. Linguae Melitenſis rudimenta traditurus, neceſſe eſt ab Elementis incipiam. Elementa autem linguarum ſunt ſoni inter ſe diſtincti, quibus ſermonis dictiones efformantur: ſed ſoni cyfris ſeu litteris deſcribuntur. In condenda igitur ſtabilienda-que ſermonis noſtri Orthographia, oportet primum examinemus omnes Melitenſium & Gaulitanorum proprios ac naturales ſonos, ut inde iis cyfras aſſignemus.

2. Sonorum autem hodiernorum numerus apud Melitae & Gauli gentes ad tri-

Digitized by Google

ginta tres & ultra aſcendit:litterae ergo ſeu cyfrae ſonos noſtros deſcribentes totidem neceſſariae erunt; ſecus male ſcribemus. Nam ſcribendi artis officium quid ſit aliud? niſi dicta, animique noſtri ſenſa *cuſtodire, eaque veluti depoſitum reddere legentibus*. Igitur, ne deficiens Melitenſis, quam inſtituemus ſcriptura ſit aut mutila, curare debemus, ut *quidque quomodo ſonat ſcribatur*; quemadmodum merito monet Quintil. inſtit. orat. l. 1. c. 7. videlicet = quiſque ſonus ab alio diſtinctus in ore, diſtincte ſcriptis conſignetur = Haec quum diligenter accurateque peracta fuerint, tunc clara, brevis, facilis, atque perfecta dici poterit Orthographia.

3. Ut igitur veteris noſtrae Orthographiae perditioni, & hodiernae Melitenſis ſcripturae confuſioni (*) remedium, quod

(*) Antequam ad ſonos examinandos & ad litteras assignandas veniam operae pretium esse existimo breviter adnotare, quod nos postquam proprios scribendi characteres perdidimus, quum in tota Melita & Gaulo apud Viros doctos & potissimum apud Praesbiteros latinorum idioma ubique invaluisset, nec non aliquantum nonnullae Europaeorum linguae commercii gratia, uti linguae Italorum, Gallorum, Hispanorum &c. hae

valde neceſſarium praebeamus, oportet novum Alphabetum triginta trium cyfrarum, quarum unicuique ſonus aſſignabitur, excogitemus. Sed novum inſtituere, licet poſſibile ſit, iis tamen qui latinae, italae, aliaeve ex Europaeis, linguae vacare cupiunt, & vacant, damni potius quam utilitatis erit. Quid ergo agendum? Adoptetur latinus, quem adhuc uſus quaſi adoptavit, character, ſaltem in illis ſonis, quos cum Latinis Italiſque communes ha-

de caussa in scribenda Melitensi lingua nostris hisce temporibus charactere simpliciter latino usi sunt Melitenses, sed male & inordinate, uti ipsimet quotidie profitentur; quia ad Melitensem sermonem, qui est omnino orientalis, describendum, minime ſufficiunt cyfrae latinae. Quae antiqui characteris perditio, & latini introductio nonnullis e nostris ansam praebuere scribendi unuſquisque privata ratione; unde tanta est orta in nostra Orthographia confusio, ut nemo aliorum ſcripta vernaculo idiomate exarata per se legere aut interpretare valeret: quo evenit quotidie, ut mortuo auctore, ſecum omnes ejus lucubrationes pereant. Scio equidem id non ſcribentium negligentiae imputandum, sed temporum injuriis, quibus ad nos non pervenerunt majorum nostrorum veteres Orthographiae.

Hae vero pro temporibus variae apud nos fuerunt. Nam ex ruderibus in Melita alibique compertis, & ex illis quae quotidie paſſim effo-

bemus (multi enim dantur ſoni diverſae genti & nationi communes) : ſed hoc fit varia ratione; nam in illis ſonis, quibus Latini carent, oportet ut ſubſtituentur aliae cyfrae, partim ex antiquis noſtris monumentis productae, partim excogitatae, & utraſque quoad figuram & architecturam latinis litteris concordes congruenteſque reddemus. Id autem fieri poteſt alia & diverſa, ut modo diximus, ratione; quia illae latinorum litterae, quae vel nullum ex noſtris ſonis, vel ſaepe varium poſ-

---

diuntur, tria fuisse constat hujus veteris linguae Alphabeta, Phoenicum nempe, Poenum, & Kuficum a Phoenicibus, Poenis ſeu Carthaginensibus, & ab Arabibus ibi relicta, quibus illae gentes dum Melitae, aliorumque objacentium locorum dominium tenuerant, usi fuere. Non me latet alios characteres, uti Latinos, Graecos etc. quos alia monumenta ibidem quoque reperta indicant, in Melita et Gaulo fuisse; de quibus tamen verba minime facio, quum his nunquam idioma Melitenſe majores nostros scripsisse, nec uti potuiſse certum sit.

At his characteribus scilicet Phoeniciis, Punicis, et Kuficis uti modo nequimus multis de caussis, et prae ceteris sat est dicere apud hodiernos Melitenses ſonorum numerum longe majorem esse, quam apud veteres: qua de re ad hujusmodi ſcripturam denuo producendam cogitare vanum est.

ſident, in hac nova Orthographia omittentur: ut C G, & Q X.

Praeterea nulla littera ſeu cyfra apud nos duplicem ſonum habere poteſt, ſed ſimplex ſonus ſimplici cyfra, duplex duplici, triplicique triplex . . . deſcribendus erit: uno verbo haec Orthographia ab aliis variat, & ut optima fiat, oportet, ut cum lingua quam deſcribit, uniformetur.

4. Cyfrae addendae & ſubſtituendae ſunt hae decem Γ Ч Ȣ Ф Ꞁ Ʒ Ω Ф Щ З vid. num. 12. & lib. 1. cap. 1. ubi cuique litterae valor aſſignabitur. Hiſce decem in omnibus, quae hic, in Lexico, aut in alio opere, quod proprio ſermone ſcribam, utor, eaſque publicae commoditati exhibeo. Unde qui Meliteuſe idioma clare & abſque haeſitationibus, erroribus atque aequivocis ſcribere in poſterum cupit, hac nova libere uti queat Orthographia.

Hactenus de ſcriptura inſtituenda in genere; nunc de ſonis cyfris deſcribendis, id eſt de litteris in ſpecie.

5. Quia ſoni alii ſunt conſoni, alii vocales; ideo litterae ſeu ſonorum cyfrae in conſonas & in vocales dividuntur. Soni autem conſoni ſolent formari per oris organa, quae ſunt Labia, Dentes, Lin-

gua, Palatus, & Guttur: idcirco conſonas litteras dividimus in Labiales, Dentales, Linguales, Palatinas, & Gutturales.

Quoad primas ſcil. LABIALES parum in hoc loco intereſt verba facere: ſat enim ſcire eas formari occluſis labiis varietate quadam adhibita, uti apud alias gentes, & eſſe B P F W M V.

DENTALES ac aliquantulum ſibilantes ſunt ſoni, quos deſcribo per cyfras S Z Щ & З, Primus nempe S idem eſt ac S Latinorum, alter ſcilicet Z editur a ſpiritu ſubtili, ſibilato, & denſo per rimulam protruſo, quem ſi vis bene accipere, audi muſcam in aranei ore vagientem, & ab ea naturalem, & proprium litterae hujus Z ſonum accipies; ut Zejt *oleum*, Znŷd *ignarium*.

6. Tertius ex dentalibus ſimilis eſt ſono, qui editur ex *sc* latinornm, quum ſint ante *e* vel *i*. Unde ne multitudo litterarum, & ſaepe ſonorum inconſtantia pariant confuſionem, loco litterarum *sc* cum *e* vel *i*, ſubſtitui cyfram hanc Щ antiquam, quam ex noſtris veteribus Alphabetis produxi; & ſic loco ſcribendi confuſe Sciùſcià *detecto capite* quod valde prolixum & confuſum, clarius faciliuſque ſcribo Щùщa, & hoc modo in-

hac ſcribenda dictione, quae quatuor tantum conſtat ſonis, quatuor utar litteris (2.); ſecus neceſſariae eſſent octo, ac proinde nova ſcribendi ratione prolixior, obſcurior, atque moleſtior eſſet haec duplicata ſive triplicata ſcriptura, uti adhuc quidam ex noſtris fecere. Quod de hoc ſono ac cyfra dicam, dic de ceteris.

7. Ultimus tandem dentalium ſonus, quem per cyfram hanc Ʒ deſcribo, habet quid ſimilis cum Z, ſed differt, quia formatur forti ictu in extremitate linguae cum ſtridore, & italice auditur in dictionibus Zampa, zampogna, zampillo; ſed fortius quaſi Tzs uno ſpiritu prolata; ut Ʒannŭr *cardus*, ʒakak *motacilla* avis nota, *quae habet caudam ſemper trementem, & incedit motu ſubſultanti*. LINGUALES apud nos ſunt quinque, nempe T D L N R, qui illis italorum ſunt ſimiles, ideoque cyfras eaſdem adopto.

8. Pariter quinque ſunt PALATINI ſoni, qui in oris palatu creantur. His cyfras adſigno J K Ч Г Ꞁ. De J & K nil hic dicam; idem enim valent ac in vocibus Joannes, Kalendas,

Ч vero & Г ſunt C & G latinorum ante *e* & *i*, & gaudent ſono claro-

acuto : unde loco ſcribendi Ciaula *cornix*, cianſar *increpuit*, giàra *finitima*, ſeu, quod pejus, Caula, canſar, gâra, ſcribitur clarius ac facilius Ꮞaula, ɥanſar, ŗâra. Hanc Ꞇ alteram e contra adſignavi contrario ſono ſcilicet obſcuro-obtuſo, qui editur ex *g* latino ante *a*, *o*, vel *u*, ſeu cum *h*; ut Ꞇydi *baeduus*, ꞇzejjer *inſulae*.

9. Si quis ſcire vellet, qua de cauſſâ pro his ſonis indicandis non utor cyfris C & G adhibendo italum characterem; debet is animadvertere quod C & G apud Italos poſſident unumquodque duos ſonos, ſcilicet claro-acutum, ut in dictionibus *Cicerone*, *gengiva*, & obſcuro-obtuſum, ut in verbis *calcolare*, *guardare*, praeter tertium in *gn*, ac quartum in *gl*, ut *aggiugnere*; *dargliene* &c.

Quae ſonorum inconſtantia, ut antea (3.) obſervavi in lingua Melitenſi, & in bene ordinata ac compoſita Orthographia, præſertim orientali uti noſtra, admitti nequit; ideoque alias cyfras adhibendas pro his C & G ſubſtitui, adeo ut per K & Ꞇ indicentur ſoni obſcuro-obtuſi; ut Karmŭſa *ficus immatura*, Ꞇendûs *taurus*, pro Carmŭſa, ghendûs; & per cyfras Ꮞ & Γ indicentur ſoni

contrarii, ſcil. claro-acuti; ut Чkejken *parvulus*, rlûd *pelles, coria*, pro ckejken vel cchejchen ſeu cichejchen, gilûd.

10. Tandem Melitenſes quinque proprie loquendo habent gutturales ſonos, in quibus deſcribendis novas quoque cyfras oportet ut adhibeamus; nam his ſonis latini italique carent omnino. Quare iis ſequentes cyfras adſigno nimirum Ȣ Φ Ո Ʒ Ꝗ, quibus accedit aſpiratum H; & omnes ſex in ſono aequivalent Arabicis ح خ ع غ ق & ه, ut Ȣallŷl *latro*, Φanzîr *porcus, ſus*, Ոajn *oculus*, Ʒant *vagina*, Ꝗaddîs *ſanctus*. Quos ſonos quis poteſt latinis ſimpliciter cyfris ſcribere, niſi ridiculo, & aequivoco modo? Sed de his clarius diffuſiuſque in lib. 1. c. 1.

11. Poſtquam de ſonis conſonis neceſſarias obſervationes præmiſimus, reſtat nunc nonnulla dicere de vocalibus. Soni vocales qui nullo alio modo poſſunt formari, niſi ex oris apertura cujus modificationibus variantur, in duas claſſes diſtinguuntur, nimirum in vocales *parvas* & *magnas*.

Vocales PARVAE ſeu *breves* (*) ſunt

(*) Vocalium parvitas et magnitudo non cyfrarum ſeu litterarum figuram reſpicit, ſed tem-

numero ſex A E Y I O U . MAGNAE ſeu *longae* ſeptem enumerantur, & a parvis diſtinguuntur accentu, praeter ultimam, & ſunt â ŷ ĭ ô ŭ û æ. Accentus non ſolum magnitudinem ſcil. prolationem & quantitatem longam in ſono indicat, ſed etiam qualitatem, an nempe clara ſit aut obſcura vocalis illo gravata: nam accentus *apertus* & ita (') ſuperpoſitus denotat longitudinem & claritatem, ita ut vocalis eo ſignata conſervet proprium & naturalem ſonum; accentus vero *clauſus* (^) cum longitudine obſcuritatem & ſoni mixturam innuit.

12. His principiis firmiter poſitis, veniamus tandem ad inſtaurandam novis litteris ac ſignis Melitenſem Orthographiam, ubi omnes litteras ordine diſponemus juxta

---

pus soni, an nempe breve celer ac fugax sit, seu longum, et quasi duplicis ſoni: unde vocalis parva, quae dicitur etiam *motio*, eo quod movendis consonis inservit, valet brevis, ut magna (seu Mater Lectionis juxta veteres) valet longa.

NOVUM MELITENSIS LINGUAE ALPHABETUM

Digitized by Google

ALPHABETUM

ORDO	NOMEN	POTESTAS FIGURA	M.	MI. &
1	Alof	*a obſcur.&long.*	Â	â ut
	vel	*a clar. & breve*	A	a
2	Be	*b latinorum*	B	b
3	Te	*t latinorum*	T	t
4	Dal	*d latinorum*	D	d
5	Ee	*e lat. breve*	E	e
6	Fe	*f latinorum*	F	f
7	Gim	*g clar. latinor.*	Γ	г
8	Cim	*c clar.latinorum*	Ч	ч
9	He	*h aſpiratum*	H	h

MELITENSE

EXEMPLA LITTER. QUIB. CORRESPONDENT ALPHABETA	CHAL. SYR.	HEBR.	ARAB.
Dâr *domus*	ܐܳ	אָ & אֵ	اَ
Mara *foemina*	ܰ	ַ	َ
Barka *benedictio*	ܒ	ב	ب
Tyfel *puer*	ܛ & ܬ	ט & ת	ط ث ت
Dlàm *tenebrae*	ܕ	ד	ظ ذ د
Fejn *ubi, quo*	ܶ *vel* ܺ	*raro* ֵ *saepe* ֶ	ـَ
Fomm *os oris*	ܦ	פ	ف
Γamra *pruna*			ح
Ϥavla *cornix*			خ
Hek *ita*	ܗ	ה	ه

ALPHABETUM

ORDO	NOMEN	POTESTAS FIGURA	M.	MI. &c
10	Hha	*gut. & fort. aſp.*	Ȣ	ȣ
11	Khot.	*guttur. & raucum*	Ф	ф
12	Elif	*ie obſcur. & lon.*	Ŷ	ŷ
	idem	*y breve*	Y	y
13	Gam	*gh g obtuſ. lat.*	⅂	⅂
14	Gkho	*guttur. & raucíſ.*	Ɜ	ɜ
15	Aajn	*ex imo gutture*	Ո	ո
16	Ii	*i latin. longum*	İ	ǐ
	idem	*i breve*	I	i
17	Jod	*j conſon. latinor.*	J	j

MELITENSE

EXEMPLA LITTER. QUIB. CORRESPONDENT ALPHABETA	CHALD. SYR.	HEBR.	ARAB.
Ꝛabel *funis*	ܚ	ח	ح
Ꝋarûf *agnus*	ܟ *finale*	*ſoepe* ח	خ
Nŷzel *deſcendens*			
Nyzel *deſcendit*			
Tamŷma *turtur*	ܓ	ג	ڭ *perſ.*
Ɜôɜa *tumultus*	ܥ *raro*	ע *rarius*	ع
Ꞃandi *habeo*	ܥ	ע	ع
Sabîꝛ *pulcher*	ܝ	ִ	ي
Tâni *dedit mihi*	ܰ	ָ	َ *vel*
Jŷk jyrî *ſi veniet*	ܠ	יָ	يا

ALPHABETUM

ORDO	NOMEN	POTESTAS FIGURA		M.	MIN. &
18	Kaf	*k*	*ch vel c obt.*	K	k
19	Qof		*epiglotticum acut. & gutturale*	Ꝗ	ꝗ
20	Lam	*l*	*latinorum*	L	l
21	Mym	*m*	*latinorum*	M	m
22	Nun	*n*	*latinorum*	N	n
23	Olaf	*o*	*mixt. & lon.*	Ô	ô
	vel	*o*	*clar. & brev.*	O	o
24	Pi	*p*	*latinorum*	P	p
25	Re	*r*	*latinorum*	R	r

Digitized by Google

MELITENSE

EXEMPLA LITTER. QUIB. CORRESPONDENT	ALPHABETA CHALD. SYR.	HEBR.	ARAB.
Kybes *accenſus eſt*	ܟ	כ	ك
Ꝗalb *cor*	ܩ	ק	ق
Lvŷn *colores*	ܠ	ל	ل
Mꝗâta *acerbitas*	ܡ	מ	م
Nemŭsa *culex*	ܢ	נ	ن
Dôr *converſus eſt*	ܘ *penult.*	*quaſi* אָ	أُ
Tobba *medici*	ـܘ	ָ	ـُـ
Ꝗappas *foedavit*			پ
Randa *laurus*	ܪ	ר	ر

ALPHABETUM

ORDO	NOMEN	POTESTAS FIGURA	M.	MIN.&
26	Sin	*ſ latinorum*	S	s
27	Scin	*ſce ſeu* ch *gall.*	Ш	ш
28	Vau	*v mol. & conſon.*	V	v
29	Vu	*u* *clar. & long.*	Ů	ů
		ſimpl. & br.	U	u
		obſc. & long.	Û	û
30	Vaf	*v lat. ſed durius*	W	w
31	Zajn	*z denſum*	Z	z
32	Tsod	*z duriſſimum*	З	з
33	Æe	*ae mixt. & mut.*	Æ	æ

MELITENSE

EXEMPLA LITTER.	QUIB. CORRESPONDENT ALPHABETA CHALD.SYR.	HEBR.	ARAB.
Salĭb *crux*	ܣ & ܨ	ס *et* שׂ	ص س
Щevɸa *deſideriũ*	ܫ	שׁ	ش
Verver *obvolvit*	ܘ	ו	و
Φŭm *ſurge*	ܘܼ	וּ	وُ
Duɷɷân *fumus*	ܵ	ֻ	ٌ *fin.*
Kûḻ *manduca*			
Lwent *dexter*			
Zuɿrâra *trochus*	ܙ	ז	ز
Ʒannŭr *carduus*	*quaſi* ܨ	צ	ض
Nydæ *ros*	ܗ̇	ה *final.* *vel* אֶ	ة & ا *ſeu* ä

Digitized by Google

GRAMMATICAE MELITENSIS

LIBER PRIMUS

DE ELEMENTIS

ELementa Linguae Melitenſis ſunt numero XXXIII, & totidem literis deſcribuntur; nimirum a b t d e f ɼ ч h ȣ ω y ר ɜ ռ i j k ç l m n o p r s · ɰ v u w z ʒ æ.

CAPUT PRIMUM

De Litteris, earum ſonis, & uſu ordine alphabetico.

13. EX litteris omnibus modo adnotatis quaedam eundem habent ſonum, quem poſſident in latino ſermone; aliae eundem modo retinent, modo rejiciunt; &

& aliae nil ſapiunt latini. De ſingulis alphabetico ordine diſſeramus.

A a, *vel* Alof Â â

Sonat abſque accentu *a* latinum breve, ſimplex, & clarum, & tunc ſemper *a* parvum in ſono & pura motio erit (11*); ut Marad *aegrotavit*. Accentu vero ita â gravatum ſonum edit longum & mixtum ab *a* & *o*, potius tamen ad *a* quam ad *o* inclinantem veluti Camezs אָ Hebraeorum; ut Nâr *ignis*, târ *volavit*; & dicitur Alof, ſcil. vocalis magna ſonis vocalium *a* & *o* mixta.

Be B b

In principio & in medio dictionum, dummodo nulla ex litteris T K Ф S Ч illico ei ſequatur, idem valet ac B latinum; ut Bejt *tectum ſolare*. Sed ante T K Ф S & Ч, ac in fine dictionum ſonat P; ut Btâla *dies vacationis*, apud hodiernos *dies feſtus*, bkejt *flevi*, bфajt *manſi*, lybſæ *veſtimentum*, buqeuфa *cum deſiderio*, bŷb *janua*. Quae verba leguntur & audiuntur btâla pkejt pфajt lypſæ pujeuфa

bŷb, licet ſervandae radicis gratia hoc modo ſcil. cum P non ſcribantur.

Te T t

Valet T latinum; ut Tylef *perdidit*.

Dal D d

Idem eſt ac D latinorum: ſic Davl *lumen*. At in fine dictionis T profertur; ut Rŷd *voluit*, vŷd *vallis*, vlŷd *ſoboles*, *proles*. quae leguntur rŷt, vŷt, vlŷt.

Ee E e

Eſt E clarum ſimplex & ſemper breve, quia ſemper tanquam vocalis & pura motio conſideratur: ut Fenek *cuniculus*.

Fe F f

Reſpondet F latino; ut Fvŷd *jecur*.

Gim Γ r

Nova haec cyfra ſonum habet naturalem claro-acutum ſimilem arabico ح & italo

Digitized by Google

g cum *e* vel *i* : ſic ſequentes ſyllabae ra re ry ri ro ru legendae ſunt già ge gy gi giò giù ; ut

Γamañ	*collegit*		Giàma
Γebla	*petra*		Gebla
Γŷb	*tulit*	*pro*	Gŷp
Γïb	*fer*		Gïp
Γobon	*caſeum*		Giòbon
Γùʀ	*fames*		Giùʀ

Quem ſonum poſſidet ubique littera haec r, etiamſi ei praecedat vel ſequatur immediate aliqua conſonans, quae ipſum Gim a vocali disjungit ; quod idem valet ac Gim *quieſcere* , *non moveri* (22.) ; ut Nramañ *collectus eſt* , ſfarrla *cydonium malum* , rlajka *ſtirps* , rzàri *mataxae* , rnŷn *vinea* , *ortus* , rlûd *pelles* , *coria* , nyrmæ *gramen* . Sed in fine ſonat Ч, nempe ut C acutum italorum ; ut Zeur *par* , & legitur Zevч i. e. zeuic .

Cim Ч ч

Eſt *c* italorum ante *e* vel *i* habens ſcil. ſonum claro - acutum , naturalem , & proprium : ſic ſyllabas quae ſequuntur

Digitized by Google

ɥa ɥe ɥy ɥi ɥo ɥu pronunciantur ciá ce cy ci ció ciù ; ut Ɥallas *inquinavit* , ɥekken *minoravit* , ɥykɥûn *parvulus*, mſyɥɥîn *quaeſiti*, ɥomb *plumbum* .

Eundem ſonum retinet etiamſi quieſcat (22) uti r ; ſic Ɥlamîta *tegula*, ɥkejken *parvulus* , tyɥlîs *inquinamentum* ,

He H h

Eſt ſonus aſpiratus aequivalens ܗ Chald. & Syr., ה Hebr., ه Arab., ut Hena *conſolatio*, hek *vel* hekka *ſeu* hekda *ita*, *ſic*, bhîmæ *beſtia*. In fine dictionum, quum ſit Pronomen Affixum , tunc legitur ᴙ ; ſic Meɥɥûh *conducite eum*, ɷallûh *relinquite eum* , fîh *in eo* , nalîh *pro eo* , *ſuper eum* , *contra eum* &c. quae leguntur meɥɥûᴙ , ɷallûᴙ , fîᴙ , nalîᴙ .

Dixi *quum ſit Pronomen Affixum* ; nam ſi aliud H erit, nempe radicale, tunc etiamſi in fine ſit, nihilominus proprium ſonum ſimpliciter aſpiratum retinebit ; ut Γŷh *gloria*, *honor*, ykreh *deformis*, tbelleh *inſanivit* . Rectam hanc pronunciationem rigoroſe obſervant optimi noſtrae linguae pronunciatores: nec ſunt imitandi, qui H

finale & radicale non Affixum veluti Ȣ efferunt.

Kha Ȣ ȣ

Novae hujus litterae ſonus editur ex profundiſſima gutturis aſpiratione, & vehementi pectoris ſpiritu, atque idem eſt ac ܟ Chald. & Syr., ח Hebr., ح Arab., ut Ȣaj *vivus*, ȣymmes *cicer*, ȣût *piſcis*.

Khot Ⴔ ⴍ

Hoc elementum eſt raucum & gutturale, quia formatur in ſummitate gutturis cum raucedine magna aliquantulum aſpirata, eſtque ſimile Arab. خ, & ܚ Syr. finali; ut Ⴔafîf *levis*, ⴍydlæ *torpor*, mⴍammer *ſpurcatus*, mⴍobi *abditus*.

Y y, *vel* Elif Ŷ ŷ

Sonus iſte a Melitenſibus tantum naturaliter & proprie effertur; nam alio ore difficulter ab *i*, quod differt ab *y*, diſtinguitur: eſt enim ſonus gravis & medius inter *e* & *i*; ut Bydel *mutavit*, ſytel *tepidus factus eſt*, kyteb *ſcripſit*, non bedel, ſetel, ke-

teb ; nec , quod pejus , bidel , fitel , kiteb &c,

Haec littera ſi accentum poſſideat , longa tunc ac vocalis magna erit , & dicitur Elif , ſçil. Y ex *e* & *i* compoſita & mixta ; eo quod ſemper , quamvis longa , eodem ſono gravi & medio ſeu mixto gaudeat ; ut Blŷd *urbes* , *civitates* , kŷl *manducavit* , klŷb *canes* , nŷkel *manduco* .

Gam Ꞇ ꞇ

Gam noncupamus , ut indiçemus quod litteræ hujus ſonus ab illo litterae Gim Γ diſcrepat : haec enim valet *g* latinorum ante vocalem *a* vel *o* aut *u*, ſeu *gh* cum *e* vel *i*; & aequivalet quoque [illegible] Chaldaeorum ſeu Syrorum , quia obſcure & obtuſe pronunciatur : ita ſyllabae Ꞇa ꞇe ꞇy ꞇi ꞇo ꞇu legendae ſunt ga ghe ghy ghi go gu ; ut Ꞇamŷma *turtur* , ꞇem ꞇûm *querens*, mꞇermed *nigricans* , *ſubniger* , nyꞇꞇŷzæ *ſtimulus* . Quem ſonum retinet quoque etſi quieſcat ; ut Ꞇrŷzem *fauces* , ꞇzîra *inſula* .

Gkho Ʒ ʒ

Sonum habet inter gutturales rauciorem craſſioremque, qui formatur in medio gut-

turis, & valet ع Arab., ut Ƨant *vagina*, ƨylt *error*, baƨal *mulus*, jzŷƨel *allicit*. In fine dictionis pronunciatur Ꝏ, ut fŷraƨ *vacuus*, & legitur fŷraꝏ.

Aajn Ո ո

Hujus litterae ſonus fit raſione quadam in medio gutturis, ſed difficulter, niſi a natura & viva voce acquiritur, & eſt aequivalens ܥ Chal. Syr., ע Hebr. ع Arab. & Perſico, & cuique Aajn orientali: ſic ſcribis Ոajn *oculus*, *fons*, ոyrf *ſapientia*, *ſcientia*, nâref *ſapiens*, *ſciens*, nin *adjuva*, mnallem *magiſter*, tnâm *frumentum*

In fine dictionum Ո vel ſilet, & erit reticentiae nota, quae eſt haec ո̄ ſignatum; ut Bazaո̄ *timuit*, ſataո̄ *potuit*: vel tanquam 8 effertur; ut Foɸɸŷn *boletus*, dollŷn *cucumis*, quae pronunciantur foɸɸŷ8, dollŷ8.

Ii I, ſeu Ì Ì

Sine accentu valet *i* latinum, eſtque vocalis parva ſeu pura motio brevis ubique & clara; ut Vyri *oſtenſio*, *demonſtratio*,

Li *qui*, *quae*. *quod*. Quando autem accentu ita ĭ ſemper picto, quem *apertum* (11) noncupavimus, gravatur, tunc magna ac longa erit nec non clara in ſono aperta & ſimplex remanebit; ut Bĭr *puteus*, rejjĭn *venientes*, ᴚmĭr *aſini*, ĭlu *jamdudum*, zĭṭ *urceus aquarius fictilis*.

Jod J j

Valet j latinum, ut in Junius, jecur; ſic Jûm *dies*, jŷk *ſi*, jŷn *ego*, jyɥᴚad negat.

Kaf K k

Aequivalet k, ut kalendas, ſeu C ante *a o u* vel *ch* cum *e* & *i*; ut Katŭſa *aquaeductus*, *tubus* proprie *fictilis*; kem *quantum*, ᴋŷl *manducavit*, ᴋûlu *manducate* (8).

Qof Ꝗ ꝗ

Formant elementum hoc ἐπιγλωττὶς & guttur ad inſtar cornicis vocis, ac proinde ſonus cyfra hac ꝗ deſcriptus, eſt profundior, aſperior, acutior ſono litterae k, & ſimilis ܩ Chal. Syr. ק Hebr., & ق

Arab., nec inter palatinos ſonos eſt enumerandus, licet plerique e grammaticis linguarum orientalium ſaepe inter palatinos enumeraverint; hic enim acutus ſonus epiglotticus & gutturalis eſt, & nil habet palatini; ut ꝗabĭl *progenies*, ꝗamar *luna*, ꝗamȣ *triticum*, ꝗjŷs *menſura*, ꝗolla *urceus grandis aquarius*, ſeu *amphorae fictilis* ſpecies, ꝗŭm *ſurge*.

Lam Mym Nun, Ll Mm Nn

Eadem ſunt ac L M N lat., ut Le *non*, mevt *mors*, nŷdi *humidus*.

O o, *vel* Olaf Ô ô

Abſque accentu eſt *o* latinum, ſed breve, & ex parvis vocalibus (11); ut Toꝗol *gravitas*, ɵodor *virides*, ȣomor *rubei*. Cum accentu vero clauſo ſic ô ſemper poſito, ſonum edit mixtum ab *o* & *a* inclinantem potius ad *o*, & hac de cauſſa Olaf & vocalis magna tunc dicitur; ut ꝗôm *ſurrexit*, musmôr *clavus*, bzôr *piper*.

Pi Re Sin, P p R r S s

Eadem quoque ſunt ac P R S lat. ut jpeſpes *pipit*, ritæ *cuticula*, ſema *coelum*.

Scin Щ щ

Valet *sc* ante *e* vel *i*, ſeu *ch* gallorum aut ܫ Chald. שׁ Hebr. ش Arab.; ut Щabañ *ſatiatus eſt*, щebnet *ſatiata eſt*, щitân *ſatan*, *diabolus*, щhyrt *clamavi*, *& ploravi* (6).

Vau V v

Littera haec eſt conſonans, quae licet ſono litterae *u* gaudere videatur, tamen *u* pro *v* in noſtra dialectu adhiberi nequit; ut Varda *roſa*, verɋa *folium*, vyzɜa *ſtellio*, bdŷvæ *agricolae*, non autem uarda &c.

Uu U u, vel U ŭ, aut U û

Si accentum non habet, breve & parvum erit; ut Sukrâna *lolium*. Si habet, tunc longum ſonum edit, ſed varium, & ideo *u* accentu tam aperto quam clauſo ſignari poteſt: nam pro ſono longo & pu-

ro indicando adhibet apertum; ut Fŭꝗ *ſupra*, zŭl *abi*, & pro longo, ſed obſcuro utitur accentu clauſo, & erit tunc ſonus mixtus ab *e* & *u*, ad *u* potius inclinans; ut Bûl *minge*, nûm *nata*, rûꝛ *ſpiritus*.

Vaf W. w.

Conſonans haec habet vim ſoni latini, ut in Venio, avunculus, vivus; ſic Wenwen *vibravit*, Wâwu *infans*: ſed in fine tanquam F pronunciatur.

Zajn Z ȥ

Sibilatum eſt & denſiſſimum, ut Zaran̄ *ſeminavit*, zebbûr *olivetum*, žejt *oleum*. Sed ante ꝗ, t, & in fine dictionis ſonat S; ut Zꝗŭꝗ *utres*, ħmyzt *alligavi*, ωobż *panis*; quae leguntur Sꝗŭꝗ, ħmyſt, ωobs.

Tsod ʒ Ʒ

Noncupamus Tsod, quia forte eſt in ſono, & aſperum, ac multum differt a Z; ut Ʒokk *truncus*, zkŭk *trunci*. Sed de hoc, & de antecedenti ȥ clarius diſſeruimus p. 64. n. 5.

Ae Æ æ

Eſt quid medium inter *a* & *e* ut Saegol Hebr. אֶ, & obſcurum ac aliquantiſper mutum. Littera haec apud nos nequit inveniri, niſi in fine dictionum, & maxime nominum foemininorum; ut Meræ *ſpeculum*, nyuſæ *ſiccitas*, nſevvæ *aequalitas*, bŷdiæ *agricultura*. nyſæ *foeminae*. Sed aequivalet aliquando ا & ſaepe ة Arab., aut ה, raro ܗ vel ܐ Chal. Syr., quum ſint in fine.

CAPUT SECUNDUM

De quarumdam litterarum affinium Differentia.

UT nonnullarum litterarum affinium in ſonò melius diſtinguatur *Differentia*, producamus ſequentia

EXEMPLA.

14. Ȣ differt a Φ

Ȣajt	*paries*	Φajt	*filum*
Ȣall	*ſolvit*	Φall	*acetum*
Ȣadd	*dies dominicus*	Φadd	*ſulcus*
Ȣabbel	*gravidavit*	Φabbel	*confudit*
Ȣazen	*malitia*	Φazen	*repoſuit, condidit* frumentum, oleum &c.
Taȣti	*ſub me*	Taφti	*culpa* ſeu *cauſſa es.*
Maȣrŭt	*aratus*	Maφrŭt	*fructibus* aut *foliis dolatus*
Ȣjŷna	*recreavit nos*	Φjŷna	*aſtutia*

Digitized by Google

15. Ո a Յ

Ոâli	*altus*	Յâli	*quod caro venditur*
Ոâr	*vituperium*	Յâr	*invidit*
Ոaщщa	*coenam dedit*	Յaщщa	*reddidit animum linquentem, fecit, ut quis deficiat animo*
Ոammar	*habitavit*	Յammar	*in manipulos redegit*
Ոazel	*ſelegit, diviſit*	Յazel	*nevit*
Ոoщщ	*nidus*	Յoщщ	*odium internum, malignitas, malevolentia* ſeu *perverſa voluntas in alium.*

16. K a Փ

Karba	*ſuſpirium prodiens ab interno doloris ergo ſeu laſsitudinis.*	Փarba	*appropinquatio*
Ոakar	*faex, amurca olei*	ՈaՓar	*ulceravit*

Joktor *creſcit*	Joɋtor *diſtillat*
Kŷs *calyx*, *cyathus*	Ꝗŷs *metitus eſt*.

Haec vox Kŷs *inter obſoletas hodie evaſit*, *&* *invenitur tantum in quodam vulgari adagio nempe* = Sɋŷni kŷs yl mrâr : *fecit me bibere calycem amaritudinum*.

17. Â ab Ô

Dâr *domus*	Dôr *converſus eſt*
Tâɋ *inſtitit* in laborem mente & animo	Tôɋ *praebuit ſubſtantiam* cibus, potus &c.
Fâr *mus*	Fôr *emiſit* aquam, jus olla
Ȝâr *invidit*	Ȝôr *ſpecus*
Ꝛmâr *rubeus evaſit*	Ꝛmôr *aſinus*.

18. Ŷ ab Ǐ

Bŷn *vendidit*	Bǐn *vende*
Dŷɋ *guſtavit*	Dǐɋ *anguſtia*
Fŷɋu *ſanati ſunt*	Fǐɋu *ſanamini*
Γmŷn *hebdomadae*	Γmǐni *colligere meum*
Ktŷb *liber*	Ktǐb *ſcriptura*, *ſcribere*

Digitized by Google

Rŷꙗ *foetuit* | Rĭꙗ *ventus*
Snŷn *dentes* | Snĭn *anni*

Sic pariter ŭ cum accentu aperto ab û clauſo differt, licet raro; ut Dnŭb *peccatum*, & Dnûb *caudae*.

Quas differentias niſi obſervaverimus, in innumerabiles labimur errores.

CAPUT TERTIUM

De mutatione ſonorum, & cauſſa mutationis eorumdem.

DIximus in variis locis Capitis I., quod litterae B D Γ Ȝ Ո & Z in fine dictionum ſonos proprios amittunt, & pronunciantur ac ſi eſſent P T Ч Ꝋ Ꙗ & S: quod fit, ut radicales (35.) litterae conſerventur, cognoſcanturque ſignificationes, atque eaſdem dictiones clare ac facile in Lexicis abſque ullo errore aut confuſione ordinare, & ordinatas invenire poſſimus. Eadem ratio facit ad B ante t k ф s щ, & ad ո in fine quando ſilebit ſcripta hoc modo ո̄.

Ob hanc ſonorum , & non litterarum mutationem qui ſcribit facile in errores incidere poterit, litteram nempe pro littera accipiendo : qua de re quoddam generale principium ſtatuatur oportet, cujus ope errores penitus vitari in ſcribendo poſſint ; eritque ſequens

CANON GENERALIS

Conſulendus in dubiis

20.=SI dubium tibi erit, an ſcribenda ſint in fine dictionis B D Γ Ʒ Ո Z, aut P T Ч Ɵ Ꞧ S ; ſtatim finali, de qua dubitas, adde quamdam vocalem vel ſyllabam (quod ſit inflexione aut affixione), tumque mutata dictio ob additionem dabit tibi & clare oſtendet veram radicalem litteram=.

21. Quam regulam certam ac firmiſſimam exemplis explanamus ac reddamus clariorem . Vis ex. c. ſcire quales ſint finales litterae radicales dictionum Bŷb *janua*, zŷd *auxit*, tŷr *ſolemnitas nuptialis*, ſebaʒ *tinxit colore*, rmĭn *colligere*, ɸobz *panis* &c. junge unicuique dictioni vocalem aut ſylla-

bam affixione vel inflexione, & habebis v.g. Bŷbi *janua mea*. zŷdu *auxerunt*, tyrŷn *ſolemnitates nuptiales*, ſebaɜni *tinxit me colore*, rɷĭni *colligere meum*, ɷobzna *panis noſter*; & non bŷpi, zŷtu, tyɥŷn, ſebaɷni, r mĭꭆi, ɷobſna &c. Igitur per hunc canonem veluti per axioma abditae litterae radicales ac genuinae detegantur. Unde clare ſit manifeſtum dictarum vocum, ceterarumque ſimilium finales litteras eſſe procul dubio B D Γ Ɜ Ո Z, & non alias, quamvis in ore ſoni litterarum P T Ч Ф Ꭱ S audiantur. Hunc ergo canonem in dubiis conſule.

CAPUT QUARTUM

De Vocalibus.

22. IN duas ſpecies diviſimus vocales (11). in parvas ſcil. & magnas, quibus quaeque conſonans legi poteſt ac moveri, & abſque iis non poteſt, licet ipſae vocales per ſe valeant: idcirco conſonans, cui immediate ſequitur vocalis dicitur MOTA, cui non, QUIESCENS.

G

23. Vocales autem parvae ſeu *ſimplices* litterarum *motiones*, quum nulla in iis adſit ſoni productio, nec mixtura, niſi naturalis, quando habebitur, ut in y, nullo proinde ſigno ſeu accentu gravandae; ideoque omnes ita ſimpliciter a e y i o u deſcribuntur,

24. Hic lectorem monitum volumus quod vocalis Y magis diſcrepat ab I in ſono, uti in cyfra: eſt enim ſonus medius inter *e* & *i*, ſed ab utroque diſtinctus & gravis, ita ut neutra cyfra deſcribi poſſit; ut Bydæ *coepit*, dyneb *peccavit*; ſyder *pectus*: quae dictiones male ſcribuntur bidæ, dineb, ſider, & peſſime bedæ, deneb, ſeder; & ſimilia innumera,

25, Iiſdem ſimplicium motionum ſeu vocalium parvarum figuris utimur quoque in denotandis ac deſcribendis, vocalibus magnis (quae a majoribus noſtris Matres Lectionis vocabantur); ſed cum accentu aperto vel clauſo, praeter *æ*, Vocales igitur Magnae ſeu *matres lectionis* ſunt numero ſeptem â ŷ ĭ ô ŭ û æ: *u* enim pro ſoni varietate, vario accentu gravatur. Quae accentum apertum (ˇ) habeant, ſimplices & clare pronunciantur, & tunc accentus ſuper eas ita ˇ poſitus indicat tantum longitudinem ſoni ſeu protractionem,

ac ſi eſſent duae vocales ; ut Smĭn *optimus pinguis*, sŭf *lana* : quae vero poſſident clauſum (ˆ) praeter protractionem magnarum vocalium ſemper propriam , mixtae efferuntur , eo quod ſonus earum eſt quaſi ſonus duarum vocalium, qui in unum mixtum & longum per craſim contrahitur .

26. Contractio autem fit hoc modo

â	mixtum ab	*a* & *o*	quae craſantur in	â
ŷ		*i* & *e*		ŷ
ô		*o* & *a*		ô
û		*e* & *u*		û

Sic târ *volavit* . kŷn *fuit* , dôr *converſus eſt* , kûl *manduca*, pro taor , kien, doar , keul , & ſimilia .

27. Quum autem dubitetur in ſcribendo de qualitate vocalium magnarum , an nempe ſit â vel ô , & ſimiliter in fine a vel æ &c;, tunc, ut abſque ulla hallucinatione ſecernantur , ab earum origine , nempe a linguis , unde ortus & natales habuerunt , petendae erunt ac deducendae . Quod obſervandum eſt in ſcribendis dictionibus , ne erremus . Nec intereſt quod apud veteres vocales magnae numero fuerint mi-

nores; nam de paucis ambigi poteſt, & nunquam de omnibus. Hac regula utendo quaeque vocalis magna de cujus eſſentia & qualitate ambigitur, ſcribenda videtur juxta dialectum orientalem, ex qua originem duxit, ſervata tamen utriuſque dialectus natura ac proprietate, & ſaepe mutatione: quod fit per thematum clavim, quam porrigit accurata mutationum cognitio. Sed haec maximi momenti difficultas, quam pauci & quidem pauci poſſunt ſuperare, mediante Lexico noſtro diſſolvetur.

28. Praeterea in ſcribendis contractis â & ô poteſt quiſque ad libitum & juxta dialectum nativam adhibere; ut zɜâzaɜ & zɜôzaɜ *juvenes*, daɸɸâɸ & daɸɸôɸ *ſonator*, excepto caſu differentiae (17). Sed omnis vocalis magna nunquam dividitur, nempe ex ea nequit auferri contractio, niſi, quod raro fieri licet, in ſola poeſi. Nec adhiberi poteſt ŷ pro ĭ, aut viceverſa (18.); male enim ſcribis mĭt *mortuus eſt*, rĭd *voluit*, aut sŷd *hero*, yrrŷd *volo*, ſed ſcribendum eſt mŷt, rŷd, sĭd, yrrĭd: aliter alia pro aliis accipi confuſe poſſunt, & peſſime legi.

CAPUT QUINTUM

De Mutatione Litterarum.

MUltifariam fieri poteſt litterarum mutatio.

29. Primo. L Articuli yl, quando nomen cui praefigitur incipit a littera ex ſequentibus novem T D Ч N R S Щ Z Ʒ, in eam ipſum L convertitur; ut

Yt-trĭɋ *via*		yl trĭɋ
yd-debba *equa*		yl debba
yч-чavla *cornix*		yl чavla
yn-nŷs *homines*		yl nŷs
yr-râs *caput*	pro	yl râs
ys-sajf *aeſtas*		yl sajf
yщ-щytvæ *hyems*		yl щytvæ
yz-zmŷn *tempus*		yl zmŷn
yʒ-ʒokk *truncus*		yl ʒokk &c.

30, Secundo. H pronominis conjuncti ſeu Affixi poſt ȣ, in idem mutatur; ut

Fetaȣȣa *aperuit eam*	pro	fetaȣha
Гeraȣȣom *vulneravit eos*		reraȣhom &c.

Idem H affixum poſt Ո, mutat ſe, & Ո in Ȣ, & poſt Ф vel Ɜ, in Ф; ut

Mnaȣȣa *prohibuit eam*	pro	mnaՈha
Гerraȣȣom *toleravit eos*		гerraՈhom
Neſaффom *turgefecit eos*		neſaфhom
Sebaффom *colore tinxit eos*		sebaɜhom

31. Tertio. T vel D quando duplicantur, & ea ſequitur immediate littera S, haec & duo T vel D in duo Ʒ migrantur; ut

NՈaƷƷu *ſternuere facimus*	pro	nՈattsu
NфaƷƷu *ſanctificamus, celebramus*		nфaddſu
NɿeƷƷu *aggerimus, coacervamus*		nɿeddſu &c.

32. Quarto. T ſervile (116) aut characteriſticum (148) quando praefigitur redicalibus D Ч S Ꙡ Z Ʒ, tunc addito illi Y in eandem radicalem T mutatur; ut

Yddŭr *converteris*	pro	tdŭr
yччaфlaф *motus eſt*,		tчaфlaф

yssŭm *jejunabis*	)	tsŭm
yцщoфф *findis*	pro	tщoфф
yzzĭd *auges*,	)	tzĭd
yʒʒakkak *ad inſtar trunci factus eſt* ſenex, arbor.	)	tʒakkak

33. Quinto. N pariter ſervile quando praeibit radicalibus L M & R, tunc praefixo quoque y, in ipſas convertitur; ut

Yllyrrmu *fraenamus*	)	nlyrrmu
ymmorru *imus*	pro	nmorru
yrrĭd *volo*	)	nrĭd

Similiter N ſervile quando antecedit, N radicali vult Y praefixum; ut ynnyzzel *deſcendere faciam*. Sed quando N ſervile aut characteriſticum antecedit B radicali, tunc in M mutatur; ut Mbûs *oſculor*, mbynæ *aedificatus eſt* pro nbŭs, nbynæ.

34. Sexto tandem D radicale quando veniet immediate ante T ſervile tam in medio dictionis, quam in fine in T migrat; ut

Battejn *duo ova*) badtejn
Фnatt *ſteti*) pro фnadt
Mratt *aegrotavi*) mradt &c.

Sic L radicale ante N ſervile in ipſum N ſaepe convertitur ut

Namynna *fecimus*) namylna
Uſanna *pervenimus*) pro uſalna
Kynna *manducavimus*) kylna

De Radicalibus, Servilibus, & Characteriſticis litteris clarior idea habebitur, quando de Verbo agetur, ideoque quae in hoc capite intelligi non poſſunt, ibi (112) intelligentur ac plana reddantur.

CAPUT SEXTUM

De Methodi adhibitae Rationibus

I.

35. SOnus quarumdam litterarum aliquando ante nonnullas litteras aut in fine dictionis mutatur, & non cyſra, radicis ſervandae gratia: radicales enim litterae, mutari *ut plurimum* nequeunt (38).

II.

36. Quod ſi interdum mutentur, id aſperitati emolliendae, ſcribendique facilitati imputandum.

III.

37. Sed vocales magnae mutationibus ſaepiſſime ſolent ſubjici.

IV.

38. Servandarum autem radicalium litterarum uſus invaleat neceſſe eſt, ne radicales, & primariae voces expiſcari nequire eveniat.

V.

39. Praeterea cave vocales magnas accentibus ſignare negligas; ſecus enim errabis: ſic Jynqos *deeſt*$_{2}$, & cum accentu

ita jynꝗôs *metitur*, tajjar *volare fecit*, tajjâr *goſſipium carminatum*, bys *ſolummodo*, bŷs *falco*, ujyref *ſtitit ſe ad januam* vel *feneſtram*, ujŷref *durus*, nydæ *ros*, nŷdæ *publicavit*.

VI.

40. Sed in fine dictionis vocales quomodocunque ſint nunquam ſignantur.

LIBRI PRIMI FINIS.

GRAMMATICAE MELITENSIS

LIBER SECVNDVS

DE DICTIONIBUS SEU DE ORATIONIS PARTIBUS

41. Dictiones quae veluti partes Orationem Melitenſem conficiunt, ſunt numero quatuor, ſcilicet Nomen, Pronomen, Verbum, & Particula: quare de ſingulis regulas inſtituentes in quatuor partes librum hunc partimur.

PARS PRIMA

DE NOMINE

42. Nomini accidunt ſeptem, nimirum Qualitas, Species, Genus, Numerus, Formatio, Caſus, & Declinatio.

Digitized by Google

CAPUT PRIMUM

De Qualitate Nominis

43. QUalitate Nomen diſtinguitur in SUBSTANTIVUM, quod vel Proprium; ut Adâm *Adam* , Mâlta *Melita* , Rŭma *Roma* , vel Appellativum ; ut Bnŷdem *homo* , Knĭsjæ *eccleſia* ; & in ADJECTIVUM , ut Nadĭf *mundus* , Sabĭȣ *pulcher* .

46. Deinde Appellativum poteſt eſſe vel DETERMINATUM ; ut ɷobza *panis* unus , ɸamȣa *triticum* unum , dollŷna *cucumis* unus ; vel INDETERMINATUM , ut ɷobz *pànis* , ɸamȣ *triticum* , dollŷn *cucumis* .

45. Ita pariter Adjectivum diſtinguitur comparatione , ut Aɸal vel aɸɸal *ferocior* , ysbaȣ *pulcrior* , aɜnæ vel yɜnæ *ditior* .

46. Utrumque vero (ſubſtantivum & adjectivum) fieri poteſt DIMINUTIVUM ; ut zuejmel *equulus* , ĸlejjeb *catellus* , sbejjaȣ *pulchellus* .

CAPUT SECUNDUM

De Specie Nominis

47. NOmen in ſpecie conſideratum dividitur in PRIMITIVUM & DERIVATIVUM. Hoc ab alia dictione derivatur, illud a nulla, Hinc derivativum oriens a nomine NOMINALE, a verbo VERBALE vocatur.

48. Nomina Nominalia ſunt =

Poſſeſſivum, quod a quovis Subſtantivo provenit, ut Baȝri *nauta* a baȝar *mare*, uti italice marinajo, bydvi *agricultor* a bŷdjæ *agricultura* &c.

Patrium ſeu Gentile, ut Mâlti *Melitenſis*, a Mâlta *Melita*, Ʒavɥi *Gaulitanus* a Ʒavdeɥ *Gaulus*, Sꝗalli *Siculus* a Sꝗallĭa *Sicilia*; Ոarbi *Arabs* a Ոarb *Arabia* &c.

Locale denotans locum rei, ut Myzblæ *ſim etum* a zybel *ſimus*, myɥtlæ *ſeminarium* pla ntarum a ɥytlæ *planta*, mωadda *cervical* a ωadd *gena*, quae dormiendo cervicali fulcitur &c.

49. Verbalia ſunt =

NominaAgentis ſeuActoris latinorum participiis activis ſaepe reſpondentia; ut Ոam-

mŷl *faciens* vel *factor* a Ոamel *fecit*, Ꝛôres *cuſtos* a Ꝛâres *cuſtodivit*, *aſpexit*, Kyttŷb *ſcriptor*, *ſcriba* a Kyteb *ſcripſit*, Ꞁyddŷb *mendax* a Ꞁydeb *mentitus eſt* &c.

Nomina Patientis latinorum participiis paſſivis aequivalentia, ut Maոmûl *factus*, mꝛôres *cuſtoditus*, myktûb *ſcriptus* &c. quae ſunt pariter a ոamel, ꝛâres, kyteb.

Nomina Actionis; ut Φari *lectura*, *legere* a Φara *legit*, ftâr *prandium* a fatar *prandit*, tybdĭl *mutatio* a byddel, quod a bydel *mutavit* &c.

Nomina Vicis. ut ɸarja *lectio una* a ɸara *legit*, ykla *manducatio una* a kŷl *manducavit*, ɸavma *ſurrectio una* a ɸôm *ſurrexit*, mavra *iter unum* a mâr *ivit* &c.

Nomina Loci in quo fit actio, ut maɷſel *locus lavandi* a ɷaſel *lavit*, maɷzen *repoſitorium* a ɷazen *repoſuit*, merɸed *cubile* a raɸad *dormivit* &c.

Nomina Inſtrumenti, quo fit actio; ut moftŷꝛ *clavis* i. e. inſtrumentum aperiendi a fetaꝛ *aperuit*, motva *inſtrumentum complicandi* a tyvæ *complicuit*, mкebbæ *inſtrumentum convolvendi filum* a kebbeb *glomeravit*, *convolvit* filum, maꝛrŷt *aratrum* i e. inſtrumentum arandi a ꝛarat *aravit* &c.

CAPUT TERTIUM

De Genere Nominis

50. GEnera apud nos proprie loquendo duo ſunt, MASCULINUM & FOEMININUM. Quoniam vero Nomina quaedam, & maxime adjectiva ſub eadem terminatione duplex genus complectunt; ideo COMMUNE per tertium accedit, illud nempe quod utrique generi inſervit.

Genus autem in hac lingua ut cognoſcatur praecipuae ſequentes Regulae occurrunt obſervandae.

REGULA I.

51. = *Genus noſce a ſignificatione* =
Unde marium nomina tum propria, tum quoque illis competentia ſunt maſculina; ac ſimiliter foeminarum foeminina.

REGULA II.

52. = *Genus noſce a terminatione* =
Sic nomina deſinentia in A vel Æ ac ſaepe in T ſunt foeminina; ut baqra

vacca, renna *paradiſus*, ꝁnŷnæ *pietas* tyſlæ *puella*, *virgo*, bynt *filia*, mevt *mors*. Excipe quae excluduntur a Regula I, cum Sema *coelum*, ɜana *divitiae*, ꝁama *lutum*, ɜanæ *cantus ruſticus*, *poeſia naturalis*, aliiſque nonnullis, quae ſunt maſculina.

REGULA III.

53. = *Genus noſce ab adjunctis* =

Si adjunctum nomini erit maſculini generis, nomen pariter maſculinum, ſi foemini foemininum erit; ut yɯ-ɯemɯ telnet, u yl ɋamar ɜôb: *ſol ortus eſt*, & *luna occidit*, ubi verbum telnet, quod eſt foemininum, indicat nomen ɯemɯ eſſe generis foeminini, ɜôb e contra, quia eſt adjunctum maſculini generis, indicat quod ɋamar maſculinum ſit: Sic yl myſſŷr ſabîꝁ, u l' omm mdelllæ: *pater pulcher* eſt, & *mater delicata*.

REGULA IV.

54. Obſerva, quod plerumque ad foemininum genus ſpectant nomina Regionum, Provinciarum, Inſularum, & Urbium. Dixi *plerumque*, quia in hiſce no-

minum claſſibus non deſunt communia, praeſertim Inſularum & Urbium.

Sunt quoque foeminina Rûȣ *ſpiritus*, ɋalb *cor*, dâr *domus*, ѻbâr *novitas*, щemщ *ſol*, Ĭd *manus*, râs *caput*, najn *oculus*, aliaque uſu diſcenda.

CAPUT QUARTUM

De Numeris Nominum

55. NUmeri Nominum apud Meliteuſes tres ſunt SINGULARIS, DUALIS, & PLURALIS; ut Byччæ *pars*, byчtejn *duae partes*, byччŷt *partes*, Zer∩a *ſemen unum*, zer∩tejn *duo ſemina*, zer∩ŷt *ſemina*, najn *oculus*, najnejn *duo oculi*, enjûn *oculi*,

56. E tribus hiſce numeris quaedam Nomina unum dumtaxat, alia duos, & pleraque omnes poſſident.

57. Unius numeri nempe ſingularis ſunt:

Nomina peregrina metallorum; ut Чomb *plumbum*, râm *aes* &c. dico peregrina, quia noſtralia metallorum nomina habent Pluralem; ut

Sing.	Deheb *aurum*	Plur.	Dhubŷt
	Fyddæ *argentum*		ſyded
	Ꝛadĭd *ferrum*		ꝛdejjed

Nomina elementorum ; ut Art *terra*, ajru *aer*, ylmæ *aqua*. Nàr vero *ignis* habet ŋyrŷn, & Art quando ſignificat *terrenum* habet artijŷt.

Nomina liquidorum ; ut Ŋaſel *mel*, ŋakar *faex*, ꝛalĭb *lac*, meraꝕ *juſculum*, lyŋkæ *atramentum*, ŋaraꝕ *ſudor* &c. Exceptis Mbĭd *vinum*, & zejt *oleum*, quorum pluralia ſunt mbejjed, zjût.

Nomina Verbalia Actionis ; ut Ꝛyll *furtum*, ꝛylm *ſomnium*, ŋŋâs *ſomnum*, bŋĭt *miſſio* &c.

58. Duorum numerorum, nempe ſingularis & Dualis ſunt ſequentia

Id *manus*	Idejn *duae manus*
Ryrel) Sŷꝕ) *pes*	ryrlejn) ſaꝕajn) *duo pedes*
Rkoppa *genu*	rkoptejn *duo genua*
Uydnæ *auris*	vydnejn *duae aures*
Uyrk *femur*	vyrkejn *duo femora*
Ꝍadd *gena*	ꝍaddejn *duae genae*

Sed quando Oadd ſignificat aratri ſulcum, aut ſignum illud momentaneum quod inſtar ſulci in aqua relinquit navis, arundo, baculum &c. tunc habet pluralem odûd *ſulci*.

59. Hic monemus nomina omnia plurali numero carentia loco ipſius dualem adhibere; ita dicimus erbañ idejn *quatuor manus*, qatlŭhom bidejhom: *interfecerunt eos manibus ſuis*. Aſt ſciendum omnia nomina, quae poſſident pluralem poſſidere quoque dualem, ſi non proprium, ſaltem improprium, uti modo videmus.

DE NUMERO DUALI

60. Dualis numerus duo tantum indicat, ut Singularis unum. Eſt autem duplex, Proprius qui deſinit in ajn & ejn; ut Sebnajn *duo digiti*, ſentejn *duo anni*, & Improprius, qui a plurali per vocem zevr formatur: ſic Zevr kotba *duo libri*, zevr yshmæ *duae portiones*, quia proprie non habentur kytbejn, yshmejn.

61. Numerum Dualem Proprium ſolent habere Nomina:

1.° Rerum natura duplicium, ac proinde quamplurima membrorum corporis nomina; ut

Ȣâreb *cilium*	ȣvyrbejn *duo cilia*
Ոajn *oculus*	najnejn *duo oculi*
Kytf *humerus*	kytfejn *duo humeri*
Mynfes *naris*,	mnyfsejn *duo nares*
Mynkeb *cubitus*	mnykbejn *duo cubiti*

2.° Ætatum & Temporum ; ut

Sŷna *hora*	ſantejn *duae horae*
Jûm *dies*	jumejn *duo dies*
Lejl *nox*	lejltejn *duae noctes*
Гymna *hebdomada*	rymentejn *duae hebd.*
Шahar *menſis*	ɰahrajn *vel* ejn *duo menſes*
Rebbŷna *ver*	rebbyntejn *duo vera*.

3.° Numerorum, Quantitatum, & Monetarum, ut

Miæ *centum*	mitejn *biſcentum*
Elf *mille*	elfejn *duo millia*
Zevr *par*	zevrejn *duo paria*
Ȣabba *granum*	ȣabtejn *duo grana*
Vɸîa *uncia*	vɸitejn *duae unciae*
Rbîni *quatuor aſſes*	rbnajjejn *octo aſſes*,

Dicitur Rbîni i. e. *quaternarius* quia quatuor conſtat partibus, uti tnejni *binarius*.

tlŷti *ternarius*, voces olim in uſu, & uti poſſunt.

4.° Ponderum & Menſurarum; ut Ratal *libra* continens triginta uncias, ratlajn & ratlejn *duae librae*. Uyznæ *pondus* quinque librarum, vyzyntejn. Ȼantâr *pondus* centum librarum ſeu rotolorum, ȼantarajn, ejn.
Kejla *menſura* keltejn *duae menſurae*
Щyber *ſpithama* щybrejn *duae ſpithamae*
Ȼâma *ulna*, ὀργυιά, *menſura utriuſque manus extenſae*, Ȼomtajn & ȼamtejn *duae ulnae*. Ȼoffa *corbis*, ȼoſtejn *duo corbes* &c.

5.° Rerum quarumdam victui potuique pertinentium; ut

Bajda *ovum*, battajn & battejn *duo ova*
Byttĭɷa *melo*, byttiɷtejn *duo melones*
Dollŷna *cucumis*, dollyntejn *duo cucumeres*
Γobna *caſei forma*, rbyntejn *duae caſei formae*
Ɯobza *panis unus*, ɷbyztejn *duo panes*
Ωazzæ *lens*, naztejn *duae lentes* &c.

6.° Tandem quamplurima nomina diverſae ſpeciei numerum dualem proprium habent, quae ob ſpecierum diverſitatem ad determinatam claſſem minime reduci poſ-

ſunt, ſed ut plurimum ſolent eſſe foeminina ſic

Berḥa *fulgur*	berḥtejn *duo fulgura*
Ferna *ramus*	ferntejn *duo rami*
∩mīlæ *natura*	nmīltejn *duae naturae*
Besḥa *ſputus*	besḥtejn *duo ſputi*
Baḥra *vacca*	baḥartajn & baḥartejn
Verḥa *folium*	verḥtejn *duo folia*

Ƨalḥa *fundus* ſeu *poſſeſſio ſepimento vallata*, ƨalḥtajn & ƨalḥtejn &c.

Nomina quae carent duali proprio improprium ut diximus (59) adhibent.

DE NUMERO PLURALI

62. Difficile eſt quammaxime in tanta hujus Melitenſis linguae pluralium varietate atque farragine regulas inſtituere. Enimvero ne Lectores noſtri idiomatis arcana mecum inveſtigantes abſque ullo lumine quoad hunc articulum omnino relinquam, numerum Pluralem in Regularem & Irregularem partiar. Regularem voco, qui fixam firmamque ac determinatam terminationem, atque formam habet, & qui vagam & incertam, Irregularem.

63. Pluralis Regularis dici poteſt quando in nominibus maſculinis & communi-

bus deſinit in IN ; ut ꝗaddisīn *ſancti*, κyfrīn *crudeles*, ƨajjīn *vivi*, mejtīn *mortui*, & in foemininis in ŶT ; ut bnŷt *filiae*, *virgines*, byqqŷt *partes*, rymmynŷt *melogranatae*, vardŷt *roſae* : ſi ſecus declinabitur, erit tunc Irregularis.

DE PLURALI IRREGULARI

64. Etiamſi Pluralis Irregularis omni ferme regula deſtitutus ſit, eo quod in varias atque innumeras terminationes defluat; illum nihilominus ad quaſdam determinatas claſſes reducere conabor. Nam Plurales omnes vel in vocalem, vel in conſonam deſinunt. Hinc habemus duos claſſium primarios ordines, primus terminans in vocalem, in conſonantem alter. Praeterea vocales variae ſunt, variaeque inde habentur terminationes. Poſtea praeter ultimam litteram queunt ante oculos haberi penultimæ, & antepenultimae tam vocales ſive parvae ſive magnae, tam conſonae motae aut quieſcentes. Praeterquamquod conſideranda quoque erit ſyllabarum quantitas. Qua ex varietate varii, & quidem inter ſe diſtincti emergunt Plurales quaſi regulares, etſi Irregulares, quos ad

numerum XXII. claſſium redegi, quaeque perinde claſſes veluti paradigmata Pluralium Irregularium aliis Pluralibus ſibi ſimilibus quotquot in Melitenſi ſermone inveniuntur, poterunt inſervire.

PRIMUS ORDO PLURALIUM IRREGULARIUM

65. Primi ordinis Plurales Irregulares ſunt qui deſinunt in A, Æ, & I.

Sequentes quatuor deſinunt in A.

I.ª Claſſis eſt Diſſyllaborum brevium quieſcente media; ut Kotba *libri*, foɋra *pauperes*, ʒonja *divites*, nomja *caeci*.

II.ª Eſt quoque Diſſyllaborum, habentium tamen quieſcentem in principio, & in medio â magnum; ut Nsâra *Chriſtiani*, ɋrâba *conſanguinei*.

III.ª Habet tres ſyllabas, quarum mediae eſt ŷ magnum poſt duas litteras ſimiles; ut Dammŷma *collectores goſſipii*, ſajjŷda *piſcatores*, ſavvŷma *jejunantes*, navvŷma *natatores*.

IV.ª Eſt tertiae ſimilis, ſed loco ŷ habet â vel ô juxta varietatem noſtrarum diale-

ctorum; ut Rabbâta & rabbôta *ſatellites*, ɲajjâta vel ɲajjôta *vociferatores*, tallâba vel tallôba *rogatores*, *mendici*, ȣaſsâda vel ȣaſsôda *meſſores*, ɷajjâta vel ɷajjôta *ſarcinatores*, Haec nomina pluralia IV.ª ſimilia ſunt voci ſingulari foemininae.

Sequentes tres deſinunt in Æ.

V.ª Conſtat quatuor litteris componentibus duas ſimplices ſyllabas; ut Nyſæ *foeminae*, *mulieres*, ɰydæ *muſcae bovinae*.
VI.ª Eadem eſt ac antecedens, ſed habet mediam quieſcentem; ut Myrjæ *ſpecula*, ſyrdæ *humiditates nocturno-frigida*.
VII.ª Eſt ſimilis tertiae, & differt tantum in finali; ut kyttŷbæ *ſcribae*, *ſcriptores*, ꞇyddŷbæ *mendaces*, ɰebbŷkæ *venatores reti*, *mittentes retia*, verrŷtæ *heredes*.

Sequentes duae claſſes deſinunt in I.

VIII.ª Pluralia nomina claſſis hujus quae ſunt diſſyllaba habent primam litteram quieſcentem & mediam ŷ magnum, ut Dvŷli *vites*, flŷvi *poledri*, rrŷvi *catelluli*, mlŷvi *mataxae*, klŷvi *renes*, ɰtŷvi *hiemes*, ɰvŷni *triremes*.

IX.ª Similis antecedenti, ſed loco ŷ adhibet â vel ô; ut Dſâri vel dſôri *comae plectiles*, rzâri vel rzôri *mataxae grandes*, ɋrâti vel ɋrôti *curiae*, ɋsâri vel ɋsôri *vaſa plantarum*.

Obſervandum eſt quod Plurales tertiae, quartae, & ſeptimae claſſis habent ſingularem foemininum ſibi ſimilem, & nomina pluralia ad illas claſſes ſpectantia deſinentiam quoque regularem in ǏN poſſident uti regularia; ut Tyddybbǐn *mendaces*.

SECUNDUS ORDO PLURALIUM IRREGULARIUM.

66. Plurales Irregulares Secundi Ordinis terminant in conſonantem cum penultima ſemper vocali ſive magna ſive parva, quae modo A, modo E, raro I, ſaepe Y & O, atque U erit.

Tres ſequentes claſſes habent penultimam litteram A *ex parvis.*

X.ª Nomina hujus claſſis ſunt diſſyllaba brevia per duo a parva; ut Baɋar *bo-*

ves, ramar *prunae*, rarar *hydriae*, ɜa-mar *manipuli*, labar *acus*.

XI.ª Habet primam quieſcentem & tertiam ŷ magnum; ut Bzŷzaꝗ *veſicae*, dvŷlaᴖ *coſtae*, rvŷlaꝗ *ſportae*, mzŷlaʀ *ſcopae*, mtŷraʀ *culcitae*.

XII.ª Eſt ſimilis antecedenti, ſed pro ŷ utitur â vel ô; ut Mᴖâzaꝗ vel mᴖôzaꝗ *ligones*, zɜâzaɜ vel zɜôzaɜ *juvenes* aetatis non bene maturae,

Sequentes quinque gaudent penultima E.

XIII.ª Eſt diſſyllaborum brevium, quorum prima vocalis parva eſt y, raro a; ut Byleh *fatui*, ſyded *argenta*, кyreh *deformes*, naſes *cuſtodiae*, ſyкeк *vomeres*, *ferramenta linguae aratri*, ſyved *nigri*.

XIV.ª Ut antecedens quieſcente prima conſona, ſed prima vocalis ſaepe a erit; ut Mſelel *acus praecraſsae*, mɷaded *cervicalia*.

XV.ª Eſt pariter claſſis haec diſſyllaborum quieſcente prima, & habet tertiam ŷ magnum, ut Buɥŷкel *fiſcinae*, bzŷzel *mamillae*, dvŷſer *ungues*, кvŷкeb *ſtellae*, ꝗvŷbel *obſtetrices*, ꝗvŷleb *fiſcellae*, zvŷmel *equi*.

XVI.ª Antecedenti ſimilis, præter tertiam, quae poteſt eſſe â vel ô; ut Dvâmen vel dvômen *numiſmata*, mʀâret vel mʀôret *aratra*, mɋâdef vel mɋôdef *remi*, slâten vel slôten *domini abſoluti principes imperantes*, *reges*, ɰjâten vel ɰjôten *diaboli*.

XVII.ª Habet primam quieſcentem, & mediam duplicatam; ut Bhejjem *beſtiae*, ƅɥejjeɥ *partes*, ʀvejjeɼ *res*, ɷrejjef *fabulae*, ſʀajjeb *nubes*.

XVIII.ª Nomina pluralia hujus claſſis ſolent eſſe monoſyllaba, quorum prima quieſcit, & penultima erit ſemper ŷ magnum; ut Dvŷb *equae*, ſnŷk *cuniculi*, jjŷm *dies*, klŷb *canes*, rrŷl *maſculi*, *viri*, rjŷʀ *venti*, sbŷʀ *pulcri*. At ſciendum eſt quod nomina deſinentia in ŷt cum T finali in plurali, haec ad hanc irregularium claſſem minime ſpectant, ſed ad regulares foemininas (63), ut dvŷt *vermes*, duvŷt *pharmaca*, bnŷt &c. Ad ambas tamen claſſes pertinere poſſunt ſi T finale erit ex ſe radicale; ut Blŷt *urbes*, *civitates* a belt *urbs*, *civitas*, mvŷt *mortes* a mevt *mors*.

XIX.ª Habet penultimam ĭ magnum; ut ʀmĭr *aſini*. Quae defluunt in ĭ cum N finali ad regulares (63.), & nunquam ad

hanc claſſem pertinent ; ut Mejtin *mortui* ,

XX. Pluralia hujus claſſis ſunt diſſyllaba brevia vel per duo *o* parva ; ut Bojod *albi* , toꝗob *foramina* , torok *turcae* , toroꝗ *viae* , ȣomor *rubei* , ȣofor *ſcrobes* , ωodor *virides* , ſodod *cubilia* , *lecti* , vel per *o* & *a* pariter parva, uti quidam pronunciant dicentes Bojad, torak, toꝗab &c. Sed pronunciatio cum duobus *o* anteponenda videtur .

XXI. Eſt monoſyllaborum habentium primam quieſcentem , & penultimam ô magnum ; ut Bjôr *putei,* Tvôl *longi* , ꝗsôr *breves* , ȣfôr, *foveae* , *ſcrobes* .

XXII. Similis antecedenti , ſed loco ô poſſidet U magnum , quod vel ŭ clarum erit ; ut Tjŭn *luta* , tjŭr *volatilia altilia* , rjŭs *capita* , sfŭf *ordines*, vel û obſcurum ; ut Djûn *debita* , njûn *oculi* , *fontes* , nuɥûnɥ *nidi* , sjûf *enſes* , *gladia* .

DE NOMINIBUS QUÆ HABENT PLURES PLURALIUM CLASSES .

67. Inveniuntur in hac lingua quaedam Nomina quae plures plurales ſeu plu-

ralium formas poſſident, ſcil. duos, tres, quatuor, vel amplius.

Quae poſſident duos plurales ſunt; ut

Aƞma *caecus*, ƞomī & ƞomja *caeci*.
Târi *tener*. torja & torjĭn *teneri*.
Ƞyrvŷn *nudus*, ƞrŷven & ƞyrvynĭn *nudi* &c.
Sed Sodda *lectus* in plurali ſodod; ſi vero faciet ſyded *lecti*, tunc a ſingulari ſyddæ orietur.

Habent quoque duos plurales ea nomina, quae in plurali poſſident vocem ſimilem foemininae ſingulari; ut ƞyrjæ & ƞyrjĭn *nudi*, cum aliis innumeris quae habent tum regularem pluralem, tum irregularem tertiae quartae & ſeptimae claſſis.

Quae poſſident tres plurales ſunt; ut Berꝗŷt, berꝗât, & berꝗôt *fulgura* a ſing. berꝗa *fulgur*. Ȝonja, ȝoni, ȝnijĭn *divites* a ȝani *dives*. Verꝗŷt, verꝗât, & verꝗôt *folia* a verꝗa *folium*.

Alia quatuor, ut a ſing. Ferɷ & ferɷa *pullus* fiunt plur. frŷɷ, ferɷŷt, ferɷât, & ferɷôt *pulli*.

Alia quinque, ut Teraȣ, trŷȣi, terȣât, terȣŷt, & terȣôt *faſciae* a ſing. terȣa *faſcia*; ſic a Ferƞa *ramus*, frŷƞ, frŷƞi, fer-

nŷt, fernât, & fernôt *rami*; a Melωa *racemus* sive *pars botryonis*, mlŷω, mlŷωi, melωât, melωŷt, melωôt *racemi*.

Alia tandem habent quamplures pluralium claſſes, quas hic determinare nequimus; ut Φŷna *planities glabra ubi frumenta teruntur* ꝗvŷni, ꝗynân, ꝗynôn, ꝗynŷt, ꝗynât, ꝗynôt *planities* ſeu *areae* terendi frumenta: ita a Syrra *arbor*, ſyrar, ſorar, srâri, srôri, syrrŷt, ſyrrât, ſyrrôt *arbores* &c.

68. Nomina quorum pluralia habent penultimam E, I, vel O raro plures pluralium claſſes poſſident.

Non raro tamen vocum pluralium variatio variationem in ſignificatu parit, & vim ſignificationis diverſam ac quantitatem indicat v.g, a Φasba *arundo* habebis ꝗasbŷt *quaedam arundines* ſeu *cannae* parva quantitate, ꝗsâbi *tibiae*; ut ꝗsâbi ſaꝗajk *tibiae pedum tuorum*, & ꝗsôb vel ꝗsôbi ſunt pluralia exprimentia magnam arundinum quantitatem: ſed haec modo clarius explanantur.

DE PLURALIUM VI, ET DIFFERENTIA

69. Vis ac quantitas ſignificationis pluralium provenit a qualitate ſingularium nominum, e quibus ipſa pluralia nomina originem trahunt. Hinc nomen plurale vel eſt Determinatum in ſignificatu, vel Indeterminatum. Primum venit a nominibus appellativis determinatis, & a nomine vicis, atque indicat rem determinatam a duobus ad decem, niſi eam numerale nomen ſecus determinet: Indeterminatum ſeu, ut melius dicam *plurificatum* (novum enim non eſt in linguis orientalibus nomina pluralia *plurificari*) rem in magna quantitate ac indeterminata indicat; uti videre eſt in ſequentibus exemplis.

70. Pluralis Determinatus a ſingulari determinato; ut Byttĭωât *melones nonnulli* a byttĭωa *melo unus*. Tajrŷt *volatilia nonnulla* a tajra *volatile unum*, Dyllyŋât *cucumeres quidam* a dyllŷŋa *cucumis unus*.

71. Pluralis Indeterminatus a ſing. indeterminato; ut Btŷtaω *melones multi* a byttĭω *melo*, Tjŭr *volatilia multa* a tajr *volatile*, Dlŷlaŋ *cucumeres multi* a dyllŷŋ *cucumis*.

72. Notandum eſt tandem quod pro dialectulorum varietate, variant ſaepe pluralia: unde alii dicunt Byleh *fatui*, ſyded *lecti*, alii e contra boloh, ſodod, alii ɛoſor *foveae*, toɋob *foramina*, alii vero ɛoſar, toɋab, & alii multi multa alia, uti obſervavimus in quibuſdam formis; de quibus peculiaribus obſervationibus, ut & de aliis pluralis irregularis claſſibus, deque formationis a ſingulari numero ratione hic regulas texere eſt omnino ſupervacaneum: quae omnia ſingulatim in Lexico commode notari poterunt.

CAPUT QUINTUM

De Formatione Nominum.

73 NOmen Melitenſe generatim loquendo firma ſtabilique forma ac deſinentia non raro caret; ſed quando derivatur ſive a nominibus ſive a verbis illam ferme regularem tenet. Derivando autem ſolet formari litterarum *additione*, *ablatione*, vel ambabus.

DE FORMATIONE APPELLATIVORUM NON RADICALIUM, ET NOMINUM QUORUMDAM ACTIONIS ET VICIS.

74 A Nomine Collectivo, ſive ut diximus Indeterminato fit Determinatum additione litterae a vel æ in fine; ſic a Ꚙobz *panis*, habetur ꚙobza *panis unus*, a ɰnĭr *hordeum* fit ɰnĭræ *hordeum unum*.

Ita pariter a nomine actionis, ſeu infinitivo formatur nomen vicis; ut Myɰjæ *ambulatio una* a myuji *ambulare*, ꝕarja *lectio una* a ꝕari *legere*: quod vicis nomen valet quoque formari a primaria voce verbi; ut Raꝕda *dormitio una* a raꝕad *dormivit*, vaꝕna *caſus unus*. a vaꝕan̄ *cecidit*.

75. Nomina nonnulla actionis ſolent ſaepe formari additione ſyllabae TA; ut Taꚙbĭl *confuſio* a ꚙabbel *confudit*, taȣvĭl *plantatio* a ȣavvel *plantavit*. Similiter a numeralibus ex quibus non raro verba quoque formantur, ut vaȣȣad tennæ tellet &c. potes effingere Tavȣidĭa *unitas* a vŷȣed *unus*, tytnĭæ *binitas*, *dualitas*, *duplicitas* a tnejn *duo*, tytlĭa *trinitas*, *triplicitas*, a tlŷtæ *ter* &c. uti etiam tevȣĭd, tytlĭt, terbĭn, &c.

DE FORMATIONE POSSESSIVORUM GENTILIUM ET ADJECTIVORUM.

76. Formantur Poſſeſſivum, Gentile ſeu Patrium, & ſaepe Adjectivum (quando ab alio derivatur) addendo I in fine nomini primitivo: ſic Sajſi *aeſtivus* a ſaif *aeſtas*, ɥytvi *hiemalis* a ɥytvæ *hiems*, ꝗavvi *fortis* a ꝗavva *fortitudo*, belti *civis* a belt *civitas*, nasli *habens colorem mellis* a naſel *mel*. Foemininum quoque formatur addendo a vel æ maſculino, ut Sajſĭa *aeſtiva*, ɥytvĭæ, ꝗavvĭa, beltĭæ, naslĭæ. Ita etiam formari poſſunt alia ſimilia nomina, quae licet hodie apud nos deſint, olim in uſu fuiſſe ſentio, quorum uſus ad praeſens indigemus; ut Alli *divinus*, allĭa *divina* ab Alla *Deus*, bnŷdmi *humanus*, bnydmĭa *humana* a bnŷdem *homo*; & hoc modo fiunt innumera alia ad praeſens uſque in uſu; ut Rrŭli *maſculinus* rrulĭa *maſculina* (ſed differt a rrulĭæ *maſculinitas*) a rârel *maſculus*, nsŷvi *foemininus*, nsyvĭa *foeminina*, ſeu ad foeminam pertinens; ut Lybsæ nsyvĭa *veſtimentum foemineum*. Non me latet nomina hujusmodi ſaepe formari per particulam ta, tal, tel; ut tal ʒanût *caupo*, tal

mevt *mortalis* &c. sed in hoc non raro ob ambiguitatem errores involvuntur.

77. Praeterea Adjectiva maſculina ſignificantia colorem, vitium, aut aliquam deformitatem formantur a foemininis (quae in hac nominum ſpecie ſunt radicalia) auferendo a vel æ finale, & addendo in principio A vel Y; ut

Abjad *albus*		Bajda *alba*
Aȣmar *ruber*		Ȣamra *rubra*
Aɷdar *viridis*		ɷadra *viridis*
Aɲma *caecus*		Ɲamja *caeca*
Arrab *mollis*	a foem.	Ratba *mollis*
Yblëk *fatuus*	radicali	Belhæ *fatua*
Yкreh *deformis*		Kerhæ *deformis*
Ysfar *flavus*		Safra *flava*
Yſmar *ſubniger*		Samra *ſubnigra*
Yſved *niger*		Sevdæ *nigra*
Yzraф *caeruleus*		Zerфa *caerulea*

DE FORMATIONE NOMINUM MYMMATORUM.

78. Nomina quae a Verbis per litteram M non radicalem in principio formantur vocamus Mymmata. Haec fiunt additione characteriſtici M, & vocalis juxta ſpeciem

nominis , qua eſſe poteſt Nomen Patientis, Inſtrumenti , Loci , aliquando Agentis & ſimiliter .

79. Nomen Patientis fit a Verbo radicali addito M cum vocali parva ante vocem radicalem , ita ut prima radicalis littera Verbi in nomine patienti quieſcat , & addito U magnum ante ultimam radicalem , ſeu mutata vocali parva in U magnum ; ſic

Maոzûl *ſelectus*		Ոazel *ſelegit*
Maʒzûl *netus*		Ʒazel *nevit* .
Maȣrŭt *aratus*		Ȣarat *aravit*
Mehmûz *alligatus*	a	Hemez *alligavit*
Mytlûf *perditus*		Tylef *perdidit*
Myrbûȣ *victus*		Rebaȣ *vicit*
Mobrŭɖ *limatus*		Barad *limavit* .

Nomina vero quae veniunt a radicalibus quorum penultima eſt â magnum , idem retinent : ut Mootar *electus* a ootar *elegit* . Sed ſi veniunt ab aliis Verborum claſſibus per M tantum formantur ; ut

Mbyddel *mutatus*		Bydel *mutavit*
Msemmen *ſaginatus*	a	Semmen *ſaginavit*
MΦassam *diſtributus*		Φaſſam *diſtribuit*
Mfyuɥkel *impeditus*		Fyuɥkel *impedivit* .

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

81. Nomina Mymmata Inſtrumenti fiunt pariter a Verbo per M cum vocali parva in principio, & cum ŷ magno ante ultimam; ut Maʀʀŷt vel moʀʀŷt *aratrum* ſeu inſtrumentum arandi, Myſtŷʀ vel moſtŷʀ *clavis* ſeu iſtrumentum aperiendi.

82. Nomina Loci poſt M characteriſticum volunt *a* parvum & raro *e* in principio, & per penultimam *e* raro *a*; ut

Maɷſel		*lavandi*	ɷaſel
Maɷzen		*reponendi*	ɷazen
Maꝗjel	*locus*	*recubandi*	a ꝗŷl
Merꝗed		(armenti	
ſeu Merꝗad		*dormiendi*	raꝗad.

Ad Mymmatorum claſſem ſpectant tot illa nomina quae incipiunt cum M non radicali; ut Mvaʀʀad *ſingularis*, mtenni *duplicatus*, *dualis*, mtellet *triplicatus*, mveſſaꝗ *pluralis* a vysꝗ *plus*, mkattar *multiplicatus* &c.

DE FORMATIONE AGENTIS.

83. Nomina Agentis ut plurimum fiunt a Verbo mutata penultima in ŷ magnum,

vel in â aut ô juxta dialectum , & duplicata media radicali , ſi in Verbo duplicata non erit ; ut

Φattŷl *interfector*		ꝗatel *interfecit*
Ոammŷl *factor*	a	ոamel *fecit*
Sajjâr *coquus*		ſajjar *coxit*
Laոոôb *luſor*		laոab *luſit* &c.

DE FOMATIONE COMPARATIVI

84, Comparativum fit a poſitivo praefixo A vel Y , & mutata penultima in A vel E ; ut

Aĸbar *major*		ĸbĭr *magnus*
Ytval *longior*		Tvĭl *longus*
Aꝗſar, vel Yꝗſar *brevior*	a	Φsĭr *brevis*
Yſmen *opimior*		Smĭn *opimus*
Yzзar *minor*		Zзĭr *parvus*.

Ȣazĭn tamen *malus* habet aȣzen & aոarr *pejor* , Tajjeb *bonus* , ytjeb , vel aωjàr *melior* ,

Poſitivum deſinens in vocalem , in comparatione etiam in vocalem , licet mutetur deſinit ; ut a Φavvi *fortis* fit Aꝗva *for-*

tior, a ղâli *altus* Yղla vel Yղlæ, quidam Oղla *altior* &c.

85, Poſitiva, quae propriam vocem comparativam vel nequeunt poſſidere, uti ſunt nomina adjectiva, quae formantur a foemininis, de quibus egimus num. 77., vel forma comparativa non utuntur, fiunt Comparativa praemiſſis vocibus Aktar vel Yzjed *plus*, *magis*; ut Aktar artab *mellior*, yzjed aʀmar *rubrior*, yzjed ſabĭʀ (pro ysbaʀ) *pulcrior*, aʀtar nadĭf (pro yndaf) *mundior*.

DE FORMATIONE SUPERLATIVI.

86. Superlativa forma proprie loquendo caremus: unde improprie ſuperlativi vis diſtinguitur, & exprimitur per particulam Uysɋ *valde, maxime, nimis*, quae poſtponi ſolet poſitivum; ut Rɋĭɋ vysɋ *ſubtilis nimis* i. e. *ſubtiliſſimus*, bnĭn vysɋ *maxime ſapidus*, ſabĭʀ vysɋ *pulcher nimis* i. e. *pulcherrimus*, ղâli vysɋ *altiſſimus* &c.

87. Fit quandoque Superlativum ex comparativo, & pariter ex particula Vysɋ; ut Aʀbeb vysɋ *amiciſſimus*, aɷjâr vyɋ pro tajjeb vysɋ *optimus*. Sed haec Superlativi forma majorem vim ſignificationi praebet,

quam prima; indicat enim quid aliud ſuper Superlativum.

Aliquando etiam Superlativum ante particulam vysꝗ poſtulat vocem *byl* ſcil. Byl vysꝗ; ut Sabiȣ byl vysꝗ *pulcherrimus*, & valet Sabiȣ kem jyſtañ jkûn: *pulcher quantum eſſe poteſt*, ɷafiſ byl vysꝗ *leviſſimus* &c.

DE FORMATIONE DIMINUTIVI.

88. Nomen Diminutivum rem minuens, deprimens, atque contemnens fit apud nos quieſcentia primae litterae, & additione litterarum Aj vel Ej in medio dictionis; ut

Ꞧvajrel *homunculus* a Rarel *vir*
Bſajla *parva caepa* a Basla *caepa*
Blejha *parva fatua* a Belha *fatua*
Ɵnejzer *porcellus* a Ɵanzir *porcus*
Ոvejnæ *ocellus* a ոajn *oculus*
Щvajten *daemonium* a щitân *daemon*, ոvejref *ſciolus* a nâref *ſciens*, *ſapiens*, *doctus*.

Sed Id *manus* habet diminutivum Vejdæ *parva manus*, ɸajzu *porcus* ɸzejɸez *porcellus*: quod originatum potius videtur a ɸazɸûs etiam *porcus*, ſed in gradu ſuperlativo.

89. In ceteris formationum modis, aut in aliis peculiaribus formis, quae aliquando erunt ſingulares, uſus potius quam generales regulae eſt conſulendus.

CAPUT SEXTUM

De Caſibus.

90. Caſus ſex enumerantur, & dignoſci valent *Regimine* ſeu exigentia loci, *Articulo*, *Particula*, vel utroque. Et, ut laudabilem Occidentalium uſum ſequamur, vocantur Nominativus, Genitivus, Dativus, Accuſativus, Vocativus, & Ablativus.

DE ARTICULO.

91. Apud nos Melitenſes Articulus unus eſt ſimpliciter, nempe YL, & poteſt inveniri in quocunque numero, genere, & caſu (excepto quinto) tam per ſe ipſo, quam cum aliis particulis. Sed quando nomina, quibus adnectitur Articulus, incipiunt a litteris T D Ч N R S Щ Z З,

tunc duplicata initialis littera ex his, L articuli cadit, ſeu, quod idem, in initialem convertitur, uti dictum eſt lib. 1. c. s.

92. Invenitur Articulus non tantum in Subſtantivis, ſed etiam in ipſis Adjectivis Subſtantivo adjunctis;ut Yl knĭsjæ ylkbĭræ *Eccleſia magna* ſeu *major*, Ys-smevvŷt yl nâlja *caeli altiſſimi*.

Nomina incipientia a M quieſcente tranſponunt Yl in Ly; ut ly mꝗaddes *ſanctificatus* pro yl mꝗaddes. Si vero nomen incipit a vocali, tunc y articuli ly excidit, ut L' Art *terra*, l'ĭd *manus*.

DE CASUUM PARTICULIS.

93. Sunt quaedam Particulae, quae ſive per ſe, ſive cum Articulo indicant caſus nominum quibus praeſiguntur = videlicet Ta vel Te inſervit Genitivo, L Dativo, & aliquando Accuſativo, Ja, & ante vocalem *a* Jo Vocativo, B vel By, F vel Fy, Myn Mynnand, Mañ vel Miñ &c. Ablativo.

94. Particulae per ſe; ut Ta Mâlta *Melitae*, Temĭn? *cujus*? L' Mâlta *Melitae*, Lmĭn? *cui*? Ja Ȣabĭb *o amice*, jo Alla

o Deus, Myn Mâlta *e Melita*, Mynnand mĭn? *a quo*? F Mâlta *in Melita*.

95. Particulae cum Articulo componuntur hoc modo Tal tel lyl byl ſyl mel myl mynyl nandyl mynnandyl nal ſal ſel &c. quod praxi clarius fiet.

CAPUT SEPTIMUM

De Declinatione.

96. EX hucuſque expoſitis accidentibus Nominum profluit ultimum accidens, ſcil. Declinatio. Eſtque una tantum, quia inflexio primi caſus ſimilis & talis manet in ceteris. Sed nos in varia exempla ratione Articuli, & caſuum illam exponimus.

Exemplum I. Alla *Deus*.

Nom. Alla *Deus*, Gen. t'Alla *Dei*, Dat. l'Alla *Deo*, Acc. l'Alla *Deum* (ut nhob l'Alla *amo Deum*), Voc. Jo Alla *o Deus*, Abl. mn' Alla *a Deo* f' Alla *in Deo*. Sic Mykŷl *Michael*, ta Mykŷl *Michaelis*, l'My-

κŷl vel lyl Mykŷl *Michaeli* vel *Michaelem*, ja Mykŷl *o Michael*, mynnand Mykŷl *a Michaele*.

Exemplum II. Γmŷl *pulcritudo*.

N. yl rmŷl *pulcritudo*, G. tal rmŷl *pulcritudinis*, D. lyl rmŷl *pulcritudini*, Ac. yl *vel* lyl rmŷl *pulcritudinem*; V. ja rmŷl *o pulcritudo*, Ab, myl rmŷl *a pulcritudine*. Sic yl verʠa *folium*, tel verʠa *folii* &c. Yl varda *roſa*, tal varda *roſae* &c. Quod dico de n. Singulari, dic pariter de Duali & Plurali, ut demonſtrat ſequens.

Exemplum III. Lejl *nox*.

Sing. N. Yl lejl *nox*, G. tel lejl *noctis*, D. lyl lejl *nocti*, Ac. yl lejl *noctem*, V. ja lejl *o nox*, Ab. myl lejl *a nocte*.

Dual. N. Yl lejltejn *duae noctes*, G. tal lejltejn *duarum noctium*, D. lyl lejltejn *duabus noctibus*, Ac. yl lejltejn *duas noctes*, V. ja léjltejn *o duae noctes*, Ab. myl lejltejn *a duabus noctibus*.

Plur. N. Yl ljŷli *noctes*, G. tel ljŷli *noctium* D. lyl ljŷli *noctibus*, Ac. yl ljŷli *noctes*, V. ja ljŷli *o noctes*, Ab.myl ljŷli *a noctibus*.

Exemplum IV. Davl *lumen*.

Hoc exemplum dilucidationi nominum pertinentium ad num. 91. inſervit, uti V. ad num. 92.

N. yd-davl *lumen*, G. tad-davl *luminis*, D. lyd-davl *lumini*, Ac. yd-davl *vel* lyd-davl lumen, V. ja Davl *o lumen*, Ab, myd-davl *a lumine*. Sic yt-tjŷba *bonitas*, tat-tjŷba *bonitatis* . . . yz-zejt *oleum*, tazzejt *olei* &c.

Exemplum V. & Ultimum.

N. L'Omm ly mɋaʒʒa *mater ſancta*.
G. tal' Omm ly mɋaʒʒa *matris ſanctae*
D. lyll' Omm ly mɋaʒʒa *matri ſanctae*
Ac. l' Omm ly mɋaʒʒa *matrem ſanctam*.
Voc, ja omm ly mɋaʒʒa *o mater ſancta*
Ab. myll'omm mɋaʒʒa *a matre ſancta*
Cetera Nomina ſimiliter, & hac facillima ratione declinantur,

CAPUT OCTAVUM

De Numeralibus.

97. **Q**Uoniam Nomina Numeralia Melitenſium quaedam peculiaria & obſervationis digna in ſe continent ; ideo poſt nominum accidentia tractatum hic lubet adjicere . Sunt autem duplicia , Cardinalia nempe, & Ordinalia .

Cardinalia ſunt =

Vŷȣed *&* vaȣda	1	Ꝏmyſtâuɥ	15
Tnejn	2	Syttâuɥ	16
Tlŷtæ	3	Sbatâuɥ	17
Erbꞑa	4	Tmyntâuɥ	18
Ꝏamsa	5	Ʒetâuɥ	19
Syttæ	6	Ꞑomrǐn *vel* ꞑyuɥrǐn	20
Sebꞑa	7	Vŷȣed u ꞑouɥrǐn	21
Tmŷnjæ	8	Tnejn u ꞑouɥrǐn	22
Dyſꞑa	9	Tlŷtæ u ꞑouɥrǐn	23
Ꞑauɥra	10	Erbꞑa u ꞑouɥrǐn	24
Ȣdâuɥ	11	Ꝏamſa u ꞑouɥrǐn	25
Tnâuɥ	12	Syttæ u ꞑouɥrǐn	26
Tlyttâuɥ	13	Sebꞑa u ꞑouɥrin	27
Arbatâuɥ	14	Tmŷnjæ u ꞑouɥrǐn	28

Dysna u nouqrĭn	29	Syttĭn	60
Tlytĭn	30	Sebnĭn	70
Vŷœd u tlytĭn	31	Tmynĭn	80
Tnejn u tlytĭn	32	Dyſnĭn	90
Erbnĭn	40	Mĭæ	100
Œamsĭn	50	Mĭæ u vŷœd	101

Et uſque ad Mitejn 200, Tlytmĭæ 300, Arbamĭæ 400, Œamyſmĭæ 500, Syttmĭæ 600, Sabamĭæ 700, Tmymmiæ (33.) 800, Dyſamĭæ 900, Elf 1000, Elfein 2000, Tlyttelef 3000, Arbatelef 4000, Œamyſtelef 5000, Syttelef 6000, Sabatelef 7000. Tmyntelef 8000, Dyſatelef 9000, Ωauqartelef 10000, Ødâuqylelf 11000 . . . Ωouqrĭn elf 20000, Tlytĭnelf 30000. . . . Mytelf 100000, Mitejnelf 200000. *uſque ad* Elflelûf 1000000, Elfejnlelûf 2000000 &c.

Praeterea Melitenſes loco dicendi Elf u mĭæ 1100, Elf u mitejn 1200, ſeu Mĭæ u elf, Mitejn u elf &c., ſaepe dicunt Ødâuq yl mĭæ 1100, Tnâuq yl mĭæ 1200, Tlyttâuq yl mĭæ 1300; ſed raro Ωouqrĭn mĭæ 2000. *pro* Elfejn, Tlytĭn mĭæ 3000. *pro* Tlytelef Erbnĭn mĭæ &c.

98. Ordinalia ex cardinalibus componuntur praefixo articulo praeter primum

ut Levvel *primus*, Yt-tŷni *ſecundus*, yt-tŷlet *tertius*, yr-râbañ *quartus*, yl ϖâmes *quintus*, ys–syttæ *ſextus* ys-ſebna *ſeptimus*, yt-tmŷnjæ *octavus*, yd-dyſna *nonus*, yl nauqra *decimus*, yl ꝛdâuq *undecimus*, & ſic cetera.

99. In numerando numerus minor praemittitur majori interpoſita particula conjunctiva U; ut vŷꝛed u nouqrîn XXI.

PARS SECUNDA

DE PRONOMINE.

100. VItandae repetitionis nominum cauſſa homines in loquendo utuntur alia orationis parte vices nominis gerente, praebenteque relationes, quam Grammatici Pronomen dixere. Hoc autem apud Melitenſes vel SEPARATUM eſt, vel CONJUNCTUM ſeu aliis dictionibus *Affixum*: quod quidem cum Nominibus, Verbis, & Particulis poteſt adnecti.

CAPUT PRIMUM

De Pronomine Separato.

PRonomen Separatum eſt quadruplex, Perſonale, Demonſtrativum, Relativum, & interrogativum.

De Pronomine Perſonali.

101. Pronomen Perſonale quoquo in numero tres perſonas habet, nimirum Primam Secundam & Tertiam

Sing.
- Ŷn ŷnæ ŷna jŷn jŷnæ jŷna *ego*
- Ynt ŷnti *tu*
- Hu hŭæ hŭa *is*, *ille*
- Hi hĭæ hĭa *ea*, *illa*

Plur.
- Aanæ aana *nos*
- Yntom *vos*
- Hŭma *ii*, *eae*, *illi*, *illae*.

De Pronomine Demonſtrativo.

102. Demonſtrativum habet tertiam perſonam ſolummodo, & diſtinguitur in

Propinquum & Remotum

Sing. Dân , dâna *hic*, *iſte*. Dâk dâka *ille*
Dîn , dîna *haec*, *iſta*. Dîk dîka *illa*

Plur. Davn davna *hi*, *iſti* . Davk davka *illi*, *illae* .

Crebro utrique Demonſtrativo praefigitur ſyllaba Hy hoc modo = Hydân hydâna, hydâk hydâka, hydîn hydîna, hydîk hydîka, hydavn hydavna, hydavk hydavka; ſed ambo eandem ſignificationis vim retinent,

De Pronomine Relativo .

103. Li *qui quae quod* eſt relativum noſtrum, vel ylli, ex articulo yl & relativo li compoſitum.

104. Ma ſuffixum dictionibus eſt relativum, in quo antecedens includitur, & ſignificat *quod*, *id quod*, *ea quae*.

105. Kol vel koll *omnis*, eſt quoque dictio relationis ; ut Kolma namynna tajjeb vysq *omne quod fecimus* eſt *bonum valde* .

106. Omnia relativa ſunt cujuſcunque numeri, generis, perſonae, & caſus. Numeri vero in Pronomine Singularis & Pluralis habentur.

De Pronomine Interrogativo.

107. Tria ſunt interrogationis Pronomina nempe Mĭn? *quis*? ut Mĭn hu? *quis eſt*? Lŷma vel lŷmæ? *qualis*? ut Lŷma hu? *qualis eſt*? Ч vel щyn? *quid*? ut Чnŷклu? *quid manducamus*? щyn hu? *quid eſt*?

CAPUT SECUNDUM

De Pronomine Conjuncto.

108. PRonomen Conjunctum ſive Affixum quando Nomini affigitur, indicat poſſeſſionem, quando Verbo, caſum ut plurimum patientem, & aliquando Dativum; & quando quibuſdam determinatis Particulis valet poſſeſſivum Latinorum (111.).

109. Litterae autem affixionis ſeu affigendae ſunt pro 1. perſona ſing. I vel JA, pro plur. NA raro NÆ, pro 2. ſing. AK vel EK, & pro plur. KEM ſeu KOM, pro 3. maſc. ſing. U vel H, pro foem. HA vel HE, & pro 3. pl. quae eſt comm. gen. HEM vel HOM.

110. Cum Verbis ac Particulis terminatis in N loco I primæ perſ. ſing. adhibemus NI; ut Savvatni *verberavit me*, mynni *a me*. Modi autem affigendi oſtendentur in lib. III. c. 4.

111. Notandum eſt tandem Melitenſes, uti Chaldaei & Syri praeter Affixum cum Nominibus ad indicandam poſſeſſionem uſos ſemper eſſe quodam alio peculiari poſſeſſivo Pronomine, quod ſpeciale eſt, & obſervatione dignum; ſic =

Sing.
- Tĭni *meus mea meum*
- Tĭnak *vel* tĭnek *tuus tua tuum*
- Tĭnu *ſuus* vel *ejus* maſc.
- Taʀʀa (30) *ſua* vel *ejus* foem.

Plur.
- Tanna *vel* tannæ *noſter a m*.
- Tankom *vel* tankem *veſter a m*.
- Taʀʀom *vel* taʀʀem *ſui ſuae ſua* vel *eorum earum, illorum illarum*.

PARS TERTIA

DE VERBO.

112. VErbum Melitenſe eſt duplex, Radicale nimirum & Auctum. RADICALE illud eſt ex quo alia verba originem trahunt, vel ſaltem trahere poſſunt; & ipſum a nullo nec pendet, nec principium ducere poteſt. AUCTUM e contra appellamus quod augetur, & ab alio etiam obſoleto aut nobis prorſus ignoto verbo derivatur. Hinc primum litteris tantum *Radicalibus* conſtat; ſecundum radicalibus ſimul & *Characteriſticis*, quibus augetur. Utrumque vero una eademque inflexione gaudet: nam quaeque variatio, quae in inflectendis Melitenſibus Verbis obſervatur a diverſitate claſſium, & non a conjugationum quantitate exoritur..

CAPUT PRIMUM

De Accidentibus Verbi.

113. VErbum apud nos inflectitur per Tempora, Numeros, Perſonas, & Genera, quae hinc inde formantur a litteris SERVILIBUS voces in conjugando variantibus, seu conjugatas reddentibus.

114. Tempora habentur quinque; alia, uti Præteritum Perfectum & Futurum *Propria*, alia *Impropria*; ut Imperfectum & Pluſquam Perfectum: Praeſens vero Proprium erit in Intranſitivis,& in Tranſitivis Improprium.

Numeri in Verbo ſunt duo, Singularis & Pluralis.

Perſonae tres Tertia Secunda & Prima.

Genera pariter tria Maſculinum, Foemininum, & Commune.

OBSERVATIO

115. Priuſquam ad Conjugationem Verborum Melitenſium veniamus, velim quiſque animadvertat me in Verbo, ut in

Digitized by Google

ceteris Melitenſis linguae dictionibus aliam & omnino diverſam, quam alii in ſimili materie ſequi ſolent, viam tenere, non ut novus in hoc ſcribendi genere videar, ſed ut juxta quod linguae noſtrae natura eſſentia & qualitas expetunt, eandem ipſam pertractem. Qua de re nemo mirari debet, ſi in temporibus a Praeterito, & in perſonis a tertia maſculina incipiam more Chaldaeorum, Hebraeorum, Arabum, aliarumque orientis gentium: quum inter illarum nationum linguas & noſtram ἀναλογία & affinitas quammaxima habeatur. Quoniam quemadmodum apud Latinos primaria ac radicalis vox, a qua ceterae oriantur, eſt prima ſingularis numeri praeſentis indicativi perſona, & ab ea proinde Verbum inflectere incipiunt; ita pariter apud nos, quum Verbi radix ſeu primaria vox in tertia praeteriti perſona ſingulari generis maſculini inſideat, ab ea conſequenter, & nunquam ab alia neceſſe eſt Verbi Melitenſis Conjugationem exordiamur procedendo ad tertiam foemininam, a qua ad ſecundam, quae communis eſt, & inde ad primam ſimiliter communem. Hinc conjugato praeterito ſervata eadem methodo progreditur ad Futurum, a quo ad Imperati-

vum, qui ab eo formatur, & tandem ad Praeſens, ſi proprium habebitur.

116. Quod autem ſpectat ad formationem Impropriorum temporum, & ad alios cum ceteris linguis uniformandi modos, de hoc poſtea agemus: nunc de Propriis tantum verba facimus. Circa Litteras Serviles (113.) illae ſunt quae inveniuntur in vocibus conjugatis extra radicalem, nimirum extra tertiam maſculinam ſingularem perſonam praeteriti, ut *na* τȣ̃ ꝗſamna *diviſimus* a ꝗaſam, *j* initiale & *u* finale τȣ̃ joꝗondu *ſedebunt* a ꝗanad, *n* initiale & *u* finale τȣ̃ nyfhmu *intelligimus* a fehem.

TYPUS CONJUGATIONIS

117. Tempus Praet. Verbi Ꝗaſam *diviſit*.

Sing.	3	*maſc.*	ꝗaſam	*diviſit*	ille
		foem.	ꝗaſmet		illa
	2	*comm.*	ꝗſamt	*diviſiſti*	tu
	1	*comm.*	ꝗſamt	*diviſi*	ego
Plur.	3	*comm.*	ꝗaſmu	*diviſerunt*	illi
	2	*comm.*	ꝗſamtu	*diviſiſtis*	vos
	1	*comm.*	ꝗſamna	*diviſimus*	nos

118. Tempus Futurum

Sing.	3	*maſc.*	jaꝗſam	*dividet*	ille
		foem.	taꝗſam		illa
	2	*comm.*	taꝗſam	*divides*	tu
	1	*comm.*	naꝗſam	*dividam*	ego
Plur.	3	*comm.*	jaꝗſmu	*divident*	illi
	2	*comm.*	taꝗſmu	*dividetis*	vos
	1	*comm.*	naꝗſmu	*dividemus*	nos

119. Imperativus

Num.	Sing.	perſ.	2.	*comm.*	Aꝗſam	*divide*
	Plur.		2.		Aꝗſmu	*dividite*

Saepe pro praeſenti tempore adhibetur futurum, & peculiariter in Tranſitivis, quae praeſenti proprio carent.

119. Dictum eſt antea (114) Tranſitiva Verba Tempus Praeſens Proprium haud poſſidere. Quum autem verbum Ꝗaſam ſit tranſitivum, idcirco praeſens proprium non habet. Ergo debemus uti pro typo temporis praeſentis proprii alio verbo, quod ſit intranſitivae ſignificationis, ut eſt Verbum Ꝗanad *ſtetit*: cujus praeſens ad formationem praeſentis improprii tranſitivorum

tanquàm auxiliare inſervit. Sed verbum ꝗanad non adhibui pro toto conjugationis typo, tùm quia minus facile, tum quia in Futuro non poſſidet ubique A, ut ꝗaſam quemadmodum malebam, tum tandem quia in nonnullis conjugatis vocibus ob ultimam radicalem D mutationibus ſubjicitur: quibus omnibus pro conjugationis Typo verbum Ꝗanad adhiberi nequit.

Tempus Praeſens Proprium & Auxiliare
Verbi Ꝗanad.

Sing. maſc. Ꝗŷned / foem. ꝗŷndæ — *ſto ſtas ſtat*
Plur. *comm.* ꝗyndĭn *ſtamus ſtatis ſtant*

Æquivalet quoque Participio praeſenti Latinorum, nempe *ego ſtans tu ſtans ille* ſeu *illa ſtans*. Pl. *nos ſtantes* &c.

120. Igitur ſex voces habentur in Praeterito; ſex pariter in Futuro, duaè in Imperativo, & tres in praeſenti: quia prima & ſecunda perſona praeteriti, quae ſunt communis generis poſſident ſemper eandem vocem, uti ſimiliter eadem eſt in ſecunda com., & in tertia foeminina Fu-

turi. Ita etiam in tempore praeſenti numeri ſingularis una habetur vox pro maſc. genere, alia pro foem., & in plurali pro omnibus perſonis ac generibus una quoque habetur. Voces, quae ſimiles ſunt, ſenſu vel pronomine perſonali diſtinguuntur.

121. Sed ne voces eaedem in inflectendo repetantur, Conjugationem ſequenti modo conjugamus.

Conjugatio compendiata.

Praet. ſing. Ꝗaſam ꝗaſmet ꝗſamt. Plur. ꝗaſmu ꝗſamtu ꝗſamna.

Fut. ſing. Jaꝗſam taꝗſam naꝗſam. Plur. jamꝗſmu taꝗſmu naꝗſmu.

Imp. ſing. Aꝗſam. Pl. Aꝗſmu.

Per hanc compendiatam conjugationem facillimum eſt reliqua verba inflectere.

CAPUT SECUNDUM

De Verbo Radicali.

VErbum Radicale in ſua radice ſcil. in tertia perſona praeteriti maſculina ſingularis conſideratum, una vel duabus

conſtat ſyllabis: qua de re Radicale Verbum eſt vel MONOSYLLABUM vel DISSYLLABUM. Hoc in quinque; illud in quatuor claſſes inter ſe diſtinctas, quae ad numerum novem aſcendunt, dividitur. Sed quoniam Diſſyllaba Verba Monoſyllabis faciliora ſunt ac clariora, a Diſſyllabis idcirco, juxta quod methodus poſtulat, incipiamus.

PRIMA CLASSIS VERBORUM RADICALIUM.

123. Prima claſſis inter tres conſonas quieſcente ultima duas vocales parvas poſſidet. At quamvis una Conjugatio tantum quoad Serviles litteras in verbis omnibus obſervetur; nihilominus in ea inflectenda ex diverſitate vocalium inter radicales conſonas variae exinde erumpunt diverſarum claſſium formae; quarum paradigmata primum per exempla *variata*, dein per *extenſa* locis propriis opportune praebeamus.

124. Formae autem Radicalium Verborum primae Claſſis ſunt ſequentes treſdecim & habent in

Praeterito Futuro & Imperativo

I.	a — a ȣarad	a — a jaȣrad	a — a, ut aȣrad *arare*
II.	e — e Hemez	e — e jehmez	e — e, ut ehmez *alligare*
III.	o — o Foroɜ	o — o jofroɜ	o — o, ut ofroɜ *vacuũ fieri*
IV.	a — e Ոamel	a — e jaՈmel	a — e, ut aՈmel *facere*
V.	y — e Nyzel	y — e jynzel	y — e, ut ynzel *deſcendere*
VI.	a — a Raꝗad	o — o jorꝗod	o — o, ut orꝗod *dormire*
VII.	a — a Чaȣad	y — a jyɥȣad	y — a, ut yɥȣad *negare*
VIII.	a — a Dafar	y — o jydfor	y — o, ut ydfor *contexere*

IX.	o — o	y — o	y — o, ut
	ɥorob	jyɥrob	yɥrob *bibere*
X.	a — e	o — o	o — o, ut
	ꝗatel	joꝗtol	oꝗtol *interficere*
XI.	e — a	y — a	y — a, ut
	Fetaꝛ	jyſtaꝛ	yſtaꝛ *aperire*.
XII.	e — a	y — o	y — o, ut
	Sebaꝗ	jysboꝗ	ysboꝗ *anteire*
XIII.	e — e	y — e	y — e, ut
	Mener	jymner	ymner *vituperare*

125. Hic decet per tranſennam, ut ajunt, obſervare in variis Melitae & Gauli dialectis alias formas quaſdam praeter enumeratas audiri; ut jaꝛrot, juſraɜ, namil, janmil, nizil, jynzil, ꝗaned, joꝗnad, juꝗnad, jaꝗnod, ꝗŷnad. jutlab, juſtar, juzlaꝗ, ɥurab, ꝗatil, juꝗtal, & ſimiles, quas licet pro uſitatis formis non enumerem, eo quod apud pleroſque, qui recte loqui credantur minime ſunt in uſu, neque in mea dialectu, quae eſt in medio

Melitae invenio: illas tamen haud deſpicio nec omitto, immo hic memoratas, ne pereant, volo: antiquitatis enim quammaxime audiunt, & veteribus Phoeni-Punicis inflectendi formis magis, ni fallor., accedunt.

Quibus per exempla variata praemiſſis, ad extenſa veniamus.

PARADIGMATA XIII. FORMARUM

PRIMAE CLASSIS VERBORUM RADICALIUM

126. *Paradigma I.* Ȣarat *aravit*.

Praet. (Sing. Ȣarat, ȣartet, ȣratt
Plur. Ȣartu, ȣrattu, ȣratna

Futur. (Sing. Jaȣrat, taȣrat, naȣrat
Plur. Jaȣartu, taȣartu, naȣartu

Imper. Sing. Aȣrat. Pl. Aȣartu

Sic ſeq. Ȣaꝗar, jaȣꝗar *vexare*
Ȣaraꝗ, jaȣraꝗ *urere*
Ѡalaꝗ, jaѡlaꝗ *creare*
Ոazaꝗ, jaոzaꝗ *fodere* ligone
Ʒalaꝗ, jaʒlaꝗ *claudere*
Ꝗabad, jaꝗbad *prehendere*
Ꝗaſam, jaꝗſam *dividere* &c.

Lectores moneo quod verba ſubjecta I. II. III. & IV. claſſi radicalium in 3. Praeteriti perſona plur., & in tribus perſonis Futuri pluralibus, ac in plurali imperativo quando antepenultima erit L M N vel R, tunc hae litterae volunt vocalem parvam, qua moventur in ſupradictis perſonis: ut jaɜalꝗu, jehymzu, joωonꝗu, jaꞃartu jaꝗalnu, juɥaꝗylbu, & non jaɜlꝗu, jehmzu, joonꝗu jaꞃrtu jaꝗlnu, juɥaꝗlbu &c.

127. *Paradigma II.* Hemez *alligavit*.

Pr. (S. Hemeż, hemzet, hmyzt (20.)
(P. Hemzu, hmyztu, hmyzna.

Fut. (S. Jehmez, tehmez, nehmez
(P. Jehemzu, & jehymzu, tehemzu & tehymzu, nehemzu & nehymzu.

Imp. S. Ehmez. Pl. Ehemzu & ehymzu.
Sic ſeq. Hebez, jehbez *retrocedere*.

128. *Paradigma III.* Foroɜ *vacuus factus eſt*.

Pr. (S. Foroɜ, forɜot, froɜt
(P. Forɜu, froɜtu, froɜna

F. (S. Joſroɜ, toſroɜ, noſroɜ.
(P. Joforɜu, toforɜu, noforɜu.

Imp. S. Ofroȝ . Pl. Oforȝu .

Praeſens (S. maſc. Fŷraȝ, foem. fŷrȝa . Pl. comm. Fyrȝin .

Sic ſeq. Kotor, joĸtor *augeri*
Korom, jokrom *inſiſtere*
Ꙍonoꝗ, joꙍnoꝗ *ſuffocare*
Ꙍoloꝗ, joꙍloꝗ *creari*
Ȝodos, joȝdos *mergi*
Ȝolob, joȝlob *macreſcere*
Ꝗorob, joꝗrob *appropinquare* &c.

129. *Paradigma IV.* ∩amel *fecit*.

Pr. (S. ∩amel, namlet, namylt
P. ∩amlu, namyltu, namynna (34)
F. (S. Ja∩mel, ta∩mel, na∩mel
P. Ja∩mlu, ta∩mlu, na∩mlu ;

Imp. S. A∩mel . Pl. A∩mlu .
Sic ſeq. Ȣaleb, jaȣleb *mulgere*
Ȣamel, jaȣmel *ferre*
Ꙍaſel, jaꙍſel *lavare*
Ꝗaleb, jaꝗleb *vertere* &c.

130. *Paradigma V.* Nyzel *deſcendit*.

Pr. (S. Nyzel, nyzlet, nzylt
P. Nyzlu, nzyltu, nzynna

F. (S. Jynzel, tynzel, nynzel
(P. Jynzlu, tynzlu, nynzlu.
Imp. S. Ynzel. Pl. Ynzlu.
Praeſ. S. m. Nŷzel, f. nŷzlæ, P.c. Nyzlĭn.

Sic ſeq. Bydel, jybdel *mutare*
Fytel, jyftel *tepidus fieri*
Γybed, jyrbed *attrahere*
Kybes, jykbes *accendi*
Kyſes, jykſes *deficere luna, ſol.*
Kynes, jyκnes *verrere*
Kyſer, jykſer *rumpere*
Ryκeb, jyrkeb *equitare*
Sybel, jysbel *ſpicam emittere &c.*

131. *Paradigma VI.* Raɸad *dormivit*.

Praeteritum ut I. (126.) Fut. & Imper. ut III. (128.), & Praeſens facit Rŷɸed, rŷɸdæ, ryɸdĭn. Sic ſeq.

Baram, jobrom *torquere*
Baſar, jobſor *praevidere*
ɸatar, joɸtor *diſtillare*
ɸanad, joɸnod *ſtare*
Naɸas, jonɸos *deficere*
Rabat, jorbot *ligare* &c.

132. *Paradigma VII.* Ꮧaꝛad *negavit*.

Praeteritum ut I. (126.)

Fut. (S. Jyꮧꝛad, tyꮧꝛad, nyꮧꝛad
P. Jyꮧꝛdu, tyꮧꝛdu, nyꮧꝛdu.

Imp. S. Yꮧꝛad: P. Yꮧꝛdu. Sic ſeq.

Taꝛan, jytꝛan *molere*
Fadal, jyfdal *ſupereſſe*
Faſad, jyſſad *emittere ſanguinem*
Laɲab, jylɲab *ludere* &c.

133. *Paradigma VIII.* Dafar *contexuit*.

Praeteritum ut I. (126).

Fut. S. Jydfor, tydfor, nydfor
P. Jydfru, tydfru; nydfru.

Imp. S. Ydfor, P. Ydfru. Sic ſeq.

Talab, jytlob *orare*
Taɕab, jytɕob *perforare*
Daѡal, jytѡol *ingredi*, *intrare*
Fatam, jyftom *ablactare*
Fatar, jyftor *prandere*
Naɲas, jynɲos *dormitare*
Saѡan, jysѡon *caleſieri*
Zabar, jyzbor *putare* &c.

134. *Paradigma IX.* Шorob *bibit*.

Praeteritum ut III. (128), Fut. & Imp. ut VIII. (133.), & ſic ſequentia Roꝗos, jyrꝗos *claudicare*, Soıoſ, jysroſ *coire* &c.

135. *Paradigma X.* Фatel *necavit*.

Praeteritum ut IV. (129), & Fut. ut III. (128). Sic Өarer, joөror *exire* &c.

136. *Paradigma XI.* Fetaʀ *aperuit*.

Pr. S. Fetaʀ, fetʀet, ftaʀt
P. Fetʀu, ftaʀtu, ftaʀna.

Futurum & Imperativus, ut VII. (132.). Sic ſeq.

Telaꝗ, jytlaꝗ *dimittere*
Felaʀ, jyſlaʀ *viribus valere*
Feraʀ, jyfraʀ *laetari*
Keſaʀ, jyksaʀ *frigere*
Ʒeraꝗ, jyʒraꝗ *ſubmergi*
Ոeraꝗ, jyՈraꝗ *ſudare*
Rebaʀ, jyrbaʀ *vincere*
Seraꝗ, jyſraꝗ *furari* &c.

137. *Paradigma XII.* Sebaq *anteivit.*

Praeteritum ut antecedens, Fut. & Imperativus ut VIII. (133.): & ſic

Tebao, jytboo *coquere pulmentum.*
Tebaq, jytboq *bene claudere*
Selao, jysloo *glubere*
Zelaq, jyzloq *pede lapſari* &c.

138. *Paradigma XIII.* Mener *vituperavit.*

Pr. (S. Mener, menret, mnyrt, *vel* menyrt
(P. Menru, mnyrtu *vel* menyrtu, mnyrnæ *vel* menyrnæ.

Fut. (S. Jymner, tymner, nymner
(P. Jymnru, tymnru, nymnru.

Imperat. S. Ymner, Pl. Ymnru.
Sic Teqel, jytqel *gravis fieri.*

Ex dictis quaedam Verba variant in Plurali temporis Futuri additione vocalis parvae, qua tertia conſonans mota reddatur; ut jylenbu, jytolbu, joqondu &c. vid p. 161.

SECUNDA CLASSIS VERBORUM RADICALIUM

139. Secunda Claſſis radicalium eſt primae ſimilis ſilente ſolummodo ultima radicali littera, quae eſt Ω, & habet duas formas.

Prima habet duo *a* in pret. fut. & imp. ut Փalañ jaփlañ aփlañ *eruere*: ſic

Pr. S. Փalañ, փalnet, փlajt
P. Փalnu, փlajtu, փlajna.

F. S. Jaփlañ, taփlañ, naփlañ
P. Jaփalnu, taփalnu, naփalnu.

Imp. S. Aփlañ, Pl. Aփalnu.

Nonnulla ex ſimilibus aliquando deflectunt paullum mutando ſcil. vocalem quamdam; ut Radañ, jardañ *lac ſugere*, quod in 3. foem. habet Rednet pro radnet; & ſic in plurali Rednu, nec non in pluralibus Fut. & Imp. Jerdnu, terdnu, nerdnu, erdnu &c quod uſus docebit.

Secunda habet duo *a* in praet., *y* & *a* in fut. & in imperat, ut Talañ, jytlañ, ytlañ *aſcendere*.

Pr. S. Talañ, telnet, tlajt
P. Telnu, tlajtu, tlajna.

F. S. Jytlan̄ , tytlan̄ , nytlan̄
P. Jytylɲu , tytylɲu , nytylɲu

Imp. 8. Ytlan̄ ; N. Ytylɲu'
Praeſ. Ş. Tŷlan̄ , tŷlɲa , P. tylɲĭn .
Sic ſeq. Taman̄ ; jytœan̄ *dare ad manducandum . Sperare , confidere .*

Saman̄ , jyſman̄ *audire*
Zaran̄ , jyzran̄ *ſeminare* &c.
Baꝗan̄ vero *remanſit* in 3. foem. habet
Baꝗɲet , & in Plur. Baꝗɲu uti Ꝗalan̄ .

Apud nonnullos pro *e* penultimo adhibitur *a* ut temɲat , ꝗalɲat &c. pro temɲet , ꝗalɲet .

TERTIA CLASSIS VERBORUM RADICALIUM

140. Claſſi huic pauca verba ſubjiciuntur, & ſaepe Barbara . Habet mediam quieſcentem , quia ſecunda vocalis finem occupat , & in duas formas conſideratur : prima propriis ac nativis verbis , ſecunda exoticis & barbaris inflectendis inſervit .

Paradigma Primae Formae
Saꝗsa *interrogavit*.

Pr. (S. Saꝗſa, ſaꝗsŷt, ſaꝗſait
P. Saꝗſav, ſaꝗſajtu, ſaꝗſajna.

F. (S. Jſaꝗſi, yſſaꝗſi (32.), nſaꝗſi
P. Jſaꝗſu, yſſaꝗſu, nſaꝗſu.

Imperat. S. Saꝗſi. Pl. Saꝗſu.

Paradigma Secundae Formae
Salpa *diſceſſit*.

Pr. (S. Salpa, ſalpât, ſalpajt
P. Salpav, ſalpajtu, ſalpajna

F. (S. Jſalpa, yſſalpa, nſalpa
P. Jſalpav, yſſalpav, nſalpav.

Imp. S. Salpa, Pl Salpav.

Ita inflectuntur Verba Peregrina, & maxime quae ex Italia ad nos ſunt delata.

QUARTA CLASSIS VERBORUM RADICALIUM.

141. Claſſis haec conſtat quatuor conſonis, & duabus vocalibus parvis, quae occupant ſecundum & penultimum locum, & poſſidet Formas V. nimirum in

	Praeterito	*Futuro*	*& Imperativo*	
I.	a — a	a — a	a — a, ut	
	ɰandar	jɰandar	ɰandar	*publicare*
II.	e — e	e — e	e — e, ut	
	Ꞇerbeb	jꞇerbeb	ꞇerbeb	*globare*
III.	a — e	a — e	a — e, ut	
	ɰaɸleb	jɰaɸleb	ɰaɸleb	*verſare*
IV.	e — a	e — a	e — a, ut	
	Zeblaȣ	jzeblaȣ	zeblaȣ	*onerare injuriis*
V.	y — e	y — e	y — e, ut	
	Fyɰkel	jfyɰkel	fyɰkel	*impedire*

Paradigma I. Щandar *publicavit*.

Pr. (S. Щandar, щandret, щandart
(P. Щandru, щandartu, щandarna.

F. (S. Jщandar, yщщandar (32) nщandar
(P. Jщandru, yщщandru, nщandru.

Imperat. S Щandar, Pl. Щandru.

Sic ſeq. Baɸbaɸ, jbaɸbaɸ *bombos edere* olla fervens.

Чaɸчaɸ, jчaɸчaɸ *crepitare*
Чaɸlaɸ, jчaɸlaɸ *movere*
Фarɸar, jɸarɸar *ſonum cum murmure edere* venter
Lablab, jlablab *loquitari*
Sarſar, jſarſar *morari* &c.

Paradigma II. Ꞇerbeb *globavit*.

Pr. (S. Ꞇerbeb, ꞇerbbet, ꞇerbybt
(P. Ꞇerbbu, ꞇerbybtu, ꞇerbybna

F. (S. Jꞇerbeb, tꞇerbeb, nꞇerbeb
(P. Jꞇerbbu, tꞇerbbu, nꞇerbbu.

Imp. S. Ꞇerbeb, Pl. Ꞇerbbu. Sic ſeq.

Bekbek, jbekbek *ingurgitare in ſe*
Ꞇermed, jꞇermed *nigrificare*
Mermer, jmermer *labefieri farina*
Seksef, jseksef *ſciſcitari* &c.

Paradigma III. Щaфleb *verſavit.*

Pr. (S. Щaфleb, щaфylbet, щaфlybt
(P. Щaфylbu, щaфlybtu, щaфlybna
F. (S. Jщaфleb, yщщaфleb, nщaфleb
(P. Jщaфylbu, yщщaфylbu, nщaфylbu.
Imp. S. Щaфleb, Pl. Щaфylbu.
Sic Фarmeч, jфarmeч *dentibus terere* cibum toſtum &c.

Paradigma IV. Zeblaȣ *oneravit injuriis.*

Pr. (S. Zeblaȣ, zebylȣet, zeblaȣt
(P. Zebylȣu, zeblaȣtu, zeblaȣna
Fut. (S. Jzeblaȣ, yzzeblaȣ (32) nzeblaȣ
(P. Jzebylȣu, yzzebylȣu, nzebylȣu
Imp. S. Zeblaȣ, Pl. Zebylȣu
Sic ſeq. Fesdaф, jfeſdaф *folliculo extrahere*
Verzaф, jverzaф *ſtridere* &c.

Paradigma V. Fyщkel *impedivit.*

Pr. (S. Fyщkel, ſyщklet, ſyщkylt
(P. Fyщklu, ſyщkyltu, ſyщkynnæ.
F. (S. Jſyщkel, tſyщkel, nſyщkel
(P. Jſyщklu, tſyщklu, nſyщklu.
Imp. S. Fyщkel. Pl. Fyщklu.
Sic Ryщtel, jryщtel *carminare* &c.

QUINTA CLASSIS VERBORUM RADICALIUM.

142. Poſſidet duas conſonas ambas totidem motionibus motas . Hujus Claſſis Formae ſunt numero ſex , & habent in

	Praeterito	*Futuro &*	*Imperativo*
I.	a — a Ꝗara	a — a jaꝗra	a — a , ut aꝗra *legere*
II.	a — a Dara	y —- a jydra	y — a , ut ydra *aſſueſcere*
III.	a — a Saꝗa	y — i jysꝗi	y — i , ut ysꝗi *irrigare*
IV.	y — æ Ꝗylæ	a — i jaꝗli	a – i , ut aꝗli *frigere*
V.	y – æ Bykæ	y — i jybki	y – i , ut ybki *flere*
VI.	y — æ Bydæ	y – æ jybdæ	y — æ , ut ybdæ *incipere.*

Paradigma I. Ꝗara *legit*.

Pr. (S. Ꝗara, ꝗrât, ꝗrajt
P. Ꝗrav, ꝗrajtu, ꝗrajna

Fut. (S. Jaꝗra, taꝗra, naꝗra
P. Jaꝗrav, taꝗrav, naꝗrav.

Imperat. S. Aꝗra. Pl. Aꝗrav.

Sic Φara, jaɸra *exonerare ventrem* &c.

Paradigma II. Dara *aſſuevit*.

Quod flectitur ut antecedens, & in Fut. pro *a* primo habet y; ut jydra tydra &c.

Paradigma III. Saꝗa *irrigavit*.

Pr. (S. Saꝗa, sꝗât *vel* sꝗŷt, sꝗajt
P. Sꝗav, sꝗajtu, sꝗajna

Fut. (S. Jysꝗi, tysꝗi, nysꝗi
P. Jysꝗu, tysꝗu, nysꝗu.

Imperat. S. Ysꝗi, Pl. Ysꝗu.

Sic Γara, jyгri *accidere*, *evenire*.

Paradigma IV. Ҁylæ *frixit*.

Pr. (S. Ҁylæ, ҁlŷt, ҁlejt
(P. Ҁlev, ҁlejtu, ҁlejnæ.

Fut. (S Jaҁli, taҁli, naҁli
(P. Jaҁlu, taҁlu, naҁlu.

Imperat. S. Aҁli Pl. Aҁlu.

Sic ſeq. Ȣymæ, jaȣmi *ignem ſuccendere*
Зynæ, jaзni *divitem reddere*
Rymæ, jarmi *projicere* &c.

Paradigma V. Bykæ *flevit*.

Praeteritum ut antecedens.

Fut. (S. Jybki, tybki, nybкi
(P. Jybku, tybku, nybкu.

Imperat. S. Ybki, Pl. Ybku..

Praeſens Bŷкi, bŷjæ, Pl. bykjĭn.

Sic ſeq. Bynæ, jybni *aedificare*
Tynæ, jytni *duplicare*
Гyræ, jyгri *currere*
Fydæ, jyfdi *redimere*
Kyræ, jyкri *locare*
Myщæ, jymщi *incedere*
Щylæ, jyщli *explorare* &c.

Digitized by Google

Paradigma VI. Bydæ *incepit*.

Praeteritum ut antecedens.
Fut. (S. Jybdæ, tybdæ, nybdæ
P. Jybdev, tybdev, nybdev.
Imperat. S. Ybdæ, Pl. Ybdev
Sic ſeq. Syvæ, jyſvæ *valere* &c.

SEXTA CLASSIS VERBORUM RADICALIUM.

143. Verba hujus claſſis, & cetera ſequentium ſunt Monoſyllaba, ac poſſident tres conſonas, quarum prima mota, & reliquae ſemper ſimiles & quieſcentes in fine. Huic claſsi quatuor ſunt Formae. Prima habet in praet. *a*, in fut. & imperat *o*; ut Damm, jdomm, domm *in unum colligere*. Secunda *a* in pr., & *y* in fut. & imp. ut Raꝗꝗ, jryꝗꝗ, ryꝗꝗ *tenuis fieri*. Tertia *e* in pr., & *y* in fut. & imp.; ut Meſs, jmyſs Myſs *tangere*. Quarta *e* tam in pr. quam in fut. & imp. ut Temm, jtemm, temm *finire*.

Paradigma I. Damm *in unum collegit.*

Pr. (S. Damm, dammet, dammajt.
(P. Dammu *vel* dammav, dammajtu. dammajna.

Fut. (S. Jdomm, yddom (32), ndomm
(P. Jdommu, yddommu, ndommu'.

Imp. S. Domm, Pl.Dommu. Ita ſeq. Daфф, jdoфф *ſonare*, Шaфф, jшoфф *findere*, Zamm, jzomm *retinere*.

Paradigma II. Raфф *tenuis factus eſt.*

Praet. ut antecedens, & Fut. S.Jryфф, tryфф, yrryфф (33) P. Jryффu, tryффu, yrryффu. Imperat. S. Ryфф, P. Ryффu. Quae ſequuntur inflecti poſſunt per primam & ſecundam formam, quia juxta dialectos variantur.

Ȣaſs, jȣyſs		jȣoſs *perſentire*
Ȣazz, jȣyzz	vel	jȣozz *lineas ducere*
Ոadd, jոydd		jոodd *numerare* &c.

Paradigma III. Meſs *tetigit.*

Praet. ut antecedens, Fut. & Imp. ut II. & ita ſeq. Bell, jbyll *tingere*, Senn, jſynn

acuere, ꟺemm, juyꟽm *olfacere*, Zerr, jzyr'r *elabi e manibus* &c.

SEPTIMA CLASSIS VERBORUM RADICALIUM

144. Septima Claſſis habet vocalem magnam poſt duas conſonas ante finalem, & diſtinguitur in duas formas, prima cum â in praet. & y — â in fut. & imp., & ſecunda cum ŷ in praet. & ŷ—y in futuro.

Paradigma I. Ꙩtâr *elegit*.

P. S. Ꙩtâr, ꙩtâret, ꙩtart, Pl. Ꙩtâru, ꙩtartu, ꙩtarna. Fut. S. Jyꙩtâr, tyꙩtâr, nyꙩtâr. P. Jyꙩtâru, tyꙩtâru, nyꙩtâru.
Imp. S. Yꙩâr, P. Yꙩtâru.

Sic ſeq. Ȣmâr, jyȣmâr *rubeus fieri*.
Ꝕsâr, jyꝕsâr *abbreviari*
Ꙩdâr, jyꙩdâr *viridis fieri*
Rtâb, jyrtâb *mollis fieri* &c.

Paradigma II. ꟺtŷꝕ *deſideravit*.

Pr. S. ꟺtŷꝕ, ꟺtŷꝕet, ꟺtyꝕt
P. ꟺtŷꝕu, ꟺtyꝕtu, ꟺtyꝕna.

Fut. (S. Jyщtŷф, tyщtŷф nyщtŷф
(P. Jyщtŷфu, tyщtŷфu, nyщtŷфu.
Imperat. S. Yщtŷф, P. Yщtŷфu. Sic
Blŷh, jyblŷh *fatuus fieri*
Djŷф, jydjŷф *anguſtus fieri*
Jbŷs, jyjbŷs *aridus fieri*
Krŷh, jykrŷh *deformis fieri*
Mlŷʀ, jymlŷʀ *ſalſus fieri*
Sbŷʀ, jysbŷʀ *pulcher fieri.* &c.

OCTAVA CLASSIS VERBORUM RADICALIUM.

145. Verba hujus claſſis formantur ex una vocali magna inter duas conſonas: ejus formae ſunt quatuor

I. â Târ, ĭ jtĭr, ĭ tĭr *volare*
II. ŷ Mŷl, ĭ jmĭl, ĭ mĭl *inclinari*
III. ŷ Kŷn, û jĸûn, û kûn *eſſe*
IV. ô Sôm, ŭ jsŭm, ŭ sŭm *jejunare*

Paradigma I. Târ *volavit*.

Pr. (S. Târ, târet. tyrt
(P. Târu, tyrtu, tyrna.

Fut. (S. Jtĭr . yttĭr , ntĭr
P. Jtĭru , yttĭru , ntĭru .

Imp. S. Tĭr, Pl. Tĭru . Sic Sâr, jsĭr *fieri, ad maturitatem pervenire* .

Paradigma II. Mŷl *inclinatus eſt* .

Pr. S. Mŷl , mŷlet, mylt . P. Mŷlu, myltu, mylnæ .

F. S. Jmĭl , tmĭl , ymmĭl (33.) P. Jmĭlu , tmĭlu , ymmĭlu .

Imp. S. Mĭl , P. Mĭlu . Sic Bŷd , jbĭd *ovum facere* .

Bŷn , jbĭn *vendere* , Rŷd , jrĭd *velle* . Rŷʀ , jrĭʀ *foetere* .

Paradigma III. Kŷn *fuit* .

Pr. (Sing. Kŷn , kŷnet , ĸynt *vel* kont
Plur. Kŷnu , ĸyntu *vel* ĸontu , ĸynnæ *vel* ĸonna .

Fut. (Sing. Jkûn , tkûn , nĸûn
Plur. Jĸûnu , tĸûnu . nĸûnu .

Imperat. S. Kûn . Pl. Kûnu . Sic ſeq.

Dŷb , jdûb *evaneſcere*
Dŷm , jdûm *tardare*

Mŷt, jmût *mori* &c. At in Praet. ſemper faciunt dybt, mytt, dymtu, myttu &c. & nunquam dobt, mott, dobtu, mottu. Kont enim, domt, κontu, domtu &c. Arabiſmi ſapiunt, & ab eis, qui bene loquuntur, minime audiatur haec affectata pronunciatio.

Paradigma IV. Sôm *jejunavit*.

Pr. (S. Sôm, sômet, ſomt
(P. Sômu, ſomtu, ſomna.

Fut. (S. Jsŭm, yssŭm (32.), nsûm
(P. Jsŭmu, yssŭmu, nsŭmu.

Imp. S. Sŭm. Pl. Sŭmu. Sic Dôr, jdŭr *converti*. Ꝕôm, jꝕŭm *ſurgere*.

NONA ET ULTIMA CLASSIS VERBORUM RADICALIUM.

146. Verba hujus claſſis conſona & vocali magna conſtant, & per tres formas inflecti poſſunt.

Parad. I. Ra *vidit*. (40.)

Pr. S. Ra, rât, rajt. P. rav, rajtu, rajna.
F. S. Jâra, târa, nâra, Pl. jarav, tarav, narav.
Imperat, S. Ȧra, Pl. Ȧrav.

Paradigma II. Гy *venit* (40).

Pr. S. Гy, rŷt, rejt. Pl. Гev, rejtu, rejna.
Fut. S. Jyri, tyri, nyri. Pl. Jyru, tyru, nyru.
Imp. S. Ejja *vel* ejjæ. Pl. Ejjev.
Praeſ. S. Гej, rejjæ. Pl. Гejjĭn.

Paradigma III. Ta *dedit* (40).

Pr. S. Ta, tât, tajt. Pl. Tav, tajtu, tajna.
F. S. Jâti, tâti, nâti. Pl. Jâtu, tâtu, nâtu.
Imperat. S. Ȧti. Pl. Ȧtu.

DE VERBO RADICALI VAUUATO.

147. Quodque Verbum quod incipit a radicali V, Vauuatum voco, & ab aliis diſtinguimus, quia a generali regula defle-

ctit. Hujuſmodi deflectio ſeu varietas conſiſtit in deficientia radicalis litterae V tam in Futuro quam in Imperativo; ut Vaſal, jaſal *pervenire*. Vaqañ, jaqañ *cadere*. Vyret, jyret *hereditare*. Vyzen, jyzen *ponderare* pro Javſal, javqañ, jyvred, jyvzen &c.

Excipe Vauuata quae pertinent ad quartam & ſeptimam claſſem, quae minime deflectunt; ut Verver, jverver *obvolvere*. Vtŷq, jutŷq *fortis fieri*. Vsŷn, jusŷn *latus fieri* &c. in quibus, uti in aliis Auctis V radicale non excidit.

CAPUT TERTIUM

De Verbo Aucto.

148. OMne Verbum Melitenſe, quum in radice creſcat ſeu augeatur, AUCTUM dicitur. Auctio autem fieri poteſt quinque modis, nimirum *duplicatione* mediae radicalis, *mutatione* cujuſdam litterae in aliam, *auctione* Characteriſticarum T, Y N, S, *mutatione & auctione*, ac *duplicatione ſimul cum auctione*: ex quibus dimanant novem ſequentes Verborum Auctum Species.

PRIMA SPECIES VERBORUM AUCTUUM.

149. Verba ſub hac prima Specie vel duplicant mediam radicalem, vel eandem (& hoc fit quando erit vocalis magna) convertunt in aliam, quae duplicatur. Sic Ꝗaſſam *diſtribuit* a radicali Ꝗaſam *diviſit*, Daωωal *introduxit*, *ingredi fecit* a Daωal *ingreſſus eſt*, Nyzzel *deſcendere fecit* a Nyzel *deſcendit*, Semmen *ſaginavit* a Symen *pinguis factus eſt*, Sajjar *coxit*, *maturavit* a Sâr *coctus eſt*, *ad maturitatem pervenit*, Tavval *prolongavit* a Tâl *prolongatus eſt*.

Exempla Aucti I. ſeu Primæ Speciei.

I. Ꝗaſſam *diſtribuit*.

Pr. (S. Ꝗaſſam, ꝗaſſmet, ꝗaſſamt.
P. Ꝗaſſmu, ꝗaſſamtu, ꝗaſſamna.

F. (S. Jꝗaſſam, tꝗaſſam, nꝗaſſam
P. Jꝗaſſmu, tꝗaſſmu, nꝗaſſmu.

Imperat. S. Ꝗaſſam, P. Ꝗaſſmu.

Aucta praeſenti proprio carent.

Sic Bakkar, jbakkar *mane ante tempus ſurgere*

Baʀʀar, jbaʀʀar *navigare*
Daωωan, jdaωωan *fumare*
Kattar, jkattar *augere*
Varrab, jvarrab *locum dare* &c.

II. Semmen *ſaginavit*.

Pr. (S. Semmen, ſemmnet, ſemmynt
P. Semmnu, ſemmyntu, ſemynnæ

F. (S. Jſemmen, yſſemmen (32.) nſemmen
P. Jſemmnu, yſſemmnu, nſemmnu.

Imp. S. Semmen. P Semmnu. Sic. ſeq.

Telleſ, jtelleſ *perdere fecit*
Deffes, jdeffes *vi in anguſtum locum intrare fecit*
Demmel, jdemmel *ſtercorare terram*
Melles, jmelles *blandiri* &c.

Eodem modo conjugantur alia quae variant in vocalibus; ut Nyzzel, nyzzlet, nyzzylt: & pariter Byddel, jbyddel *mutare*. Fytteuq, jfytteuq *quaerere, procurare*. Tyddem, jtyddem *morſicare*. Ita Φabbez, φabbzet, φabbyzt (19) *ſaltare fecit*. Narrel, jnarrel *feſtinare*. Narreb, jnarreb *mirabundum reddere*. Nauquequ, jnauquequ *nidificare, habitare*.

III Raɸɸaɸ *tenuem effecit* .

Pr. (S. Raɸɸaɸ , raɸɸɸet , raɸɸaɸt
P. Raɸɸɸu , raɸɸaɸtu , raɸɸaɸna .

F. (S. Jraɸɸaɸ , traɸɸaɸ , yrraɸɸaɸ
P. Jraɸɸɸu , traɸɸɸu , yrraɸɸɸu .

Imp. S. Raɸɸaɸ . P. Raɸɸɸu . Sic
Sammam , jſammam *durum reddere*
Шaɸɸaɸ , jшaɸɸaɸ *ſulcare* &c.

IV. Sajjar *coxit* , *maturavit* .

Pr. (S. Sajjar , ſajret , ſajjart
P. Sajru , ſajjartu , ſajjarna .

F. (S. Jſajjar , yiſajjar , nſajjar
P. Jſajru , yiſajru , nſajru .

Imp. S. Sajjar . P. Sajru . Sic ſeq.
Tajjar , jtajjar *volare fecit*
Ωajjat , jωajjat *vociferare*
Φajjat , jɸajjat *ſtricte ligare* &c.

V. Tavval *prolongavit* .

Pr. (S. Tavval , tavlet , tavvalt
P. Tavlu , tavvaltu , tavvalna .

F. (S. Jtavval , yttavval , ntavval .
P. Jtavlu , yttavlu , ntavlu .

Imp. S. Tavval. P. Tavlu. Sic
Davvar, jdavvar *vertere*
Savvam jſavvam *jejunare fecit*
Savvar, jſavvar *pingere*. Et pariter
Devvem, jdevvem *cunctari*
Nevvel, jnevvel *ferre manibus* &c.

SECUNDA SPECIES VERBORUM AUCTUUM.

150. Verba Aucta hujus ſpeciei fiunt mutatione primae vocalis parvae in magnam; ut Ꝗŷned *ſtare* ſeu *ſedere fecit* a Ꝗanad *ſtetit*, *ſedit*. Vŷzen *aequilibravit* a Vyzen *ponderavit*. Ꝗarar *confeſsionem audivit* a Ꝗarr *confeſſus eſt*.

Exempla Aucti II. ſeu ſecundae ſpeciei.

I. Bŷrek *benedixit*.

Pr. (S. Bŷrek, bŷrket, byrykt
P. Bŷrku, byryktu, byrykna.

F. (S. Jbŷrek, tbŷrek, nbŷrek
P. Jbŷrku, tbŷrku, nbŷrku.

Imp. S. Bŷrek. P. Bŷrku. Sic

Dŷreĸ , jdŷreĸ *mane ante tempus ſurgere*
Fŷhem , jfŷhem *perſuadere*
Mŷhel , jmŷhel *retardare*
Vŷned, jvŷned *de die in diem promittere* &c.

II. Mŷræ *contradixit* .

Pr. (S. Mŷræ , myrŷt , myrejt
(P. Myrev , myrejtu , myrejnæ .
Fut. (S. Jmŷri , tmŷri , ymmŷri (33)
(P. Jmŷru , tmŷru , ymmŷru .
Imperat. S. Mŷri . P. Mŷru . Sic
Nŷdæ , jnŷdi *publicare* &c.

III. Môtal *retardavit , expectare fecit* .

Pr. (S. Môtal , môtlet *vel* môtlat , motalt & matalt
(P. Môtlu , motaltu *vel* mataltu , motalna *vel* matanna .
F. (S. Jmôtal , tmôtal , ymmôtal .
(P. Jmôtlu , tmôtlu , ymmôtlu (33) .
Imp. S. Môtal . Pl. Môtlu . Sic
Ꝗârar , jꝗârar *vel* ꝗôrar , jꝗôrar &c.

TERTIA SPECIES VERBORUM AUCTUUM.

151. Fit haec addendo N in principio verbi radicalis ; ut Nꝗaſam *diviſus eſt*, a Ꝗaſam *diviſit*, Nnamel *factus eſt* a Ոamel *fecit*, Nnâd *dictus eſt* a Ոâd *dixit*, Mbŷn *venditus eſt* (33) a Bŷn *vendidit*. Verba hujus ſpeciei, quae augentur per N, ut eorum radicalia conjungantur ; ſic

Pr. (S. Nꝗaſam , nꝗaſmet , nꝗſamt
(P. Nꝗaſmu , nꝗſamtu , nꝗſamna .

F. (S. Jynꝗaſam , tynꝗaſam, nynꝗaſam
(P. Jynꝗaſmu , tynꝗaſmu, nynꝗaſmu.

Imp. S. Ynꝗaſam . Pl Ynꝗaſmu . Sic cetera ſimilia , quae variant tantum juxta radicalis ſtructuram .

QUARTA SPECIES VERBORUM AUCTUUM.

152. Quarta ſpecies auctuum formatur additione T in principio Verbi radicalis, ut in antecedenti ſpecie per N . Aucta hujus ſpeciei plerumque formantur a Verbis radi-

calibus quartae claſſis (141); ut Tfyuɰkel *impeditus eſt* a Fyuɰkel *impedivit*, Yuɰuaꝗleb (32) *verſatus eſt* a Чaꝗleb *verſavit*. Pariter Aucta per T inflectuntur ut radicalia; ut

Pr. (S. Tfyuɰkel, tfyuɰklet, tfyuɰkylt
(P. Tfyuɰklu, tfyuɰkyltu, tfyuɰkynnæ.

F. (S. Jytfyuɰkel, tytfyuɰkel, nytfyuɰkel
(P. Jytfyuɰklu, tytfyuɰklu, nytfuɰklu,

Imp. S. Ytfyuɰkel. P. Ytfyuɰklu: ſic cetera.

QUINTA SPECIES VERBORUM AUCTUUM.

153. Hujuſce ſpeciei Aucta augentur pariter per T, ſed poſt primam radicalem; ut Rtebaʀ *victus eſt* a Rebaʀ *vicit*. Steraꝗ *ſubreptus eſt* a Seraꝗ *furatus eſt*, *ſubripuit*. Stamañ *auditus eſt* a Samañ *audivit*: Staꝗſa *interrogavit* a Saꝗſa *interrogavit*.

Item Aucta Secundæ Speciei quando per T augentur ad hanc ſpeciem pertinebunt; ut Ꝋtâbat *agitatus eſt*. Hæc Aucta per T ſimiliter ſequuntur eorum radicalia; ut

Pr. (S. Rtebaʀ, rtebaet, rtbaʀt
(P. Rtebau, rtbaʀtu, rtbaʀna.

Digitized by Google

Fut. (S. Jyrtebaʀ, tyrtebaʀ, nyrtebaʀ.
(P. Jyrtebʀu, tyrtebʀu, nyrtebʀu.
Imp. S. Yrtebaʀ. Pl. Yrtebʀu. Sic Steraq, ſterqet &c. Jyſteraq &c. uti quoque Otâbat, otâbtet, otabatt &c. Jyotâbat &c.

SEXTA SPECIES VERBORUM AUCTUUM.

154. Haec eadem eſt ac prima ſpecies praefixo tantum T characteriſtico: ſic Tqaſſam *diſtributus eſt* a Qaſſam *diſtribuit* (149.), quod a Qaſam *diviſit*. Tqajjem *inſuperbivit ſe, in ſuperbiam elatus eſt* a Qajjem *ſurgere fecit*, quod a qôm *ſurrexit*: & ſic inflectitur.

Pr. (S. Tqaſſam, tqaſſmet, tqaſſamt
(P. Tqaſſmu, tqaſſamtu, tqaſſamna.

Fut. (S. Jytqaſſam, tytqaſſam, nytqaſſam
(P. Jytqaſſmu, tytqaſſmu, nytqaſſmu.
Ita Tqajjem, tqajmet &c. jytqajjem.

SEPTIMA SPECIES VERBORUM AUCTUUM.

155. Septimae ſpeciei Aucta conflantur a ſecunda ſpecie (150) & a T cha-

racteriſtico praefixo, uti antecedens ſit a prima. Sic Tbŷrek *benedictus eſt* a bŷrek *benedixit* quod ab antiquo barek. Tmŷhel *retardatus eſt* a mŷhel *retardavit*, quod ab antiquo mehel. Tlŷnab *colluſit* a lŷnab *ludere fecit* quod a lanab *luſit*. Tvŷled *natus eſt* a vŷled *naſci fecit* quod a vyled *parturivit*.

Pr. (S. Tbŷrek, tbŷrket, tbyrykt
P. Tbŷrku, tbyryktu, tbyryknæ.

F. (S. Jytbŷrek, tytbŷrek, nytbŷrek
P. Jytbŷrku, tytbŷrku., nytbŷrku.

Imp. S. Ytbŷrek. P. Ytbŷrku.

OCTAVA SPECIES VERBORUM AUCTUUM.

156. Formantur haec Verba a radicali praefixis characteriſticis N T ut Ntnamel *factus eſt, maturus evaſit* a namel *fecit*, Ntnâd *dictus eſt* a nâd *dixit*: & inflectuntur ut radicalia.

Pr. (S. Ntnamel, ntnamlet, ntnamylt
P. Ntnamlu, ntnamyltu, ntnamynnæ.

Fut. (S. Jyntnamel, tyntnamel, nyntnamel
P. Jyntnamlu, tyntnamlu, nyntnamlu.

NONA ET ULTIMA VERBORUM AUCTUUM SPECIES.

157. Tandem nona ſpecies fit tam a radicali, quam ab aucto praefixis characteriſticis S T; ut Stembeh *a ſomno excitatus eſt* a nebeh, a quo nebbeh *excitavit*. Stkerreh *abhorruit* a kerreh *deformavit*, quod a krŷh *deformis factus eſt*. Staѡbæ *abditus eſt* a ѡybæ *abdidit*. Staэna *dives factus eſt* a эynæ *divitem reddidit*. Stnân *adjutus eſt* a nân *adjuvit*. Staȣjæ *recreatus eſt* a ȣyjæ *recreavit* &c.

Exempla Ultimi Aucti.

I. Stembeh *expergefactus eſt*.

Pr. (S. Stembeh, ſtembhet, ſtembeht.
 P. Stembhu, ſtembehtu, ſtembehnæ.

F. (S. Jyſtembeh, tyſtembeh. nyſtembeh
 P. Jyſtembhu, tyſtembhu, nyſtembhu.

Imp. S. Yſtembeh. P. Yſtembhu. Sic Stkerreh, jyſtkerreh *abhorrere* &c.

II. Staobæ *abſconditus eſt*.

Pr. (S. Staobæ, ſtaobŷt, ſtaobejt
(P. Staobev, ſtaobejtu, ſtaobejna.

F. (S. Jyſtaobæ, tyſtaobæ, nyſtaobæ
(P. Jyſtaobev, tyſtaobev, nyſtaobev,

Imp. S. Yſtaobæ. P. yſtaobev. Sic ſeq.

Staʀjæ, jyſtaʀjæ *recreari*
Staɜnæ, jyſtaɜnæ *dives fieri*

III. Stnân *adjutus eſt*.

Pr. (S. Stnân, ſtnânet, ſtnant
(P. Stnânu, ſtnantu, ſtnanna.

F. (S. Jyſtnân, tyſtnân, nyſtnân
(P. Jyſtnânu, tyſtnânu, nyſtnânu.

Imp. S. Yſtnân. P. yſtnânu.

CAPUT QUARTUM

De Verbis Anomalis, Defectivis & Peregrinis.

158. Quum tribus hiſce Verborum qualitatibus Melitenſe Idioma parcum ſit (exceptis Peregrinis abuſu introductis); ideo in iis pauca, & quidem parce expendemus.

DE VERBO ANOMALO

159. Verba Anomala illa voco, quorum inflexio e regulis generalibus modo hanc modo illam aut nullam ſequitur, & ſunt

Kŷl *manducavit*.

Pr. (S. Kŷl, kŷlet, kylt
(P. Kŷlu, kyltu, kylnæ.

F. (S. Jŷkel, tŷkel, nŷκel.
(P. Jŷκlu, tŷklu, nŷκlu.

Imp. S. Kûl. P. Kûlu. Nonnulli loquendo

flectunt kolt, ĸoltu, konna, jŷĸol, tŷ-ĸol, nŷkol; ſed male.

Anomalitas Verbi kŷl conſiſtit in Futuro & in Imperativo, quia regulariter conjugari debet Jkûl, tĸûl, nĸûl, jkûlu, tkûlu, nĸûlu; ut a ĸŷn *fuit*, jĸùn & non jŷĸen: quod ſequitur Imperativus, qui eſt regularis.

Mâr *abiit, ivit*.

Pr. (S. Mâr. marret, mort
P Marru mortu, morna.

F. (S. Jmŭr, tmŭr, ymmŭr (33).
P. Jmorru, tmorru, ymmorru.

Imp. S. Mŭr. P. Morru.

Praeſ. Sejjer, ſejræ. Pl. Sejrĭn.

Pro mâret, mâru, mĭru, *ſeu* marr, jmorr, tmorr, ymmor, morr.

Ꝍo *accepit*.

Pr. (S. Ꝍo, ꝍôdet, ꝍatt (34)
P. Ꝍôdu, ꝍattu, ꝍadna.

F. (S. Jŷꝍu, tŷꝍu, nŷꝍu
P. Jŷꝍdu, tŷꝍdu, nŷꝍdu.

Imp. S. Ꝍu. Pl. Ꝍŭdu.

Voces Ꝍo, & ꝍu pro ꝍôd ꝍùd, & jŷꝍu tŷꝍu &c. pro jŷꝍod, tŷꝍod &c.

Γy quoad Imperativum eſt etiam anomalum, quia habet Ejjæ vel ejja. Plur. Ejjev.

160. Ex prædictis anomalis Kŷl & Ꝏo habentur Aucta yttŷkel *manducatus eſt*, yttŷꝏed *acceptus eſt*; ſic

Pr. (S. Yttŷkel, yttŷklet, yttykylt
(P. Yttŷklu, yttykyltu, yttykynnæ.

F. (S. Jyttŷkel, tyttŷkel, nyttŷkel
(P. Jyttŷklu, tyttŷklu, nyttŷlu.

Similiter conjugatur Yttŷꝏed.

DE VERBO DEFECTIVO.

161. Defectiva Verba regulas aliorum generales ſequuntur, ſed deficiunt vocibus quibuſdam; ut Ꝗâl *dixit* ille, ꝗalet *dixit* illa, nytt (34) *dixiſti*, *dixi* pro ꝗolt. Ꝗâlu *dixerunt*, nyttu *dixiſtis* pro ꝗoltu, nydna *diximus* pro ꝗolna *ſeu* ꝗonna. Futur. S. Jnĭd, tnĭd, nnĭd. P. Jnĭdu, tnĭdu, nnĭdu pro jꝗŭl, tꝗŭl, jꝗŭlu, tꝗŭlu, nꝗŭlu. Imperativus S. Nĭd *dic* pro ꝗŭl. P. Nĭdu *dicite* proꝗŭlu.

Ambo, ſcil. Ꝗâl & nŷd conflant totum verbum *dicere*. Sed olim defectiva non

erant, nec ullas obsoletas voces habebant.

Habetur praeterea in hac lingua Verbum quoddam, quod tempus praeſens, etſi futura forma, & imperativum poſſidet: eſtque Sing. Jôſ *ſcit* ille, tôſ *ſcit* illa vel *ſcis* tu, nôſ *ſcio* ego. Pl. Jôſu *ſciunt*, tôſu *ſcitis*, nôſu *ſcimus*.

Imperat. S. ôſ *ſcito*. P. ôſu *ſcitote*.
Vel jâſ, tâſ, nâſ, jâſu, tâſu, nâſu, âſ, âſu.

DE VERBO PEREGRINO SEU BARBARO.

162. Peregrina Verba, ſeu ut ajunt Barbara illa jure vocamus, quorum radix ſeu origo non eſt Orientalis, videlicet Chaldaica, Phoenicia, Syriaca, Hebraica, Punica, Arabica, Aethiopica &c. ſed ab hodiernis linguis trahitur. Haec Verba quum extera ſint, Melitenſi inflexione maltezzari ſolent: quocirca ea conjugare hic opus non eſt.

CAPUT QUINTUM

De Accidentibus Impropriis Verborum.

163. INter Impropria Verborum Accidentia primum locum occupant Praeteritum Imperfectum, Praeteritum Pluſquamperfectum, & ſaepe Praeſens.

De Tempore Imperfecto.

164. Formatur Praeteritum Imperfectum a Futuro vel a Praeſenti Verbi Principalis praepoſito Praeterito Verbi Subſtantivi (145. Paradig III.) ſeu Auxiliaris Kŷn, vel raro, voce Dâri hoc modo:

Sing.	Kŷn janmel *faciebat* ille	
	Kŷnet tanmel *faciebat* illa.	
	Kynt tanmel *faciebas*	
	Kynt nanmel *faciebam*.	
Plur.	Kŷnu janmlu *faciebant*	
	Kyntu tanmlu *faciebatis*	
	Kynnæ nanmlu *faciebamus*.	

165. Sic per particulam Dâri ; ut Dâri jaımel *faciebat*, dâri jyru *veniebant*. Sed ſtricte loquendo Dâri vim habet Verbi *ſolere*; ut Dâri jyri κoljùm *ſolebat venire quotidie*, Dâri nŷκol boſta, u ma κŷnuı jdorni : *ſolebam manducare multum*, & *non nocebat mihi*.

166. Imperfectum Intranſitivorum a praeſenti, & a verbo Kŷn formatur ; ut

Sing.	Kŷn dŷoel	*intrabat*	ille
	Kŷnet dŷolæ		illa
	Kynt dŷoel	*intrabas* vel *intrabam*	
	Kynt dŷolæ		
Plur.	Kŷnu dyolĭn *intrabant*		
	Kyntu dyolĭn *intrabatis*		
	Kynnæ dyolĭn *intrabamus*.		

167. Tandem tempus Imperfectum poteſt formari a Futuro Verbi Principalis ut ſupra, & ab Imperfecto auxiliari Verbi ϕanad, quod eſt Kŷn ϕŷned &c. ut Kŷn ϕŷned jŷκel *manducabat*, kŷnu ϕendĭn jytbahardu *luſitabant*, *colludebant*.

168. Si vero inter Pronomen Perſonale & Verbum aderit Particula U, tunc indicat Verbum eſſe Imperfectum; ut ŷna u

haʠra *dum legebam*, ŷnti u taʠli *dum frigebas*, hua u ſejjer *dum ibat* &c.

De Tempore Pluſquamperfecto.

169. Fit Pluſquamperfectum a duobus praeteritis, nempe a praeterito Verbi Principalis, & a praeterito Auxiliaris

Sing.	Kŷn namel *fecerat* ille	
	Kŷnet namlet *fecerat* illa	
	Kynt namylt *feceras* vel *ram*.	

Plur.	Kŷnu namlu *fecerant*	
	Kyntu namyltu *feceratis*	
	Kynnæ namynna *feceramus*.	

De Praeſenti Tranſitivorum.

170. Tempns Praeſens in Verbis Tranſitivis formatur a Futuro Tranſitivi Principalis, & a Praeſenti proprio Verbi Ϥanad; ut Sing.

Ϥŷned	janmel	*facit*	ille
Ϥŷndæ	tanmel		illa
Ϥŷned	tanmel	*facis*	tu m.
Ϥŷndæ			tu f.

↓ŷned ↓ŷndæ	nanmel	*facio*	ego m. ego f.
	Plur.		
↓yndĭn	janmlu	*faciunt*	
↓yndĭn	tanmlu	*facitis*	
↓yndĭn	nanmlu	*facimus*	

De Futuro Propinquo & Remoto.

171. Futurum apud nos paſſim pro Præſenti accipitur ; ideoque non raro determinabitur vel a voce praeſentis Sejjer indicante propinquitatem : ut Sejjer nanmel *facturus ſum* , ſejræ nanmel *factura ſum* , ſejrĭn nanmlu *facturi ſumus* , ſejjer ymmŭr *iturus ſum*, ſejræ naqañ *caſura ſum*: Vel a particula nàd; ut nâd nyri *veniam*, nâd jyru *venient* ſeu *venirent* , *venerint* &c.

CAPUT SEXTUM

De Modis.

172. Modi apud nos proprie loquendo duo ſunt, Indicativus, & Imperativus. Indicativo, qui eſt GENERALIS Modus, uti ſolemus pro indicandis ceteris Latinorum modis, quibus valemus reſpondere unico tantum Indicativo, & particulis Bŷщ *ut*, Jŷк *ſi*, *an*, Li *ſi*, Jalla *utinam*, Semæ *donec*, Пащ, Kŷku, Narra (quaedam noſtrae Particulae & expreſſiones nec latine nec italice per ſe exprimi poſſunt) Kallajamar &c. ut Fetaя yl кıŷb bŷщ jaфra: *aperuit librum ut legeret*. Reſaф яdejjæ bŷщ jkellymni: *appropinquavit ad me ut alloqueretur me*. Staфsŷni jŷк ynmorrŭщ mïnu hem, ev nybфnu havn: *interrogavit me an abiremus ſecum ibi, vel maneremus hic*. Li кynt nôſ fejn, кŷкu rejt: *ſi agnoviſſem locum, equidem veniſſem*. Jalla jmŭr: *utinam iret*. Kûlu ſemæ tyщbnu: *manducate donec ſaturemini*. Yrrïd li tmorru: *volo ut eatis*; & ſimiles dicendi modi, qui cum

exteris linguis conveniunt, uti clarius diffuſiuſque demonſtrabo in Grammatica Latina vernaculo idiomate ad uſum juventutis Melitenſis ſcripta, ubi omnes difficultates, quae adhuc occurrerunt, clara ac faciliima methodo explanantur.

173. Praeterea Modi formantur abſque ulla particula, & dignoſcuntur ex ipſa phraſi & ſenſu; ut Rŷtt nâra *volui videre*. Bydæ jnĭd *coepit dicere*; & hoc quia quodque tempus quod nulla interponente dictione aliud antecedens tempus habeat (exceptis Impropriis) modum Infinitum exprimit: Sic Γejt nzŭrek: *veni viſitare te*, vel *ad viſitandum te*.

174. Etiam Particula LI quando ſignificat *quod*, ſeu *che* Italorum reddit plerumque Verbum æquivalens Infinito; ut ⱡâl li hŭa u ſejjer mat-trĭǂ ltaǂañ mal ᴚallylĭn, u ɷabtu ɲalĭh, u nezzɲûh myn ĸolma kellu: *dixit ſe dum iret per viam obviam feciſſe latronibus, & ipſos oppugnaſſe eum, ac expoliaſſe eum ab omnibus quae habebat*. Ȣat ma jrĭd li jɱŭt: *nemo vult mori*, ſeu *quod moriatur*.

175. Alios peculiares Modos habent Melitenſes in interrogando ac negando. Hi formantur per litteras ɰ vel ɥ ver-

bo affixas ; ſed negatio diſtinguitur praefixione particulae negationis Ma vel La *non* ; ut

Interrogativus	Negativus
Гevщ ? *venerunt* ?	Ma гeuщ *non venerunt*
Ѻôщ ? *accepit* ?	Ma ѻôщ *non accepit*
Smajtŭщ ? *audiſtis* ?	Ma ſmajnŷщ *non audivimus*
Kylч ? *manducaſti* ?	Ma кylч *non manducavi*
Morч ? *iviſti* ?	Ma morч *non ivi* .

Sed ultima littera quum ч pro щ adhibeatur , vel excidit ; ut Kylч pro Kylтч , vel in ч convertitur ; ut Ryчч ? *voluiſti* ?

176. Non raro ſolis affixis щ vel ч negatur omiſſa particula negativa Ma vel La, & tunc interrogationis ſignum non habet locum ; ut Toфtolщ *non occides* , Tyzniщ *non moechaberis* , Tпïщ *non dices* , Tytкelmщ *non loqueris* , Tykelщ *non manducabis* . Sed reſpondendo negative nunquam щ vel ч omittitur v. g. Ma kŷl *non manducavit* , Ma mŷt *non mortuus eſt* &c. hoc enim erit *detractionis* Soloeciſmus maximus : quae tamen omiſſio licita eſt tantum in poeſi ob verſus deſinentiam ; ſed in tali caſu particula negans nequit omitti ; ut

ſlâraft yl rĭd li ryttli,
ſlâd li bĭh ma ɲyttli.

pro Ma ɲyttlĭuщ. *Cognovi bonum quod voluiſti mihi, etiamſi de eo nullum verbum feciſti mihi.*

CAPUT SEPTIMUM

De Significatione Verborum.

177. VErbi ſignificatio ſive radicalis ſive aucti tanquam fixa in ejus formis nequit conſiderari, quia in eadem forma aut ſpecie juxta varietatem verborum ſolet variari ſignificatio. Haec autem triplex eſt, Tranſitiva, Intranſitiva, & Neutra. Verbum Tranſitivum diſtinguitur in Activum; ut ꝗatel *interfecit*, & Paſſivum; ut Nꝗatel *interfectus eſt*. Intranſitivum vero habet actionem in ipſo Agente manentem; ut ꝗanad *ſtetit*, raꝗad *dormivit*. Neutrum tandem eſt Verbum Subſtantivum & Eſſentiale Kŷn *fuit*, & Sâr *factus eſt*, uti etiam Pronomen Perſonale tertiae perſonae

utriuſque generis ac numeri, quando pro tempore praeſenti Verbi *ſum es* accipitur (209); & eſt = Hu, hi, hŭma = ut ŷnæ hu *ego ſum* &c.

178. Verba per auctionem ex Intranſitivis ſaepe fiunt Tranſitiva, & a Paſſivis Activa, ac viceverſa; ut a Daɷal *ingreſſus eſt* habetur Daɷɷal *intrare* vel *ingredi fecit*, *introduxit*, a Nazañ *expoliatus eſt* fit Nazzañ *expoliavit*, a Ꝑaſam *diviſit* NꝐaſam *diviſus eſt*.

179. Sed vanum eſt captandæ ſignificationis regulas inquirere; ipſa enim in Verbo Melitenſi fixa non eſt. Nam mutatur non ſolum mutatione ſeu tranſmigratione radicalis Verbi in auctum; ſed etiam ipſa motionum mutatione; ut ɷalaꝑ *creavit*, ɷoloꝑ *creatus eſt*, Ʒaleb *abundavit*, ʒyleb *vicit*, ʒolob *macilentus factus eſt*.

180. Quoad Tempora ſaepe Futurum maxime Verborum tranſitivorum denotandae Praeſentis ſignificationi inſervit; ut Nnallem *doceo*, tnallem *doces*, nykbru *creſcimus* &c. Igitur ſignificatio ex uſu & Lexicis erit diſcenda.

PARS QUARTA

DE PARTICULIS.

181. Sub nomine Particulae complectimur Latinorum Adverbia, Conjunctiones, Praepoſitiones, & Interjectiones. Pars haec eſt indeclinabilis, & dividitur in Conjunctam, & Separatam.

CAPUT PRIMUM

De Particulis Conjunctis.

182. Particularum Conjunctarum duae ſunt ſpecies, Praefixae nempe & Affixae: hae in fine, illae in principio dictionum conjunguntur.

183. Praefixae ſunt =

B vel Bi, *in*, *cum*, F vel Fy *in*
Ta vel Te italice *del dello della* &c.

Digitized by Google

Nal *pro*, *contra*, *ſuper*, *adverſus*.
L *ad*, vel ſignum Dativi. Ma *non*.
Man̄ ſeu Min̄ *cum*, *ſimul*.
Myn vel Mn *e*, *ex*, *a*, *ab*.
Sa vel Se *uſque*. Ч? *quid*? quo interrogamus; ut Чrybtli? *quid tuliſti ad me*? Cum praefixis hiſce adnumerari poteſt tanquam particula Articulus YL; ut Byl, tal, ſyl, myl (95) &c.

184. Affixae ſeu quae ſuffiguntur ſunt tantummodo Щ vel Ч, quae cum Verbo (175) modos interrogativum & negativum indicant. Saepe ſignificant *quid*, & non raro inveniuntur affixae aliis particulis; ut Bŷщ? *in quo*? *cum quo*? Mnŷщ *ex quo*, *unde*? His adde Ma *quod*; ut Kolma *omne quod* (104), licet ad Pronomen potius pertinere videatur.

CAPUT SECUNDUM

De Particulis Separatis.

185. AKtar *plus*, Aktarщ *potius*, Anqas *minus*, Barra *extra*, *foris*, Barranet *extra omnino*, Bla vel Ble *abſque*, *ſine*,

Bejn *inter*, Bys *tantum*, *ſolum*, Bŷɥ *ut*, Byzzejjed *ſat*, *ſatis*, Bnĭd *longe*, Boſta *multum*, Tabylʀaɋɋ *certe*, *proculdubio*, Taʀt *ſubtus*, Taʀnet *ſubtus omnino*, *funditus*, Darba *ſemel*, Darbtajn vel Darbtejn *bis*, Daɋɥejn *pauxillum*, Dment *dum*, Dlonʀ *ſaepe* Ev vel Jev *aut*, *vel*, *ſeu*; Evvyllæ vel Jevvyllæ *forſan*, *fortaſſe*. Ftĭt *aliquantulum*, *parum*. Fejn? *ubi*? *quo*? Fylli *& ecce*, Fʀal *ſicut*, *ut*, *velut*, Flaꝏar *ultimo*, *poſtremo*, Flaꝏarnet *tandem*, Folt *inter*, Fŭɋ *ſupra*, *ſuper*, Γevvæ *intra*, Havn *hic*; Hek *ita*, *ſic*, *pariter*, Hek ukol, *item*, *ſimiliter*, Hekkem *vix*, Hynn *illic*, ʀdej *prope*, *proxime*, Ꝏlŷf *praeter*, Ja vel Je *o*. Jankella, Jev *aut*, Jaɋav? *num*? *ne*? Jŷk *ſi*, *an*, Jŷkma *niſi*, ĭva *utique*, *vere*, ĭlu *olim*, ĭsa *age*, *agedum*, iſav? *agite*? Ոâd *nondum*, Ոatylli *licet*, *etſi*, Ոalŷɥ *quare*, *cur*? *quia*? Ynɋas *minus*, *nequaquam*, Ymmæ *ſed*, *vero*, *aſt*, Yrrŷnk *univerſim*, *nemine excepto*, Yſſa *nunc*, Yzjed *plus*, *amplius*, Зadæ *cras*, Pitaзdæ *perendie*, Зajr *ſine*, *abſque*, Kem *quantum*, *quot*, Kĭf *quomodo*, Ⴔabel *ante*, Ⴔad *unquam*, Ⴔajlæ *commode*, *ſenſim*, *cunctanter*, Ⴔrĭb *prope*; Ladarba *quoniam*, Lbŷraʀ *heri*, Levlŷmes vel Levmŷmes *nudius tertius*, Le *non*, *minime*, *haud*, Levvelnet *primum*, *in primis*, Mmelæ,ymmelæ *ergo*,*igitur*, Mba-

nad *dein*, *poſtea*, *porro*, Metæ *quum*, *quando*, Myndaɸɸŷt *quandoque*, Nкella *aliter*, *ſecus*, Nnĭduaʀna *ideſt*, *videlicet*, Pʀal *velut*, Sahav *hactenus*, *adhuc uſque*, Safejn *quouſque* refert ad locum, Samyta *quouſque* refert ad tempus, Sama *donec*, Sevvæ *aeque*, Sylſa *adhuc*, *hactenus*, U *&*, *ac*, *atque*, Vara *poſt*, Vysɸ *admodum*, *nimis*, *valde*, Ukol *etiam*, *quoque* &c. Sed adhuc de Orationis Partibus, & nunc de earum Conſtructione agemus.

LIBRI SECUNDI FINIS.

Digitized by Google

GRAMMATICAE
MELITENSIS
LIBER TERTIUS

DE DICTIONUM SYNTAXI, SEU DE PARTIUM CONSTRUCTIONE.

186. Quoniam Dictiones ſeu Orationis Partes, de quibus adhuc egimus, quum ſimpliciter per ſe ſint, & inconſtructae hominum ſenſa exprimere ſatis nequeant, eo quod non poſſint orationem texere; hac de cauſſa Grammatici in fine, Syntaxeos, ideſt Conſtructionis ſeu loquendi Fabricae tractatum ſolent inſtituere. Hujus autem Linguae Conſtructio in ore Melitenſium naturaliter conſiderata eſt omnino ordinata, plana, ac Regularis parum diſſimilis ab illa Chaldaeorum, & Hebraeorum in-

Digitized by Google

dicium valde clarum antiquitatis hujus Melitenſium idiomatis: primariae enim, & veterrimae linguae in earum Conſtructione planae erant & Regulares; quia apud veteres, uti etiam apud hodiernos Melitenſes non verbis ſenſa, ſed his illa inſerviebant, & loquendo longe minus de verbis, quam de rebus & factis ſunt ſolliciti loquutores.

187. Quaeque Orationis pars Linguae Melitenſis conſtrui poteſt vel cum ſe ipſa, vel cum aliis partibus juxta ſtatum ſuum. Status autem vel Abſolutus erit vel Regiminis. Dictio dicitur in *ſtatu regiminis* vel in *regimine* quando aliam dictionem regit; ſecus in *ſtatu abſoluto* appellatur.

CAPUT PRIMUM

De Conſtructione Nominis cum alio.

188. Subſtantivum poſt ſe Genitivum regit ſive cum Articulo; ut Zmŷn yl ſera *tempus laetitiae*, Sïd yd-dar *herus*

domi ; ſive abſque Articulo, ut Byn oïa *filius fratris mei* i. e. *nepos* Kejlæ zebbûr *menſura olivarum* .

189. Subſtantivum cum Adjectivo convenit in genere, & numero: ut Omm ganìna *mater pietoſa* : quod ſi res ſecus erit, id eveniet vel ex quadam accidentium ſimilitudine (& tunc res aliter minime erit, ſed videbitur) vel ſignificationis cauſſa, quando ſcilicet nomen regens erit collectivum aut indeterminatum; vel tandem ob elegantiam. Quod de Adjectivo dicitur, de participio quoque, id eſt de Nomine Agentis & Patientis dici cenſendum est.

190. Nomina Numeralia a tribus ad decem concordant cum Nomine in Numero Plurali, & in ceteris ad centum uſque in Singulari. Praeterea numeralia minora praeire ſolent majoribus.

CAPUT SECUNDUM

De Conſtructione Verbi cum alio.

191. VErbum cum verbo convenit in genere, numero, & perſona; ut Ꝋôdu jŷĸlu *ceperunt manducare*, Kŷnet marret *abierat* illa. Similiter quotq; verba habentur poſt primum cum eo colligata; ut Rŷd jmŭr jyɥrob, u jarrañ jyri joꝗ-nod fejn ĸŷn: *voluit ire ad bibendum, & redire ad ſtandum, ubi erat*.

CAPUT TERTIUM

De Conſtructione Verborum cum Nominibus, & viceverſa.

192. VErbum cum Nomine ac viceverſa concordat in genere & numero. Nomen autem duale vult verbum plurale.

O 4

Nomen plurale aliquando elegantiae ergo exigit verbum ſingulare foemininum ; ut Yl kbarât ma taꭗſebщ ſyl foꝗra , nâd li tôf ylli myn ɜajrhem ma hi uſejn ; *nobiles* (proprie *Magnates* a kbĭr *magnus*) *nil cogitant de pauperibus , etiamſi ſciant , quod ſine illis nihil ſint* : ubi verba taꭗſeb , tôf & hi , ſunt ſingularia gen. foem. 3. perſonae . Yl ꭗvejjer yt-tajba tynbŷn ꭗĭn ble vaꝗt : *res bonæ venduntur hora abſque momento* i.e. intra momentum . Yn-nŷs tyrri *homines currunt* ; & ſimilia exempla innumera .

193. Nominativum cum verbo eaſdem regulas habet, quas in aliis linguis . Verbum activum regit Accuſativum cui praefigi ſaepe ſolet L vel Lyl ſignum non raro, ut diximus Accuſativi : ut Yщ-щemщ yſſaωωan lyl ωlejjaꝗ : *ſol calefacit creaturas* , vel non praefigitur L , ſed articulus tantum ; ut Yl ꭗûtæ yl kbĭræ tŷкel yz-zɜĭra : *piſcis magnus devorat parvum* .

194. Verbum aliquando ſubintelligitur , & prae ceteris Subſtantivum ; quod tunc clarum plerumque redditur ex deficientia articuli nominis poſterioris v. g. Alla кbĭr : *Deus* eſt *magnus* . Dàк bynhom : *ille* eſt *filius eorum* . Vel cum articulo : ut Yl bnŷdem mynnu maɴкûs : *homo natura ſua* eſt *imbecillis* .

CAPUT QUARTUM

De Conſtructione Pronominis cum aliis partibus.

195. PRonomen Perſonale concordat cum Nomine & Verbo in genere numero & perſona. Pronomen vero Affixum ſeu Conjunctum, quod tum Nominibus, tum Verbis, tum quoque Particulis affigitur, habet ſuas peculiares regulas.

196. Prima quod Affixum primae perſonae poſt Verbum aut Particulam terminantem in N, ante I Affixionis (110) vult N; ſic Sâbni *invenit me*, mynni *a me*.

197. Secunda quod H affixum dictionibus terminantibus in conſonam, non raro in U convertitur; ut Ⴔatlu *interfecit eum*, Sĭdu *herus ejus*.

198. Tertia, quod littera A vel Æ in fine, quum ei pronomen affigitur, in T vel in Ŷ magnum mutatur; ut Marti *uxor mea*, Fdŷhæ *redemit eam*.

199. Quarta tandem quod N finale nominum dualium in affixione excidit; ut Ŋajnejĸem *oculi veſtri* pro Ŋajnejnĸem. Vydnejjæ *aures meae* pro Vydnejni.

De Affixis Nomini.

200. Sing. Dâr *domus*. Sic Dâri *domus mea*, Dârna *domus noſtra*, dàreĸ *domus tua*, dârĸem vel ĸom *domus veſtra*, dâru *domus ejus* maſc. dârha *domus ejus* foem. dârhem vel hom *domus eorum* vel *earum*. Plur. Djâr; ut Djâri, djàrna, djàreĸ, djarĸem vel ĸom, djâru, djârha, diârhem vel hom: v. g. Dâri dàr tat-talb tĭŋi: *domus mea domus orationis meae*.

Sing. Ŋajŋ *oculus*. Ŋajni *oculus meus*, ŋajŋna *oculus noſter*, ŋajneĸ *oculus tuus*, ŋajnĸem vel kom *oculus veſter*, ŋajnu *oculus ejus* m. ŋajnhæ *oeulus ejus* f. ŋajnhem vel hom *oculus eorum* vel *earum*. Dual Ŋajnejn; ut ŋajnejja *oculi mei*, ŋajnejna *oculi noſtri*, ŋajnejĸ *oculi tui*. ŋajnejĸem vel kom *oculi veſtri*, ŋajnejh *oculi ejus* m. ŋajnejhæ *oculi ejus* f. ŋajnejhem vel hom *oculi eorum* vel *earum*. Plur. Eŋjûŋ *oculi, fontes*, Eŋjunnæ *oculi noſtri*, *fontes noſtri*, eŋjûni, eŋjûneĸ &c.

Mulej *dominus* (*) : ſic Mulejja *dominus meus*, mulejna *dominus noſter*, mulejk *dominus meus*, mulejkem vel kom *dominus veſter*, mulejh *dominus ejus* m. mulejhæ *dominus ejus* f. mulejhem vel hom *dominus eorum earum*.

Sic a Mara fit Marti *uxor mea*, martek *uxor tua*, martu *uxor ejus*; & a Zevr, Zevri *maritus meus*, Zevrek *maritus tuus*, Zevrhæ *maritus ejus*; a Ȣabĭb *amicus*, ȣabĭbi *amicus meus*, ȣabĭbna *amicus noſter*, ȣabĭbek *amicus tuus*, ȣabĭbkem vel kom *amicus veſter*, ȣabĭbu *amicus ejus* m. ȣabĭbhæ *amicus ejus* f. ȣabĭbhem vel hom *amicus eorum earum*

(*) *Haec vox* Mulej *apud veteres Melitenſes, ut* مولا *ſeu* مولى *apud* Orientales, *ſignificabat* Dominatorem, principem nulli ſubditum, dominum, & poſſeſſorem rei abſolutum *a nomine Phoenicio* Mŷl poſſeſſio; *ideoque ad praeſens uſque inveniuntur quaedam loca apud nos dicta* Ȣalmûlæ ditio dominatoris *a* ȣâl ditio *&* Mûlæ dominator *ſeu αὐτοκράτωρ*, Burmula *ideſt* pratum dominatoris *ſeu* principis, *quia* Bŭr pratum *valet. Sed ab hodiernis Melitenſibus nulli, niſi* DEO *tanquam ſupremo omnium Dominatori, cui ſoli tale nomen competit, datur.*

Levn *color*, Levni, levnna, levneĸ, levnĸem, levnu, levnhæ, levnhem vel hom.

201. Multa nomina nolunt Poſſeſſivum Affixum, & pro eo adhibent Pronomen Tĭni (111) *meus*, *a*, *m*. tĭnaĸ tĭneĸ *tuus*, *a*, *m* tĭnu &c. ut Alla tĭni *Deus meus*, Alla tĭnaĸ *Deus tuus*, & non aliter ſcil. Allâj, Allajĸ. Alia uti poſſunt utroque; ut Ȣabĭbi & ȣabĭb tĭni *amicus meus*, ȣabĭbna & ȣabĭb tanna *amicus noſter* &c. Alia tandem Affixum pro libito habere nequeunt; nam cum uno affixo rem, cum altero alteram, ac proinde ſenſum omnino diverſum indicant; ut Oωti *ſoror mea*, oot tĭni *ſoror meae* i. e. *ſoror* uxoris *meae*: aliaque uſu diſcenda.

De Affixis Verbo.

202. Ȣabb *amavit* ille.

Ȣabbni *amavit me*, ȣabbna *amavit nos*, ȣabbek *amavit te*, ȣabbĸem vel kom *amavit vos*, ȣabbu *amavit eum*, ȣabbha *amavit eam*, ȣabbhem vel hom *amavit eos*.

Ȣabbet *amavit* illa.

Ȣabbytni *amavit me*, ȣabbytna *amavit nos*. ȣabbytek *amavit te*, ȣabbytkem vel ĸom

amavit vos, ƨabbytu *amavit eum*, ƨabbytha *amavit eam*, ƨabbythem vel hom *amavit eos. eas*.

Ƨabbejt *amaviſti* & *amavi* (120).
Ƨabbejtni *amaviſti me*, ƨabbejtna *amaviſti nos*, ƨabbejtek *amavi te*, ƨabbejtkem vel hom *amavi vos*, ƨabbejtu *amavi* vel *amaviſti eum*, ƨabbejtha *amavi*, vel *amaviſti eam*, ƨabbejthem vel hom *amavi* vel *amaviſti eos eas*.

Ƨabbejna *amavimus*.
Ƨabbejnŷĸ *amavimus te*, ƨabbejnŷĸem vel ĸom *amavimus vos*, ƨabbejnŷh *amavimus eum*, ƨabbejnŷha *amavimus eam*, ƨabbejnŷhem vel hom *amavimus eos*, *eas*.

Ƨabbejtu *amaviſtis*.
Ƨabbejtǔni *amaviſtis me*, ƨabbejtǔna *amaviſtis nos*, ƨabbejtûh *amaviſtis eum*, ƨabbejtǔha *amaviſtis eam*, ƨabbejtǔhem vel hom *amaviſtis eos*, *eas*.

Ƨabbev *amaverunt*.
Ƨabbevni *amaverunt me*, ƨabbevna *amaverunt nos*, ƨabbevk *amaverunt te*, ƨabbevĸem vel ĸom *amaverunt vos*, ƨabbevh *amaverunt eum*, ƨabbevha *amaverunt eam*, ƨabbevhem vel hom *amaverunt eos eas*.

Jƨobb *amat* vel *amabit* ille.
Jƨobbni *amat me* vel *amabit*, jƨobbna *amat*

nos... Jȣobbok *amat te* jȣobbkom *amat vos*, jȣobbu *amat eum*, jȣobbha *amat eam*, jȣob-bhom *amat eos*, *eas*.

Tȣobb *amat* vel *amabit* illa, ſeu *amas*, vel *amabis* tu.

Tȣobbni *amas* vel *amat me*, tȣobbna *amas* vel *amat nos*, tȣobboĸ *amat te*, tȣobbĸom *amat vos*, tȣobbu *amas* vel *amat eum*, tȣob-bha *amas* vel *amat eam*, tȣobbhom *amas* vel *amat eos eas*.

Nȣobb *amo* vel *amabo*.

Nȣobbok *amo te*, nȣobbĸom *amo vos*, nȣobbu *amo eum*, nȣobbha *amo eam*, nȣob-bhom *amo eos*, *eas*.

Nȣobbu *amamus* vel *amabimus*.

Nȣobbŭk *amamus te*, nȣobbŭĸom *amamus vos*, nȣobbŭh *amamus eum*, nȣobbŭha *ama-mus eam*, nȣobbŭhom *amamus eos*, *eas*.

Tȣobbu *amatis* vel *amabitis*.

Tȣobbŭni *amatis me*, tȣobbŭna *amatis nos*, tȣobbŭh *amatis eum*, tȣobbŭha *amatis eam*, tȣobbŭhom *amatis eos*, *eas*.

Jȣobbu *amant* vel *amabunt*.

Jȣobbŭni *amant me*, jȣobbŭna *amant nos*, jȣobbŭĸ *amant te*, jȣobbŭĸom *amant vos*, jȣobbŭh *amant eum*, jȣobbŭha *amant eam*, jȣobbŭhom *amant eos*, *eas*.

Ȣobb *ama*.

Ȣobbni *ama me*, ȣobbna *ama nos*, ȣobbu

ama eum , ꝛobbha *ama eam* , ꝛobbhom *ama eos* , *eas* .

Ꝛobbu *amate* .

Ꝛobbŭni *amate me*, ꝛobbŭna *amate nos*, ꝛobbŭh *amate eum* , ꝛobbŭha *amate eam* , ꝛobbŭhom *amate eos* , *eas* .

Sic Ꝑſamni *diviſit me* , ꝑaſamna *diviſit nos* , ꝑaſmeĸ *diviſit te* &c. Jaꝑſamni , jaꝑſamna , jaꝑſmeĸ &c. uti pariter Ꝛabbybni *reddidit me amicum* , ꝛabbbeĸ *reddidit te amicum* &c. Ꞃallymni *docuit me* , ꞃallmek *docuit te* , ꞃallymteĸ *docui te* &c.

203. Quae vero deſinunt in vocalem ſic affiguntur . Ꝑara *legit* , ꝑrâni *legit me* , ꝑrâna *legit nos* , ꝑrâĸ *legit te* , ꝑrâkom *legit vos* , ꝑrâh *legit eum* , ꝑrâha *legit eam* , ꝑrâhom *legit eos* vel *eas* . Ita ꝑarra *legere fecit* . Ꝑarrŷni *fecit me legere* , ꝑarrŷna *fecit nos legere* , ꝑarrŷĸ , ꝑarrŷĸem vel kom , ꝑarrŷh , ꝑarrŷha , ꝑarrŷhem vel hom . Et eodem modo Byĸæ *flevit* , Bĸŷni *flevit me* , bĸŷna , bĸŷĸ , bĸŷĸom , bĸŷh , bĸŷhæ , bĸŷhom vel hem. Jybĸi ; ut jybĸĭni , jybĸĭna , jybĸĭĸ , jybĸĭĸem vel kom , jybĸĭh , jybĸĭhæ , jybĸĭhem , vel hom . Ro ; ut rôni , rôna . rôĸ . . . , vel râni , râna , râĸ , râkom &c.

204. Sed in perſona agenti in ſe ſic dicitur (206) Ꝛabb lĭlu yn-nyſsu *amavit ſe ipſum* , ꝛabbet lĭlha ynſyshæ *amavit ſe ipſam* ,

ȣabbejt lĭleĸ yn-nyfseĸ *amaviſti te ipſum*, ȣabbejt lĭli yn-nyſti *amavi me ipſum*, ȣabbejna lĭnna nfŭſna *amavimus nos metipſos*, ȣabbejtu lĭlkem nfŭskem *amaviſti vos met ipſos*, ȣabbev lĭlhem nfŭshem *amaverunt ſemetipſos* : & reliqua ſimilia.

De Affixis Particulae.

205. Myn *e, ex, a, ab* &c.

Mynni *a me*, nynnek *a te*, mynnu, *a ſe*, mynnha *a ſe, ex ipſa*, mynna *a nobis*, mynĸem vel mynkòm *a vobis*, mynhem vel mynhom *ab eis, ab illis, a ſe*. Sed Mynnu valet aliquando *vere, certe*, uti quoque *natura ſua*; ut Dân mynnu? *hoc verum eſt?* mynnu *certe*. Mynnu myſɷŭt: *natura ſua maledictus*.

Fi *in*.

Fĭa *in me*, fĭk *in te*, fĭh *in eo*, fĭhæ *in ea*, fĭna *in nobis*, fĭĸem vel fĭkòm *in vobis* fĭhem vel fĭhom *in eis* vel *in ſe*.

Mañ vel Miñ *cum*.

Mĭni *mecum*, mĭnak vel mĭnek *tecum*, mĭnu *ſecum* maſc., maȣȣa (30) *ſecum* foem., manna *nobiſcum*, mankem vel mankom *vobiſcum*, maȣȣem vel maȣȣom *cum eis*, Sic in ceteris.

CAPUT QUINTUM

De Phraſibus, & nonnullis peculiaribus dicendi modis a variis partibus conflatis.

206. A Nomine Nyfs praefixo articulo, & a pronominibus perſonali & affixo fit Ynynnyfsi *egomet*, yntynnyfsek *tumet*, huynnyfsu *illemet* vel *ipſemet*, hiynfyſhæ *illamet* vel *ipſamet*. Aϰnaynfůſna *noſmet*, yntomynfůskom *voſmet*, humaynfůshom *ipſimet*, *ipſaemet*.

207. Pariter ex particula Ոâd *nondum*, & ex Affixo habetur Ոâdni *nondum ſum*, ոâdek *nondum es*, ոâdu *nondum eſt* ille, ոâdha *nondum eſt* illa. Ոâdna *nondum ſumus*, ոâdkom *nondum eſtis*, ոâdhom *nondum ſunt*.

208. Sic a nomine Ոajn *oculus*, a particula conjuncta F *in*, & a pronomine affixo formatur phraſis Fոajni *in oculo meo* eſt, ideſt *placet mihi*, fոajneĸ *in oculo tuo* eſt, i. e. *placet tibi*, fոajnu *in oculo ejus* eſt, i. e. *placet ei* maſc. fոajnha *in oculo ejus* eſt, i. e.

placet ei foem. Fnajnna *in oculo noſtro* eſt, i. e. *placet nobis*, fnajnkem vel fnajnkom *in oculo veſtro* eſt i. e. *placet vobis*, fnajnhem vel fnajnhom *in oculo eorum earum* eſt, i. e. *placet eis*. Eadem phraſis cum particula negandi Ma *non*, negat; ut Mafnajnîuq *non placet mihi*, Mafnajnekuq *non placet tibi*, Mafnajnûuq &c.

209. Similiter ex particula Ʃand *apud*, & ex affixo conflatur tempus praeſens verbi *habere*; ſic

Ʃandi *apud me* eſt	*habeo*
Ʃandek *apud te* eſt	*habes*
Ʃandu *apud illum* eſt	*habet*
Ʃandhæ *apud illam* eſt ſcil.	*habet*
Ʃandna *apud nos* eſt	*habemus*
Ʃandkom *apud vos* eſt	*habetis*
Ʃandhom *apud illos* eſt	*habent*

Vel cum negatione hoc modo Manandîuq *non habeo*, manandekuq *non habes*, manandûuq &c.

210. Item ex praeterito kŷn *fuit*, ex particula Dativi L, & ab affixo formant Melitenſes tempus praeteritum ejuſdem verbi habere, mutando ŷ magnum in *e*, & *n* in *l*, i. e. Kelli *fuit mihi* pro Kŷn li, ut

Kelli *fuit mihi*		*habui*
Kellek *fuit tibi*		*habuiſti*
Kellu *fuit ei* m.		*habuit*
Kelhæ *fuit ei* f.	ideſt	*habuit*
Kenna *fuit nobis*		*habuimus*
Kelkem *fuit vobis*		*habuiſtis*
Kelhem *fuit eis*		*habuerunt*

Unde formatur eodem modo Futurum jkolli *habebo*, jkolloĸ *habebis*, jkollu *habebit* ille, jkolha *habebit* illa, jkonna *habebimus*, jkolkom *habebitis*. jkollhom *habebunt*; ſeu jkylli jkyllek jkyllu jkyllhæ jkynnæ jkyl-ĸem jkyllhem. Hinc per eandem phraſim nandi, & per praeteritum kŷn componitur Imperfectum *habendi*; ut kŷn nandi *apud me erat* ſeu *habebam*, ĸŷn nandek &c. Pluſquam perſectum ab eodem Subſtantivo & a Kelli; ut Kŷn kelli *habueram* Kŷn kelleĸ &c. Ma kellĭuɥ *non habui*, ma kel-lekuɥ *non habuiſti*, ma kellûuɥ *non habuit* ille, ma kellhŷuɥ *non habuit* illa &c. Ma jkol-lĭuɥ *non habebo*, ma jĸollokuɥ *non habebis*, ma jkollŭuɥ &c.

211. Sic etiam quia apud nos tempus praeſens Verbi Subſtantivi proprie non invenitur ideo in eo exprimendo utimur, uti Arabes, Pronomine Perſonali tertiae perſonae

P 2

Hu, Hi cum aliis Pronominibus perſonalibus; ut

Ynæ hu *ego ſum* m., ynæ hi *ego ſum* f.
Ynti hu *tu es* m., ynti hi *tu es* f.
Dân hu *hic eſt*, dĭn hi *haec eſt*.
Dăk hu *ille eſt*, dĭk hi *illa eſt*.
Arna hŭma *nos ſumus* com., Yntom hŭma *vos eſtis* c. Davn hŭma *hi* vel *hae ſunt*. Davk hŭma *illi* vel *illae ſunt*. Ex quo emergunt Interrogationis, Affirmationis, & Negationis modi in tempore praeſenti.

Interrog.	Affirm.	Negat.
Hûuɥ? *eſt*? m.	Hu *eſt*.	Ma hûuɥ *non eſt*.
Hĭuɥ? eſt? f.	Hi *eſt*.	Ma hĭnɥ *non eſt*.
Yntĭuɥ? *es*?	Yn *ſum*.	Mynŷuɥ *non ſum*.
Ynŷuɥ? *ſum*?	Ynt *es*.	Myntĭuɥ *non es*.

Humŷuɥ? *ſunt*? Hŭma *ſunt*. Mahumŷuɥ vel Mumŷuɥ *non ſunt*. Yntomuɥ *eſtis*? Arna *ſumus*, marnŷuɥ *non ſumus* Arnŷuɥ? *ſumus*? yntom *eſtis*, myntomuɥ *non eſtis*.

212. Tandem ex particula B, & affixo fit verbum *habendi* ὄρεξιν ſeu *appetitum* manducandi, bibendi, aut *voluntatem* aliquid aliud faciendi; ſic

Bĭa vel Bĭni *in me* eſt
Bĭk *in te* eſt
Bĭh *in illo* eſt
Bĭhæ *in illa* eſt
Bĭna *in nobis* eſt
Biĸem vel kom *in vobis* eſt
Bĭhem vel hom *in illis* eſt;

ut Bĭa vel Bĭni yl rûĸ *in me eſt famis*, ideſt *eſurio*, Bĭæ yl naııı *in me eſt ſitis*, ideſt *habeo ſitim*, *ſitio*, Bĭæ yn-nnàs *in me eſt ſomnus*, ſcil. *volo dormire*. Et cum negatione Ma *non*; ut Ma binĭuı naııı *non eſt in me ſitis*, *non habeo ſitim*, Ma binĭuı rûĸ *non eſt in me fames*, *non ſentio famem*, *non eſurio*, Mabĭkuı, mabĭĸuı, mabihŷuı, mabinŷuı &c. cum innumeris aliis Phraſibus, ac ſimilibus dicendi modis, de quibus fuſius opportuniuſque agemus in noſtro Dictionario.

FINIS GRAMMATICAE MELITENSIS.

PRAXIS

POſt traditam Grammaticam viſum eſt ſubjungere Praxim, quam elapſo anno pro lectionis exercitatione edidimus in noſtro Alphabeto vernaculo. In eo enim continentur primum exempla Elementorum, & poſtea quaedam praecepta breviter tractata, ut Lectores ea legendo, ſi Melitenſes ſunt, & familiare idioma excolere cupiunt, paucis hiſce exemplis, & praeceptis uti valeant, ſi exteri ſe exercere poſſint. Antequam vero ad lectionem a Tyronibus peragendam veniamus ſciendum eſt, quod litterae L M N & R quando quieſcunt in principio dictionis ante unam vel duas conſonas legi debent, ac ſi eſſent motae a vocali Y, licet reapſe Y minime habeatur; ut Ltaꝗan̄ *obvium occurrit*, mfyſſer *explicatus*, ntnata *datus eſt*, rtmŷt *projecta eſt*; quae & ſimilia exempla, licet hoc modo = yltaꝗan̄, ymfyſſer, yntnata, yrtmŷt = ſcripta non ſint, in iis tamen proferendis nonnihil ex ſono litterae y habent, quamvis ipſum y ſcribendum non eſt.

TAΦRIΓ FYL ⱰARI MALTI.

i. e. *Exercitatio in lectione Meliteníi.*

JYnкytbu byl B davn yl kelmŷt = Barкa, berⱰa, bydel, bĭr, boſta, bubaⱰra = u oωrajn.

Hek byt-T, pԑal Tajr, temm, tyben, tĭni, torok, tûba.

Byd-D, pԑal Davl, demm, dyneb, dĭn, donni, dŭr.

Byl F, pԑal Fart, fenek, fyſed, fĭк, foⱰra, jfŭr.

Byl Γ, pԑal Γavhar, rebel, ryrŷn, rĭr, robon, rûԑ.

Byч-Ч, pԑal Чaflĭs, чenчel, чyкчûn, mfyччĭn, чorom.

Byl H. pԑal Havn, hem, hyn, hi, mohor, hŭma.

Byl Ԑ, pԑal Ԑabĭb, vŷԑed, ԑysrem, ԑĭn, ԑorma, ԑût.

Byl Φ, pԑal Φajta, ωlevni, ωymed, ωĭt, ωôdni, ωŭdu.

Byl Ꞁ, pԑal Ꞁamŷma, Ꞁendûs, Ꞁydbæ, Ꞁzĭræ, Ꞁozz, ꞀemꞀûm.

Byl З, pԑal Зarbŷl, зmejjem, зŷlt, jзĭt, зodos, зûbu.

Byl Ŋ, pԑal Ŋamel, meŋer, ŋyrel, ŋĭdli, ŋorob, ŋûdæ.

Byl J, pʀal Jarmi, mejjet, jŷĸel, rejjĭn, baljôl, jumejn,

Byl K, pʀal Kafra, ĸelma, ĸĭf; kollu, ĸùl.

Byl Φ, pʀal Φamar, fŷɸes, ɸŷned, ɸĭma, ɸorob, ɸŭmu.

Byl-L., pʀal Labra. lejl, flŷli, lonob, lĭlu, ltanbu.

Byl M, pʀal Mara, mera, mynni, mĭn, ɱormi, munɸôr, mberbaɸ.

Byn-N, pʀal Narav, nemmen, nysæ, nhĭb, noɸnod, nŭru, nrybet, nvyſſi.

Byl P, pʀal Чappas, peſpûs, pĭpa, pont, pŭr.

Byr-R, pʀal Raɸad, remel, ryfes, rĭʀ, romol, rûʀ, rtbaʀt.

Bys-S, pʀal Salĭb, ſema, ſyrɸ, sĭbu, ſomt, sŭɸ.

Byɰ-Щ, pʀal Щarba, ɰemuɰ, ɰyref, ɰĭni, ɰorob, ɰûɰæ.

Byl V, pʀal Vaɸt, verɸa, vysɸ, ɸavvi, vôset, jɸavvŭna:

Byl, W, paʀl Wâwu, wenwen, twenvĭn, wôpi.

Byz-Z, pʀal Zabbâr, zejt, zŷmel, zĭzi, zomm, zŭl.

Byʒ-Ʒ, pʀal Ʒakak, ʒelʒŷræ, ʒĭʒi, ʒoĸĸ, ʒĸŭĸ.

U hek yl ĸelmŷt kolha tal-lsŷn yl Mâlti, lĭ ɸendĭn nyktbu.

Kolmĭn yssa jyɰtŷꝗ jĸûn jâſ jaꝗra u jyĸteb tajjeb, u bl' ebdæ эylt, baꝗanlu jytnallem tlyt ꞧvejjer. Levvel ꞧâra nandu jâſ ylli yl B, yd-D, yl Γ, yl H, yl Ω, yl З, u yz-Z f' tarf yl ĸelma jynꝗrav dejjem ɰortoora mylli jynꝗrav meꞧa jkûnu ſyl bydu, ev fnoſs yl ĸelma; nalŷɰ nnidŭhom u naꝗravhom pꞧal ĸŷĸu ĸŷnu P, T, Ч, Ꞧ (yl H, u yl Ω), Ф u S (19). Γarrabhom vaꞧda vaꞧda, u yſsĭb li hu hek, pꞧal = Bŷb, jynnâd, zevr, ſĭh, zrĭn, ſŷraэ, oobz.

Yzjed yl B meta tyltaꝗañ mat-T, ev mal K, ev mal Ф, ev mas-S, jev maɰ-Щ tynꝗara dejjem P, nâd li ĸûn ſyl bydu tal kelma ev ſyn-noſs, ſꞧal ɰꞧin kŷku tkûn ſyt-tarſ; hek nnĭdu=Nybtet, bkejna, bꝗajna, lybsĭn, buɰâra.

Ymma yl H ſyt-tarf muɰ dejjem tbyddel lꞧynha, naɰ meta ma tkûnɰ myn bydel l' Ysem, tybꝗañ ſyl ꝗari tynnâd H pꞧalma hi, u le Ꞧ, pꞧal ɰꞧĭn nnĭdu = Belleh, rŷh, kerreh, krŷh, blŷh, ykreh, ybleh.

Yl Ω ukol revaꝗt ſyt-tarf tysket, u tybꝗañ oŷmdæ u mbykkmæ, u ma naꝗravha ɰejn, nâd li ſejn jmyſshæ jystꞧoꝗꝗylha tynkyteb. Ymma byɰ tynnaraf li ma tynꝗaràɰ jkolha fŭꝗha dân yl ꞧazz hek (ñ), u hek ſyl kelmŷt=Baꝗañ, balañ, ta-

lañ, laɋañ, mañ, ſatañ, ſamañ, stamañ, ɰabañ, vaɋañ, zarañ = u f' vysɋ oorajn pʀâlhom fejn jaʀtyrylha tynkyteb.

Yt-tŷni ʀâra bŷɰ ma nyɜyltûɰ hi, li ɋad ma ɴandna nɷaltu l'Y mañ l'I, yl Ȣ mal Ȣ, yl Ո mal Ʒ, u yl K mal Ɋ: u ɴalhek ɴandnă dejjem nfyqqu naɴarfŭhom myn ʀosshom, u myn daɋɋhom, bŷɰ fyl ʀtĭb nanzlŭhom mynɰylɰĭn, u ma nɷaltuhomɰ u nɷabblŭhom vaʀda mañ l'oora (18). Jŷk li le, naɋrav u nyʀtbu ʀazĭn, u nytɋarɋu dlonʀ, bylli nyfhmu ev nfŷhmu ʀâra b' oora; pʀal f' davn yl kelmŷt = Dŷɋ u Dĭɋ, Rŷʀ u Rĭʀ, Ȣajt u Ȣajt, Ոazel u Ʒazel, Jkattar u Jɋattar = u hek oorajn li btybdĭlæ ta ɰejn jytɷabblu.

Yt-tŷlet u l' aɷɷar ʀâra myt-tlŷtæ li ſemmejna hi, ylli yl kelmŷt li ɴandhom revvæ fĭhom l'â, ŷ, ĭ, ô, û, ŭ, hek myktubĭn u mɴalmĭn myn fŭɋ pʀalma tarâhom, ɰʀĭn naɋravhom, ɴandna nɴidŭhom ymhel myn metæ ma jʀunûɰ mɴalmæ: u bhek naɴzlu ʀelma mn' oora li tʀûn tydher taɋbel u tyɰɰŷbeh, nâd li ma tʀûnɰ heʀ, pʀal = Bys u Bŷs, ɰyref u ɰŷref, Nyzel u Nŷzel, Tajjar u Tajjâr, Jynɋos u Jynɋôs = (39) u yl bɋĭa, li maʀ zmŷn byl ɋari u yl ktib naɴarfŭhom, u nytɴalmŭhom.

LYL MÂLTI LI ɋYƞED JAɋRA

i. e. *Lectori Melitenſi*.

VAra li ynti tɷarryrt dân yl ftĭt fyl ɋari
by lsŷnek, u vara li tytɷarrer ftĭt ŷɷor
fdavn yl kelɷtejn, ƞandi nvyſsĭᴋ ɋabel ɯejn
ylli, bŷɯ ma tynsŷɯ dâᴋ li tkûn tƞallymt,
jaʀtŷrlek ɋad ma tɷalli yl ɋari u yl ᴋtĭb, u
ƞalheᴋ koldaɋɋa jyſtʀoɋɋlok tɷarrer lĭleᴋ
yn-nyſsek bylli taɋra u tykteb ɯy ʀâra, jŷk
muɯ ᴋoljûm, ƞalleƞɋas darbtejn fyl rym-
ƞa. Trâkek ymmela yssa fy zmŷn ɋasĭr
u myn ʒajr tbatĭa tƞallymt, u tyſtaṅ tytƞal-
lem dâk li ɷrajn ɋablek fy zmŷn tvĭl tas-
snĭn yl kbâr ma ſetƞûɯ le jyfhmu u leƞ-
ɋas jytƞallmu.

Mbaƞad li vŷʀed tƞallem jaɋra u jyk-
teb by lsŷnu, jŷk jrĭd jƞaddi lɋoddŷm fyl
ƞyrf, ev jyɯchi jkûn jâf ylſna ɷra barra-
nĭn, jaʀtŷrlu jybdæ jytƞallem jaɋra bdâk
yl lsŷn li jyɯtŷɋ jytƞallem; ƞƞĭdu aʀna
byl-Latĭn, byt-Taljân, jev by lsŷn ŷɷor.
Dân ƞandu vŷʀed jaƞmlu bylli jŷɷu jaɋra
ᴋotba mfyſsrĭn byl Mâlti, ev bylli ƞalleƞɋas
jfyſsyrhom, bŷɯ jyfhymhom; u hek jyf hem
ɯjaɋra u ɯjyᴋteb. Nkellæ ſemæ vŷʀed jyt-
ƞallem ʀâra jkollu jbâti vysɋ, fʀalma ba-
tav mn' yſsa l' ŭra ɷrajn myƞtaƞƞa, u jeƞ-

raǂ bŷuщ nnĭd hek yl naraǂ tad-demm, u aktaruщ jybǂaň ma jâf uщejn. Myn davn yl kotba byl Mâlti, ev mfyſsræ ſih, byl najnŭna t'Alla jybdev jsĭru, u vara li ktybtlek dân yl Mylsen li f'jdejk, li hu yl Trammatika tanna mfyſsræ byl-Latĭn, ǂŷned yſsa naωdem u nynſer ωorajn nal-Latĭn, u nat-Taljàn mfyſsrĭn byl Mâlti kĭf jyri mynnu; u ǂŷned nanmel uʀol yl ktŷb tal Klŷm, li jkûn maǂsŭm fy tlyt kotba. Levvel vŷʀed jkûn Malti Latĭn u Taljàn, yt-tŷni Latĭn, u Màlti, yt-tŷlet Taliân u Mâlti, Myn ʒajr davn yl kotba li jynʀtŷru pʀal ωobz nal mĭn jrĭd jytnarref, u jnaddi lǂoddŷm, ma tyltaň tanmel щejn, u dak li nandek tytnallem revva arbaň ſnĭn, ma tytnallmûщ ſnoщrĭn ſena tʀavtel u tyshar kem tyshar; u ǂad ma tytnallem u tkûn tàf ʀâra ſevvæ; u vysǂ ʀvejjer jydhyrlek li tkûn tâfhom, u ynti tʀûn enǂas nâdek ſellymtylhom bys. Dĭn yl ωydma hek kbĭra u ǂavvĭa naщ levlynĭa tωaffef lyl mĭn jyri vrajja, bylli jsĭb yt-trĭǂ mybdĭæ u myſtŭʀa; u aktar ma jnaddi lǂoddŷm yl ʀtĭb byl Mâlti, yzjed tanlĭmna jωyff u jyǂsâr, u aktar ma jonǂosuщ mĭn janmlynna kotba ωora, li naʀtyrŭhom f' vysǂ ʀvejjer.

TARF YL KTŶB, U L'ALLA ΓŶH.

i.e. *Finis operis, & Deo gloria.*

INDEX

RERUM PRINCIPALIUM

Affinitas Linguae Melitenſis cum Aethiopica Pag. 19
Cum Arabica ſeu Saracaenica 17 ſeq.
Cum Aramaea ſeu Syriaca 8 ſeq.
Cum Chaldaica, quae eſt Mater veterum linguarum Orientalium 7
Cum Hebraica 11
Cum Samaritica dialectu 13
Antiquiſſima origo linguae Melitenſis 3 ſeq. & 25
Arabicae dictiones apud Melitenſes ſelectiſſimae 16. 17
Bar *filius*, & Barr *campus*, *ager*, *ſylva* 48
Barbarus proprie *agreſtis*, *ruſticus*, *ruricola* ibid.
Cadmus i. e. *antiquus* vel *primus* 47
Cananaeorum & Phoenicorum lingua eadem 5
Cauſae quibus lingua Melitenſis adulterata evaſit, & hodie neglecta 32. 33
Character ſimpliciter latinus pro deſcribenda lingua Melitenſi non ſufficit 61

Digitized by Google

Characteres veterum Melitenſium 62
Conſtructio linguae Melitenſis eſt Regularis 212
Contractio vocalium 99
Convenientia & ἀναλογία linguae Melitenſis cum primariis orientalibus linguis, & cum dialectis a Chaldaica ortis 20 seq.
Copia & ἔμφασις maxime in familiari loqutione 29. 30
Cyfrae in hac nova Orthographia ſunt XXXIII. 79
Degeneratio linguae Phoeniciae 15
Dialecti Melitenſium 27. & 159
Dictiones veteres per Melitenſem linguam commentari ac determinari poſſunt 43
Dignitas ac praeſtantia hujus linguae 35
Dualis numerus in nominibus tantum invenitur 113
Elementa linguae Melitenſis ſunt XXXIII. pag. 79.
Epitaphium filii regis Batti 41
Futurum pro praeſenti ſaepe utitur 154. 207
Habere verbum quomodo conflatur 226
Hebraica a Phoenicia dialectu diſtinguebatur 6
Ignorantes qualitates linguae Melitenſis eam negligunt 34
Lingua materna excolenda 49. 50

Digitized by Google

Lingua Melitenſis Poeſi aptiſſima, & ſynonymis plena 32
Ejus naturalis harmonia & varietas affectus res & actiones vivide exprimentes 30. 31
Ejus cultura a multis optata 36. 37
Litterae L M N & R in principio dictionis ante conſonam legendae yl, ym, yn, yr ac ſi y haberent 230
Mammona proprie *ex repoſitione* 46
Melitenſes in loquendo potius de rebus & factis, quam de verbis ſolliciti 213
Modus Indicativus eſt modus *Generalis* 203
Monumenta Phoenicorum & Poenorum, nec non alia vetera per Melitenſem linguam facile interpretantur 38 ſeq.
Mulejja a Mulæ vel Mulej *dominus* 219
Myſterium a verbo Satar 47
Neceſſitas excolendæ linguae Melitenſis 49
Nomen plurale ſaepe cum verbo ſingulari convenit 216
Opiniones circa linguam Melitenſem 23
Orthographiae claritas, facilitas & perfectio unde petendae? 60
Phoenices Melitae habitatores 5
Eorum idioma floruit per multa ſaecula 14
Pronomen inſervit vitandae nominum repetitioni 145

Digitized by Google

Raca eſt contemptus, qui fit alicui expuendo 45
Radicales voces Orientalium, etiam cum earum inflexionibus in linguam Arabicam migrarunt, & conſervantur 26
Ratio inſtitutionis novae ſcripturae. a p. 59 ad 63.
Significatio verbi regulas grammaticales fixas non reſpicit, ſed uſum. 206
Sonus ſimplex ſimplici cyfra deſcribendus pag. 63.
Vauuatum Verbum quod incipit a U radicali 182
Verbum Melitenſe vel Radicale vel Auctum pag. 150
Vocales Parvae & Magnae 67. 68
Utilitas linguae Melitenſis 22. 38 ſeq.
Yl eſt unicus Melitenſium Articulus 138

MAG 2012340

Digitized by Google